

Maciej B. Stępień

POLSKA BIBLIOGRAFIA WOLNOMULARSTWA

CZEŚĆ III

Druki z lat 1918-1988

w układzie alfabetycznym

Ver. 1.4 (12.11.2012)

Lublin 2012

www.maciejbstepien.com

PBW III: 1918-1988
Wersja 1.4
Copyright © by Maciej B. Stępień, 2012

Polska Bibliografia Wolnomularstwa, część III: druki z lat 1918-1988 jest publikacją cyfrową. Po raz pierwszy została opublikowana jako „Wersja 1.0” dnia 31 stycznia 2009 r.

Skład i redakcja: Maciej B. Stępień

Lublin 2012
www.maciejbstepien.com

Ten utwór jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Na tych samych warunkach 3.0 Unported. Aby zapoznać się z licencją, proszę odwiedzić <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/> lub wysłać pisemną prośbę do Creative Commons, 444 Castro Street, Suite 900, Mountain View, California, 94041, USA.

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported License. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/> or send a letter to Creative Commons, 444 Castro Street, Suite 900, Mountain View, California, 94041, USA.

Wstęp

Polska Bibliografia Wolnomularstwa (PBW) obejmuje „rzeczy wolnomularskie pisane przez Polaków, Polski dotyczące lub z polskiego punktu widzenia interesujące”. Przyjęcie takiej formuły pozwala odejść od kłopotliwego lawirowania wśród kryteriów geograficznych, językowych, albo tych, opartych na wewnątrzmasońskich podziałach na poszczególne obediencje (w tym obediencje narodowe) celem doboru tych pozycji, które jakiś „polski korpus” literatury masońskiej tworzą. Jeśli bowiem „polski”, to czy ma on być wyłącznie w tym języku? A może wyłącznie z obszaru Polski? Jak w takim razie zakreślić ów „obszar Polski” w świetle zaborów, granic sprzed 1939 roku i granic po II wojnie światowej? A co z dziełami emigracyjnymi? Czy należy oddzielić druki „polskie” od „polonijnych”? Albo jak traktować dzieła autorów obcych, piszących o Polakach lub masonerii w Polsce? Czy te polonika wyliczać osobno? I jak traktować loże masońskie z terenów Polski, które skupiały obcokrajowców? I jeszcze: jak spojrzeć na loże obediencji państw zaborczych, których dawne siedziby znalazły się po II wojnie światowej w nowych granicach Rzeczypospolitej i budzą dziś tak wielkie zainteresowanie Polaków? Zastosowanie pojedynczego kryterium – czy to językowego, czy geograficznego, czy obediencyjnego – daje w rezultacie spis wybrakowany i sztucznie okrojony. Problem doboru kryteriów jest szczególnie istotny dla epoki zaborów, w której literatura związana z masonią pisana była przez Polaków w najróżniejszych okolicznościach geograficznych i politycznych, pisana była też na temat Polaków przez autorów obcych, a także – powstawała w oderwaniu od spraw polskich, lecz w ścisłym geograficznym związku z dawnymi lub obecnymi ziemiami polskimi.

Metodologiczne dylematy związane z wąskimi kryteriami doboru najłatwiej rozwiązać tworząc kryteria szerokie. Przedstawiona na początku formuła PBW była wynikiem wyboru opcji najbardziej inkluzywnej: bibliografia ta ma wymieniać wszystko, co gdziekolwiek i kiedykolwiek wydrukowali w związku z masonerią Polacy, wszystko, co w związku z masonerią wydrukowano o Polakach, oraz – jak najbardziej – wszystko to, co współcześnie, z *polskiego punktu widzenia*, jest przedmiotem zainteresowania w ramach literatury masonskiej. Przy czym ów „polski punkt widzenia” rozumiany jest tu ściśle jako wskazanie na wszelkie druki wytworzone przez wolnomularstwo (bez względu na obediencję i język), po którym pozostały w granicach Rzeczypospolitej Polskiej ślady i pamiątki materialne budzące dzisiaj zainteresowanie Polaków. Jeśli prowadzić to będzie do włączenia do Polskiej Bibliografii Wolnomularstwa znacznej liczby dzieł niemieckich (np. wytworzonych w związku z działalnością łóż na terenie dawnych Prus), tym lepiej dla Polaków i Polskiej Bibliografii Wolnomularstwa. Zadaniem związanym z budową PBW nie jest przecież separacja tego, co polskie, od tego, co nie-polskie, dokonywana dla samej idei rozdzielenia i rozgraniczenia. Celem tworzenia PBW jest co innego: dostarczenie polskim historykom i badaczom lokalnej przeszłości *narzędzia pracy*. Bibliografia inkluzywna, wychodząca ku zainteresowaniu Polaków dziejami lokalnymi (zwłaszcza w województwach zachodnich), będzie w stanie zapewnić pomoc każdemu, kto zapyta o dawne loże we Wrocławiu, Lwówku Śląskim, Świdnicy czy w Gnieźnie, zamiast ignorować jego zainteresowania, bo dotyczą czegoś, co „nie jest polskie”.

PBW jest projektem hobbystycznym, rozpoczętym przed wielu laty przy lekturze książek śp. Prof. Ludwika Hassa (1918-2008) i rozpisywaniu jego bazy źródłowej. Publikowana jest w internecie od 2004 r.

Część III Polskiej Bibliografii Wolnomularstwa po raz pierwszy udostępniona została 31 stycznia 2009 roku. W swoim obecnym kształcie i rozmiarze została oznaczona numerem wersji „1.4”. Publikując tę wersję warto zaznaczyć, że w obecnej postaci jest to chyba najbardziej wybrakowana spośród wszystkich dotąd opracowanych części PBW. Decyduje o tym fakt, że wymienione są tutaj jedynie dwa artykuły z łamów periodyku „Epoka” (poz.

[621] i [747]). Dzięki rozprawie prasoznawczej Karola Czoka¹ wiadomo natomiast, że „Epoka” pełniła w dwudziestoleciu międzywojennym rolę forum prasowego polskich wolnomularzy. W latach 1926-1929 aż 4 procent wszystkich opublikowanych w „Epoce” artykułów dotyczyło spraw masonskich. W okresie 1932-1939 odsetek ten wzrósł do 5 procent². Uzupełnienie prezentowanego tu spisu o kompletną listę wszystkiego, co w „Epoce” wydrukowano w związku z wolnomularstwem jest podstawowym postulatem, jeśli chodzi o następne wersje tej części bibliografii.

Maciej B. Stępień

Zmiany w stosunku do wersji 1.3:

- ∴ Nowy format. Po raz pierwszy PBW publikowana jest w pliku pdf.
- ∴ Licencja Creative Commons. Określono po raz pierwszy wyraźnie licencję, na której PBW jest udostępniana publiczności.
- ∴ Wszystkie pozycje zostały po raz pierwszy ponumerowane.
- ∴ Pozycje bibliograficzne związane z osobą Andrzeja Struga (właściwie: Tadeusza Gałęckiego) powiązано z jego pseudonimem literackim.
- ∴ Uzupełnienia i poprawki rozszerzyły tę część PBW do 793 pozycji i 264 odsyłaczy.

¹ Karol Czok, *Prasa związana z wolnomularstwem w dwudziestoleciu międzywojennym na przykładzie periodyku „Epoka”*, Dąbrowa Górnicza: Muzeum Miejskie „Szttygarka”, 2011; ISBN 978-83-60116-85-2.

² Tamże, s. 239, 242. Te dwa przedziały czasowe to okresy, w których „Epoka” ukazywała się jako dziennik (1926-1929) oraz jako tygodnik (1932-1939).

Objaśnienia skrótów

Zastosowanych w III części PBW dla źródeł informacji bibliograficznych

- B – Roman Brelewski, *Krótką bibliografią religijną oraz wiążących się z religią zagadnień filozoficznych i społecznych*, Warszawa: Nakładem Koła warszawskiego Zjednoczenia Polskich Inżynierów Katolików, 1937, s. 31-32, tzn. punkt 3 „Masoneria” należący do części V „Wrogowie katolicyzmu”. (Po skrócie: numer pozycji).
- BIBUŁA – Krzysztof Bronowski, *Polskie wydawnictwa niezależne 1976-1989* [Bibliografia], w: Bibuła. Muzeum Wolnego Słowa [http://www.incipit.home.pl/bibuła_/bz_index.html]. (Żadnych cyfr po skrócie. Indeks druków zwartych porządkuje listę alfabetyczne).
- BSL – Danuta Musioł, Elżbieta Tyrna-Danielczyk, *Masonika w zbiorach Biblioteki Śląskiej: Katalog*, Katowice: Wydawnictwo "Śląsk", 1998. (Po skrócie: numer pozycji).
- E – *Bibliografia*, w: *Wolnomularstwo w świetle encyklopedyj. Wypisy*, Warszawa 1934, s. 43-46. Przedruk: Warszawa 1989. (Żadnych cyfr po skrócie ze względu na niewielką objętość wykazu).
- H – Stanisław Kosiński SDB, *Ks. Kardynał August Hlond, Prymas Polski. Schemat biograficzny - bibliografia prac*, Kraków, 1974. Nadbitka z „Naszej Przeszłości” 1974, t. 42. (Po skrócie: numer pozycji).
- K – *Polska bibliografia wolnomularstwa*, zebrał i zestawiał ks. mgr Tadeusz Kozłowski, „Bibliografia religijna” 1938, s. XIII-XXXV [dodatek miesięczny do:] „Ateneum Kapłańskie”, 24: 1938, t. 42, z. 3-5 (w trzech częściach, o ciągłej numeracji stron). (Po skrócie: numer pozycji).

- KAR – Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu, Pracownia Zbiorów Masonskich, *Materiały do katalogu poloników w zbiorach masonskich Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu*, [oprac. Andrzej Karpowicz], Poznań 2001. (Publikacja cyfrowa, zawierająca pełne opisy bibliograficzne 84 starodruków i druków masonskich, bez numerów pozycji).
- KARII – Andrzej Karpowicz, *Katalog druków współczesnych w zbiorach masonskich Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu. Catalogue des livres contemporains pour le fond maçonnique Universitaire de Poznań. Według stanu z dnia 31. grudnia 1998 r.*, Poznań: Biblioteka Uniwersytecka, 1999. (Po skrócie: numer pozycji).
- LCHII – Leon Chajn, *Polskie wolnomularstwo 1920-1938*, Wydanie II zmienione, Warszawa: Czytelnik, 1984. (Po skrócie: numer strony).
- LFHAR – Ludwik [Ferdynand] Hass, *Ambicje, rachuby, rzeczywistość. Wolnomularstwo w Europie Środkowo-Wschodniej 1905-1928*, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1984. (Po skrócie: numer strony).
- LFHB – Ludwik [Ferdynand] Hass, *Bibliografia publikacji Ludwika Hassa dotyczących wolnomularstwa*, "Ars Regia" 1993, nr 1 (2), s. 129-134. (Po skrócie: numer pozycji).
- LFHS – Ludwik [Ferdynand] Hass, *Sekta farmazonii warszawskiej. Pierwsze stulecie wolnomularstwa w Warszawie (1721-1821)*, Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy, 1980. (Po skrócie: numer strony).
- LFHZ – Ludwik [Ferdynand] Hass, *Zasady w godzinie próby. Wolnomularstwo w Europie Środkowo-Wschodniej 1929-1941*, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1987. (Po skrócie: numer strony).

- LLL – Ludwik [Ferdynand] Hass, *Masoneria polska XX wieku. Losy, loże, ludzie*, Warszawa: Wydawnictwo Kopia Sp. z o.o., 1996. (Po skrócie: numer strony).
- N – *Sztuka Królewska. Historia i myśl wolnomularstwa na przestrzeni dziejów*, red. Norbert Wójtowicz, Wrocław: „Gajt” Wydawnictwo, 1997. (Po skrócie: numer strony).
- NM – Norbert Wójtowicz, *Masoni w wielonarodowej II Rzeczypospolitej*, Warszawa: [nakładem autora], 2011. (Po skrócie: numer strony).

Druki w układzie alfabetycznym

- [1] **A.Z.**
Wolnomysłicielstwo. Kominternowski koń trojański w Polsce. — Warszawa, 1938. — 32 s.
K 6
ABRAMOWSKI Edward, zob. → **DĄBROWSKA Maria**, Życie; → **GIEŁŻYŃSKI Wojciech**, Edward; → **ŚWIATŁO Ruta**, Edward.
- [2] **Agentury** obce w Polsce. — „Gazeta Warszawska Poranna”. — 1927, nr 225, s. 3; nr 239, s. 4.
ANCZYC Władysław Ludwik, wydawca, drukarz, zob. → **MAŁACHOWSKI-ŁEMPICKI Stanisław**, Dzieje wolnego; → **NIEMCEWICZ Julian Ursyn**, Juliana.
- [3] **Andrzej** Strug i inni. — „Merkuriusz Polski Ordynaryjny” — 1938, nr 11 z 6 marca, s. 267.
NM 55
- [4] **Annuaire** de la Maçonnerie Universelle 1930 — Berne [ca 1931], s. 106, 472, 487.
Zawiera wzmianki o Polsce.
LFHZ 69
- [5] **Apelujemy** do Wysokiego Sejmu. — „Mały Dziennik”. — 1938, nr 198, s. 1.
Dotyczy postulatu zakazu zrzeszeń wolnomularskich w Polsce.
NM 51
- [6] **Aperçu** sur les origines et l'état présent de la Franc-Maçonnerie Polonaise. — „Bulletin” (Association Maçonnique Internatonale). — 1926, nr 17.
ARETIN Karl Otmar Freiherr von, zob. → **CEGIELSKI Tadeusz Jan**, Das Freimaurertum.
ASKENAZY Szymon, zob. → **HASS Ludwik Ferdynand**, Rataj.

- [7] **ASKENAZY Szymon** (1867-1935)
Łukasiński. — [Wydanie drugie dopełnione i nieocenzurowane]. — Tom 1. — Warszawa: Nakładem Drukarni Wł. Łazarskiego 1929. — 437, 9 s. tabl.: il.; 24 cm.
Obszerna biografia Waleriana → Łukasińskiego (1786-1868), działacza patriotycznego, majora wojska polskiego, współzałożyciela Wolnomularstwa Narodowego, współorganizatora Narodowego Towarzystwa Patriotycznego. Tom 1 stanowi panoramę dziejów Królestwa Polskiego w latach 1815-1830, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju wolnomularstwa i działalności tajnej policji księcia Konstantego.
- [8] **Tenże**
Łukasiński. — [Wydanie drugie dopełnione i nieocenzurowane]. — Tom 2. — Warszawa: Nakładem Drukarni Wł. Łazarskiego, 1929. — 496 s.: [12] k. tabl.: il., faks. portr.; 25cm.
- [9] **Tenże**
Łukasiński. — [Wydanie trzecie] — Tom 1. — Warszawa, 1931. — 437 s.
K 4, E
- [10] **Tenże**
Łukasiński. — [Wydanie trzecie] — Tom 2. — Warszawa, 1931. — 496 s.
K 4, E
- [11] **Tenże**
Napoleon a Polska. — Tom 1. — Warszawa-Kraków, 1918.
K 5
- [12] **ASTON A.S.**
„My i Wy”. — „Przegląd Katolicki” — 75:1937, nr 42 z 31 października, s. 683-685.
AUGUST III Wettin, król Polski, zob. → **KITOWICZ Jędrzej**, Opis; → **MAŁACHOWSKI-ŁEMPICKI Stanisław**, Wolnomularstwo polskie za Augusta.
- [13] **(b.a.)**
Nowoczesne placówki z bezbożnictwem i masonerią. — „Mały Dziennik”. — 1936, nr 348-339 z 8 grudnia, s. 3.
B.K., zob. → **KOSKOWSKI B.**, Widmo.

- [14] **B.K.**
Masoneria. — „Kultura Robotnicza” — 1923, nr 13 z 7 kwietnia.
LCHII 62, 70. Przyпуска, że autorem mógł być redaktor naczelny, Jan → Hempel.
- [15] **B.W.**
Światowa polityka żydowska. — „Gazeta Warszawska”. — 1919, nr 319 z 13 listopada, s. 1.
NM 40
- [16] **BABIŃSKI Julian**
Wolnomularstwo w Polsce nowoczesnej. — „Słowo” — 1938, nr 64 z 6 marca, s. 5.
NM 50
- BABIŃSKI Stanisław**, autor opracowania, zob. → **SOSNKOWSKI Kazimierz**, Myśl.
- BALAZS Eva**, redaktor naukowy, zob. → **Beförderer**.
- BALSAMO Giuseppe** („Cagliostro”), zob. → **CALLOIS Roger**, Dzieje człowieka; → **DUMAS Alexandre**, ojciec; → **MAŁACHOWSKI-ŁEMPICKI Stanisław**, Saint; → **Tenże**, Wielki Kopt.
- [17] **BAR A.**
Duch wolnomularstwa. — „Kurier Warszawski”. — 1937, nr 201 z 24 lipca, s. 3.
NM 55
- [18] **BARANOWSKI Władysław**
Piłsudski w Paryżu. — „Wiadomości Literackie”. — 1938, nr 32, s. 1.
O przychylnym stosunku Józefa Piłsudskiego do wolnomularstwa w Polsce.
LFHZ 195
- BARSCZEWSKA Ludwika**, autorka opracowania, zob. → **Wspomnienia o Januszu**.
- BARTAZZANI Ramzes**, pseudonim, zob. → **WINIARSKI**.
- [19] **BARTOSZEWICZ Joachim Stefan** (1867-1938)
Masoneria. — w: Tegoż, Podręczny słownik polityczny. Do użytku posłów, urzędników państwowych, członków ciał samorządowych i wyborców. — Warszawa: Nakładem Księgarni Perzyński, Niklewicz i Ska, [1922]. — s. 460-467.
K 11

- [20] **BĄCZKOWSKI Władysław**
Sprawa najważniejsza — „Myśl Niepodległa”. — 1937, nr 4 z 15-28 lutego.
K 9
- [21] **Beförderer** der Aufklärung in Mittel- und Osteuropa. Freimaurer, Gesellschaften, Clubs. / hrsg. von Eva Balazs, L. Hammermayer, H. Wagner und Jerzy Wojtowicz. — Berlin 1979.
Zawiera artykuły prof. Jerzego → Wojtowicza poświęcone wolnomularstwu.
- BERNHARDT ZU LIPPE-BIESTERFELD**, książę Holandii, zob. → **POMIAN John**, Joseph.
- BERTIER DE SAUVIGNY Guillaume de**, współautor, zob. → **ROGIER Louis J.**, Historia.
- [22] **BIEBERSTEIN J.R., von**
Die Bedeutung der Freimaurerei für nationalemanzipatorische Gesellschaften in Polen und Rußland 1815-1825. — „Zeitschrift für Ostforschung”. — 29:1980, Heft 4, s. 639-653.
- [23] **BIELATOWICZ Jan**
[Recenzja z: Kazimierz Wybranowski, Dziedzictwo]. — „Myśl Narodowa”. — 1935.
Omówienie antymasońskiej beletrystyki Romana → Dmowskiego.
- [24] **BIER Artur S., 33°**
Masonerya Powszechna „Symboliczna” Starożytnego i Przyjętego Szkockiego Obrządku i pokrewne jej odłamy masońskie. — Toledo (Ohio), 1918.
- BIERNACKI Andrzej**, redaktor, zob. → **CHRZANOWSKI Ignacy**, Chleb macierzysty (1971).
- BOCHEŃSKI Władysław**, zob. → **Décisions**.
- BOCIAŃSKI Wojciech**, pseudonim, zob. → **SIWIK Bronisław**.
- [25] **BOGDAŃSKI Henryk**
Pamiętnik 1832-1848. — Z rękopisu wydał, wstępem i przypisami opatrzył Antoni Knot. — Kraków: Wydawnictwo Literackie, 1971. — XXVI, 529 s.
- BOGUSŁAWSKI Wojciech**, zob. → **MAŁACHOWSKI-ŁEMPICKI Stanisław**, Wojciech.

BOISTEL Jacques de, zob. → **Książka** o stosunku; → **WITOWSKI Andrzej**, O masonerji.

[26] **BOISTEL Jacques de**

Rotary-Klub a masonerja. — Katowice: Drukarnia i Księgarnia Katolicka, 1936. — 46, [1] s.; 21 cm.

Przekład z jęz. francuskiego. O związkach pomiędzy wolnomularstwem a Rotary. Także o soroptymistkach. Autor w czasie okupacji hitlerowskiej został naczelnikiem SSS – „Service des sociétés secrètes” (antymasońskiej policji politycznej) dla strefy północnej okupowanej Francji. Inicjował powstanie filmu „Les Forces Occultes”. Po wojnie de Boistel został skazany za kolaborację z okupantem na 15 lat ciężkich robót.

KAR

[27] **BOR A.**

Prześladowanie Kościoła katolickiego w Meksyku. — Warszawa, 1928.

[28] **BORAKOWSKI E.**

Uwagi o współczesnej organizacji masonerii. — „Rozwój”. — 1923, nr 34.

NM 64

BOSTUNICZ Grigorij, zob. → **SZWARC-BOSTUNICZ Grigorij Wilhelmowicz**.

BOURYCHKINE Paul, autor, zob. → **HASS Ludwik Ferdynand**, [Recenzja].

[29] **„Bracia”** nie śpią. — „Gazeta Kościelna”. — 1939, nr 19 z 7 maja.

N 71

BRAKOWSKI Konrad, redaktor, zob. → **GORDON Wincenty**, Bydgoscy.

[30] **BRELEWSKI Roman**, inż.

Masoneria. — w: Tegoż, Krótka bibliografia religijna oraz wiążących się z religią zagadnień filozoficznych i społecznych. — Warszawa: Nakładem Koła warszawskiego Zjednoczenia Polskich Inżynierów Katolików, 1937. — s. 31-32.

Punkt 3 części V („Wrogowie katolicyzmu”). Podaje 15 pozycji.

[31] **Tenże**

Rotarysta i Sodalis w życiu zawodowym. — „Sodalis Marianus”. — 37:1938, nr 1, s. 23-25.

Wymienia, za czasopismem „Tęcza”, członków Klubów Rotary w Polsce, w tym wolnomularzy.

BRODZIŃSKI Kazimierz, zob. → **MAŁACHOWSKI-ŁEMPICKI Stanisław**, Wolnomularskie.

- [32] **BRODZIŃSKI Kazimierz**
Poezje. — t. 1-2. — Wrocław 1959.
- [33] **BRONICZ Wacław**
O celach i metodach masonerji. — Warszawa, 1926. — 20 s.
K 18, E.
- [34] **Tenże**
O celach i metodach masonerji. — „Nadwiślanin. Gazeta Ziemi Chełmińskiej”. — 1926, nr 55 z 10 lipca (sob.), 56 z 14 lipca (śr), 57 z 17 lipca, 58 z 21 lipca, 59 z 24 lipca, 60 z 28 lipca, 61 z 31 lipca i 62 z 4 sierpnia.
Książeczka W. Bronicza drukowana w odcinkach na s. 2 półtygodnika wydawanego w Chełmnie. Druk częściowo poddany cyfryzacji (numery 57, 58, 59 i 61), dostępny w Kujawsko-Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej
- [35] **BROSS K.**
Państwo w okowach masonerii. — „Kultura”. — 1938, nr 10, s. 8.
K 21
- [36] **BRÜCKNER Aleksander (1856-1939)**
Dzieje kultury polskiej. — Tom Trzeci: Czasy nowsze do r. 1831. — Wydanie II. — Warszawa: Wydawnictwo J. Przeworskiego, 1939. — 660 s.
Zawiera wzmianki o polskim wolnomularstwie. Obszerniej temat traktuje rozdział 3 („Życie”) części II („Czasy stanisławowskie (1764-1795)”). Druk poddany cyfryzacji, dostępny w Polskiej Bibliotece Internetowej.
- [37] **Tenże**
Toż. — Warszawa, 1957-1958, t. 1-3.
BRULIŃSKI Władysław, autor przekładu, zob. → **Mord**.
- [38] **BRULIŃSKI Władysław**
„Antykościół” (masoneria) / W.Z.B.. — Kraków: Unia Nowoczesnego Humanizmu, [1986]. — 52 s.; 20 cm. — (Zeszyty Historyczne Unia Nowoczesnego Humanizmu; 13).
BUDZYŃSKI Wacław, współautor, zob. → **DUDZIŃSKI Juliusz**, Oskarżamy.
- [39] **BURDA Andrzej**
Lata walki i nadziei. — Kraków, 1970.
LFHZ 81

BUTTLER Wiktor, autor przekładu, zob. → **SCHNEIDER Robert**, Masonerja.

CAGLIOSTRO [pseudonim], zob. → **BALSAMO Giuseppe**.

CAHILL Edward J., ks. jezuita zob. → **GŁADKOWSKI Romuald**, Myślącym.

- [40] **CAHILL Edward J.**, ks. jezuita (1868-1941)
Wolnomularstwo (Masonerja) / Ks. E. Cahill T. J. — Londyn: F. Mildner & Sons Publishers, 1947 (London: F. Mildner & Sons). — 43, [1] s.; 18.5 cm.
Oprawa miękka. Przekład z jęz. angielskiego, tłum. nieznan. Tytuł oryginału: „Freemasonry and the Anti-Christian Movement”, 1932. Wyjątki z 300-stronicowego dzieła irlandzkiego duchownego w jednym z jego wznowień (wydanie pierwsze: 1929). Zawiera „Dodatek do wydania polskiego w sprawie Y.M.C.A. (wyjęte z «Acta Apostolicae Sedis», 17.XII.1920, str. 595)”. Jest to List Kongregacji Sw. Oficjum do biskupów z dnia 5 listopada 1920, podpisany przez kard. R. Merry del Val, Sekretarza. Tekst łaciński i polski w dwóch kolumnach.
- [41] **Tenże**
Wolnomularstwo (Masoneria). — [Wydanie drugie]. — Warszawa: Unia Nowoczesnego Humanizmu, 1981. — 42 s.
Tu także dołączony „Dodatek w sprawie Y.M.C.A.”. Tekst równoległy polski i łaciński.
- [42] **Tenże**
Wolnomularstwo (Masoneria). — [Wydanie trzecie]. — Oslo: Ośrodek Niezależnej Myśli Politycznej, 1986. — 42, [1] s.; 18 cm. — (Wolni z wolnymi, równi z równymi).
Przedruk wydany przez efemeryczny ośrodek publicystyczny założony w 1984 r. przez Bogdana Kulasa, Andrzeja Jachowicza, Władysława Ganzę i Piotra Rydla. Ośrodek działał na obrzeżach „Solidaritet Norge-Polen” (1980-1990).
- [43] **CALLOIS Roger** (1913-1978)
Dzieje człowieka i książki: hrabia Jan Potocki i „Rękopis znaleziony w Saragossie”. — w: Tegoż, Odpowiedzialność i styl. Eseje. — wybrał i opracował M. Żurowski. — Warszawa 1967. — s. 84-86.
Przekład z jęz. francuskiego, tłum. Leszek Kukulski. Informacja o plagiacie książki Jana → Potockiego wydanym po francusku jako dzieło Cagliostro (Giuseppe → Balsamo).
CAPRILE Giovanni, ks. jezuita, zob. → **GIERTYCH Jędrzej**, About.
CASANOVA Giacomo Girolamo, zob. → **MAŁACHOWSKI-ŁEMPICKI Stanisław**, Saint.
- [44] **CEDRO K.**
Listy przyjaciela o polskiej YMCA. — Kraków, 1947.

- [45] **CEGIELSKI Tadeusz Jan** (1948-)
Das Freimaurertum des 18. Jahrhunderts und die Quellen der romantischen Kunsttheorie. — w: Deutschland und Europa in der Neuzeit. Festschrift für Karl Otmar Freiherr von Aretin zum 65. Geburtstag. / Hrsg von Ralph Melville, Claus Scharf, Martin Vogt, Ulrich Wengenroth. — Halbband I: Historiographie und Begriff. — Stuttgart: Franz Steiner Verlag, 1988, s. 377-393. — (Veröffentlichungen des Instituts für Europäische Geschichte in Mainz, Abteilung Universalgeschichte 134). — ISBN 3-515-05053-1.
- [46] **Tenże**
Toż. — [nadbitka]. — s. [377]-393; 21 cm.
- [47] **Tenże**
Sekrety „Sztuki królewskiej” w XVIII wieku. — „Mówią Wieki”. — 1986, nr 2, s. 1-6, 20.
- [48] **Tenże**
„Sztuka królewska” a chrześcijaństwo. Ezoteryzm wolnomularski XVII i XVIII w. — „Kwartalnik Historyczny”. — 1984, nr 4, s. 727-746.
- [49] **Tenże**
Wolnomularstwo brytyjskie i sztuka architektury od końca XVII do połowy XVIII w. — „Przegląd Humanistyczny”. — 29:1985, nr 11/12, s. 53-63.
- [50] **Tenże**
Znowu masoni. — „Res Publica”. — 1:1987, nr 3, s. 117-119.
Recenzja z: L. → Hass, Zasady w godzinie próby. Wolnomularstwo w Europie Środkowo-Wschodniej 1929-1941, Warszawa 1987.
- [51] **Cel** masonerii - to Polska bez Boga. — „Przewodnik Katolicki”. — 1938, nr 14 z 3 kwietnia.
N 74

CHAJN Leon, zob. → DOWIAT Jerzy, Deszcz; → HASS Ludwik Ferdynand, Zmistyfikowana; → KRZYWOBŁOCKA Bożena, [Recenzja]; → RUDZIŃSKI E., [Recenzja].
- [52] **CHAJN Leon** (1910-1983)
Dramat Struga-wolnomularza. — „Polityka”. — 1971, nr 47, s. 8.

- [53] **Tenże**
Międzywojenne wolnomularstwo i parawolnomularstwo na obszarze obecnego woj. katowickiego. — „Studia i Materiały z Dziejów Śląska”. — 12:1973, s. 285-342.
- [54] **Tenże**
Toż. / Leon Chajm. — [Wrocław: b.w., 1973], s. 285-342.
Tytuł nagłówkowy. Nadbitka ze: „Studia i Materiały z Dziejów Śląska” 12:1973. Paginacja ze „Studiów i Materiałów...”.
BSL 30
- [55] **Tenże**
Niemieckie wolnomularstwo w Polsce międzywojennej. — „Przegląd Zachodni”. — 1971, nr 5/6 s. 121-149.
- [56] **Tenże**
Toż. / Leon Chajm. — s. 121-149.
Tytuł nagłówkowy. Nadbitka z „Przeglądu Zachodniego” 1971, nr 5/6. Paginacja z „Przeglądu Zachodniego”.
KARII 570
- [57] **Tenże**
Polski dystrykt „B'nei B'rith”. — „Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego w Polsce”. — 1973, nr 1, s. 7-42.
- [58] **Tenże**
Toż. — [1973]. — s. 7-42.
Nadbitka z „Biuletynu Żydowskiego Instytutu Historycznego w Polsce” 1973, nr 1. Paginacja z „Biuletynu...”.
KARII 570
- [59] **Tenże**
Polskie wolnomularstwo 1920-1938 / Leon Chajm. — Wydanie II zmienione. — Warszawa: „Czytelnik”, 1984 (Katowice: Zakłady Graficzne). — 569, [3] s., [16] s. tabl.: il.; 24,5 cm. — ISBN 83-07-00952-9.
Wydanie drugie zmienione książki „Wolnomularstwo w II Rzeczypospolitej” (1975).
- [60] **Tenże**
Polskie wolnomularstwo międzywojenne. — „Dzieje Najnowsze”. — 2:1970, z. 4, s. 75-132.
- [61] **Tenże**
Toż. / Leon Chajm. — [1970], s. 75-132.

Tytuł nagłówkowy. Nadbitka z „Dziejów Najnowszych” 2:1970, z. 4. Paginacja z „Dziejów Najnowszych”.
BSL 30; KARI 570

[62] **Tenże**

Tajemnice masonerii. — „Tygodnik Demokratyczny”. — 1963, nr z 24 grudnia, s. 4.

[63] **Tenże**

W sprawie masonerii - spokojnie. Spór o ludzi. — „Dzieje Najnowsze”. — 4:1972, z. 1, s. 263-276.

[64] **Tenże**

Toż. / Leon Chajn. — [1972], s. 263-276.

Tytuł nagłówkowy. Nadbitka z „Dziejów Najnowszych” 4:1972, z. 1. Paginacja z „Dziejów Najnowszych”.
KARI 570

[65] **Tenże**

Wolnomularskie i parawolnomularskie organizacje na obszarze Wielkopolski w okresie międzywojennym. — „Studia i Materiały do dziejów Wielkopolski i Pomorza”. — 11:1974, z. 1, s. 147-173.

[66] **Tenże**

Toż. / Leon Chajn. — [1974], s. 147-173.

Tytuł nagłówkowy. Nadbitka ze: „Studia i Materiały do dziejów Wielkopolski i Pomorza” 11:1974, z. 1. Paginacja ze „Studiów i Materiałów...”.
KARI 570

[67] **Tenże**

Wolnomularstwo i Piłsudski w 1921 roku. — „Zeszyty Historyczne” 55. — Paryż: Instytut Literacki, 1981.

Zeszyt przedrukowany w Polsce w II obiegu, i później, w 1994 i 2005 roku (ISBN: 83-85521-88-7).

[68] **Tenże**

Toż. — „Zeszyty Historyczne” 55. — Warszawa: Wydawnictwo Krag, 1981.

Wydawnictwo II obiegu. Przedruk oryginału.

[69] **Tenże**

Wolnomularstwo w II Rzeczypospolitej / Leon Chajn. — Warszawa: Czytelnik 1975 (Warszawa: Zakłady Graficzne „Dom Słowa Polskiego”). — 624 s., [8] s. tabl.: il.; 21 cm.

Brak ISBN. Nakład 5290 egz. Zdjęcia ze zbiorów Autora, członka PZPR, wiceministra sprawiedliwości w jednym z totalitarnych rządów PRL, założyciela fasadowego „Stronnictwa Demokratycznego”. Tytuł, tekst i zestaw ilustracji zostały drastycznie zmienione w późniejszym wydaniu („Polskie wolnomularstwo 1920-1938”, 1984).

CHARSZEWSKI Ignacy, ks., autor opracowania, zob. → **RODIONOW I.A.**, Synowie.

[70] **CHEŁMIŃSKI Bolesław**

Masoneria w Polsce współczesnej / Bolesław Chełmiński. — Warszawa: [b.w.] 1936 (Warszawa: Drukarnia „Wzór”). — 221, [2] s., [1] k. tabl.: il.; 23.5 cm. — („Prawda Zwycięży”).

Bibliografia na s. 187-199. Nakład tej książki skonfiskowano. Później przedrukowywana w II obiegu i w Wolnej Polsce.

K 29; BSL 33; KAR

[71] **Tenże**

Masoneria w Polsce współczesnej. — B.m.: b.w., b.r. [ok. 1983]. — 3-221, [1] s., errata; 21 cm.

Przedruk fotooffsetowy wydania pierwszego. Na okładce cena: 400 zł.

[72] **CHOJNACKI Mieczysław**

Czy generał Krukowiecki był zdrajcą?. — „Prosto z Mostu”. — 1:1935, nr 54, s. 2.

Dotyczy Jana Stefana hr. Krukowieckiego (1772-1850). Druk poddany cyfryzacji, dostępny w Elektronicznej Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego

CHRÓSCIELEWSKI Tadeusz, autor adaptacji, zob. → **DUMAS Alexandre**, Józef Balsamo.

CHRZANOWSKI Ignacy, zob. → **UJEJSKI Józef**, Król.

[73] **CHRZANOWSKI Ignacy** (1866-1940)

Chleb macierzysty Ody do młodości. — Wydanie trzecie. — Warszawa: Nakład Gebethnera i Wolffa, 1924.

E, K 34

[74] **Tenże**

Toż. — Wydanie czwarte. — Warszawa: Nakład Gebethnera i Wolffa, 1931. — 54 s.; 18 cm. — (Biblioteczka Uniwersytetów Ludowych i Młodzieży Szkolnej; 232).

[75] **Tenże**

Toż. — w: Tegoż, Studia i szkice. — tom 1. — Kraków, 1939.

- [76] **Tenże**
Toż. — w: Tegoż, O literaturze polskiej. — wyboru dokonał Andrzej Biernacki. — Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1971.
- [77] **CHWALEWIK Edward** (1873-1956)
Najdawniejszy masoński ekslibris polski / Edward Chwalewik. — Ciemnogród: Nakł. Najd.: Braci i Sióstr, 5932 [= Warszawa: Towarzystwo Miłośników Exlibrisów, 1932]. — 16 s.: il.; 23 cm. — (Biblioteka Towarzystwa Miłośników Exlibrisów w Warszawie; Nr 3).
Na s. przedtytułowej: „Na chwałę Największego Budownika Radosnej Bryndzy pod młotkiem i fartuszkim Najwsp.: Najd.: Wielkiego Mistrza □[=łoży] pod Zdechłym Azorkiem wytłoczono 150 okazów jako rękopis dla prywatnego użytku braci i sióstr najbardziej wtajemniczonych: Dan pod klimatem Ciemnogrodzkim dn. 13 miesiąca VII r.: p.: ś.: 5932: Za zgodność z oryginałem Ed. Ward.: w[ielki]. sekretarz”. Dotyczy ekslibrisu Józefa z Mniszchów Potockiej. Druk bibliofilski.
CIECHANOWSKI Andrzej, fotograf, zob. → **PŁOCKA Maria**, Pamiątki.
- [78] **CIEMNIEWSKI J.**
Inż. S. Szczepanowski pogromca masonów naftowych. — „Merkuryusz Polski Ordynaryjny”. — 1929, nr 14 (246) z 19 marca, s. 371-376.
- [79] **Cieszyn** również posiadał lożę masońską. — „Gwiazdka Cieszyńska”. — 1938, nr 94.
LFHZ 201
- [80] **CIESZYŃSKI Nikodem**, ks. (1886-1942)
O faryzejskim kwasie masonerji. — w: Akcja katolicka. Zbiór kazań wydanych z polecenia J. Em. Ks. Kardynała-Prymasa Hłonda. — Poznań-Warszawa-Wilno-Lublin: Nakład Księgarni Św. Wojciecha, [1928]. — s. 170-188.
Jedno z kazań w zbiorze.
CISZAK Bolesław, ks., redaktor, zob. → **VILLE Feliks**, Wolnomysłicielstwo.
- [81] **Cki**
Czarny rok dzieci wdowy. — „Przegląd Katolicki”. — 1935, nr 11 z 17 marca.
N 76
- [82] **Co słyhać nowego?**. — „Kurier Polski”. — 1926, nr 143 z 25 maja, s. 3.
O wystąpieniu Andrzeja Struga w imieniu „Komitetu Odrodzenia Moralnego”.

CONSTANT Alphonse Louis (Éliphas Lévi), zob. → **WOTOWSKI Stanisław Antoni**, Tajemnice.

[83] **COPCUTT W.N.**

The Polish National Chapter no. 534: 1848 to 1948. — London 1948.

[84] **COTTER John**

Światowa Rada Kościołów. Ekumeniczno-synkretyczne ramię przyszłego antychrześcijańskiego ogólnoswiatowego państwa? — Toronto: Wydawnictwo 966; Stanisław Karpiński, 1985.

Z dodatku do „Approches” No. 90 tłumaczył Grzmiwój. Wstęp: Romuald Gładkowski.
BIBUŁA

[85] **Tenże**

Toż. — [Warszawa:] Wydawnictwo Bóg i Ojczyzna, 1987. —3-32, [1] s.; A5.

Przedruk wydania kanadyjskiego.

BIBUŁA

COTTY Jan, drukarz, zob. → **Raport**; → **SERINI Karol Artur**, Symbol; → **Wolnomularstwo** w świetle.

[86] **COWLES John Henry** (1863-1954)

Journeyings of the Grand Commander. Part V. — „The New Age Magazine”. — 1929, nr 4, s. 232-235.

Przedruk i przekład polski: „Ars Regia” 1993, nr 1 (2), s. 68-73.

[87] **Tenże**

[relacja z pobytu w Polsce]. — „The New Age Magazine”. — 1937, nr 2 (February), s. 85-86.

[88] **Tenże**

[relacja z pobytu w Polsce]. — „Transactions of the Supreme Council of the Southern Jurisdiction of the U.S.A.”. — Session of 1937, s. 113-115.

Przedruk i przekład polski: „Ars Regia” 1993, nr 2 (3), s. 93-95.

[89] **CYREK J.**

Kraj, w którym Boga nie chcą. — „Głosy Katolickie”. — 1936, nr 6, s. 12-24.

O Meksyku.

[90] **CZARNOMSKI Jan**

Dzieje masonieckiego bractwa Martynistów. — „Słoneczniki”. — 1933, nr 2, s. 6.

- [91] **Tenże**
Od Konwentu w Wilhelmsbad (1782) do Zjazdu Ezoteryków w Poznaniu. — „Niebo Gwiazdzone”. — 1937, [zeszyt za] lipiec/sierpień, s. 50-53.
LFHZ 210
- [92] **Tenże**
W walce o niezależność masonerii narodowej. — „Wiadomości Literackie”. — 1938, nr 46.
CZEPUŁKOWSKI Henryk Elizeusz, zob. → **VIRION Pierre**, Czy już.
- [93] **CZERNECKI Józef**, ks.
Nie poprawiać Pana Boga. — Kraków: Nakładem Autora i Drukarni „Powściągliwości i Pracy”, 1938. — 272 s.; 24,5 cm.
Rozważania na temat ośmiu błogosławieństw jako „dróg prowadzących do bojowego i zdobywczego katolicyzmu”. Wspomina wolnomularstwo.
CZUBIŃSKI Antoni, redaktor, zob. → **HASS Ludwik Ferdynand**, Wolnomularski Paryż.
- [94] **Czy „Rotary-Cluby” mają coś wspólnego z masonerią.** — „Ilustrowany Kurier Codzienny”. — 1935, nr z 16 lutego, s. 8.
LFHZ 208
- [95] **Czy tylko żydowska masoneria?.** — „Polonia” — 1938, nr 5074 z 1 grudnia, s. 3.
CZYŃSKI Czesław, zob. → **Sekta**; → **Sensacyjne**; → **WALICKA Janina**, Czyciele; → **Z ostatniej chwili**.
CZYŃSKI Jan, zob. → **HASS Ludwik Ferdynand**, W sprawie rzekomego.
- [96] **CZYŻYK Jan**
Grabarze Polski. — Cz. II: Ideolodzy i eksperci „Polityki”. — Warszawa: [b.w.], 1984. — [1], 103 s.; 21 cm.
Odnosi się do 27 nazwisk. Cz. I: zob. Jan → Wala, Grabarze.
BIBUŁA
- [97] **D.P.**
Masoneria polska. — „Gazeta Kościelna”. — 1938, nr 31 z 31 lipca.
N 75

- [98] **DANILEWICZ-ZIELIŃSKA Maria** (1907-2003)
Anglo-Polish masonica. — „The Polish Review” (Londyn). — 1970, nr 2.
Nazwisko Autorki podane jako „Danilewiczowa”.
- [99] **Taż**
„Nostrovie vashia!” Nieznana karta z dziejów wolnomularstwa polskiego w Anglii. — „Wiadomości” (Londyn). — 17:1962, nr 6, s. 1-2.
Nazwisko Autorki podane jako „Danilewiczowa”.
- DĄBROWSKA Maria**, zob. → **KAWECKI Janusz**, Literatura; → **STEMPOWSKI Stanisław**, Pamiętniki.
- [100] **DĄBROWSKA Maria** (1989-1965)
Kartki z dziennika. — „Literatura”. — 1973, nr 18 (64) z 3 maja.
Wzmiankuje wolnomularstwo polskie.
LFHZ 77, 197
- [101] **Taż**
Dzienniki tom 2. 1933-1945. — wybór, wstęp i przypisy Tadeusz Drewnowski. — Warszawa: Czytelnik, 1988.
Fragmenty odnoszą się do polskiego wolnomularstwa.
- [102] **Taż**
Życie i dzieło Edwarda Abramowskiego. — Warszawa, 1925.
- DĄBROWSKI Jan Henryk**, zob. → **REZLER Marek**, Jan.
- [103] **DĄBROWSKI Józef** (1876-1926)
Dzieje Narodu Polskiego. — [część II]: Dzieje Porozbiorowe Narodu Polskiego/ J. Grabiec. — Wydanie trzecie uzupełnione. — Warszawa-Kraków: Towarzystwo Wydawnicze w Warszawie, 1920 (Warszawa: Drukarnia Naukowa). — s. 42-47.
Praca obublikowana pod pseudonimem "J. Grabiec". Autor był bratem Mariana, żonatego z pisarką Marią → Dąbrowską. Wyszczególnione strony to fragment o wolnomularstwie polskim pierwszej połowy XIX wieku, wraz z omówieniem działalności Waleriana → Łukasieńskiego. 🟠 Druk poddany cyfryzacji, dostępny w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej.
- [104] **Debata** nad Wielkim Wschodem w parlamencie francuskim. — „Przegląd Katolicki”. — 74:1936, nr 4 z 26 stycznia, s. 77.
- [105] **Décisions** du Sup[rême].: Cons[eil].: — „Bulletin de la Franc-Maç[onnerie].: Mixte «Le Droit Humain»”. — 1934, nr 1, s. 2.
O zaliczeniu Władysława Bocheńskiego do Międzynarodowej Rady Najwyższej Zakonu.
LFHZ 191

- [106] **Deklaracja** Kongregacji Doktryny Wiary. — „Ład”. — 1984, nr 5.
Dotyczy deklaracji „Quaesitum Est” z 26 listopada 1983 r.
- [107] **Dekret** prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1938 r. o rozwiązaniu zrzeszeń wolnomularskich. — „Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej”. — 1938, nr 91, poz. 624, s. 137.
- [108] **DELACROIX J.**
Masoneria i bolszewizm. — Warszawa: [b.w.], 1923 (Warszawa: Zakłady Drukarskie F. Wyszyński i S-ka). — 79 s.; 22 cm.
K 41. Nazwisko Autora to prawdopodobnie pseudonim. Krótki opis dziejów masonerii w Rosji sprzed i po rewolucji bolszewickiej.
- [109] **Tenże**
Toż. — B.m.[Warszawa:] b.w., b.r.[1984]. — 79 s.; A5.
Przedruk fotooffsetowy z oryginału (1923).
BIBUŁA.
- [110] **DEMBIŃSKI Józef**, ks. (1879-1962)
Masoni czyli wolnomularze. — w: Kalendarz Łąkowski na rok 1938. — Drukiem i nakładem „Spółki Wydawniczej” Sp. z o.o. w Nowym Mieście Lubawskim [grudzień 1937]. — s. 34-39.
Bezpłatny dodatek do „Drwęcy” – jedynej gazety ukazującej się wówczas w powiecie lubawskim. Artykuł anonimowy, skądinąd wiadomo jednak, że redaktor naczelny pisma nie dopuszczał tekstów politycznych i społecznych innego, niż swoje, autorstwa. 🟡 Druk poddany cyfryzacji, dostępny w Kujawsko-Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej.
- DEMBIŃSKA Katarzyna**, autorka przekładu, zob. → **SIX Jean François**, Od Syllabusa.
- DERNAŁOWICZ Maria**, autorka wstępu, zob. → **KITOWICZ Jędrzej**, Opis (1985).
- [111] **DĘBNICKI Kazimierz** (1919-1986)
Korczak z bliska / Kazimierz Dębnicki. — Warszawa: Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 1985. — 175, [4] s. ; 21 cm. — ISBN 83-205-3650-2.
Bibliografia s. 174-[176].
- [112] **DIDIER Stanisław**
Rola neofitów w dziejach Polski. — Warszawa: Nakładem „Myśli Narodowej” 1935 (Druk. Koop. Prac.). — 130, [2] s., errata; 22 cm.
Odbitka z „Myśli Narodowej” 1934. Na k. tytułowej rok wydania „1934”. Bibliografia (58 poz.), indeks osób. Książka dotyczy dyskutowanej wówczas „kwestii żydowskiej” i rozpatruje

wolnomularstwo jedynie w powiązaniu z poglądami Autora na rolę, jaką w historii Polski odegrali Żydzi przyjmujący chrzest.
K 40

[113] **Tenże**

Toż. — B.m.[Warszawa]: b.w., b.r. [ok. 1984]. — A5, [1],6-130,[2] s.,
errata.
Przedruk fotooffsetowy z wydania międzywojennego.
BIBUŁA

[114] **DIŻYŃSKI J.**

Uderzamy w dzwon. — „Młody Rozwojowiec”. — 1928, nr 2, s. 5.
Artykuł łączący komunizm, masonów i żydów w obraz jednego zagrożenia.
NM 36

[115] **DŁUSKI P., dr**

Wpływ masonerii na losy Polski. — „Samoobrona Narodu”. — 1938, nr
24.
Prawdopodobnie napisał on cały cykl artykułów o masonerii w latach 1937-38.
K 43

DMOWSKI Roman, zob. → **BIELATOWICZ Jan**, [Recenzja]; → **GARLICKI
Andrzej**, Roman; → **KOZICKI Stanisław**, Masoneria; → **SZYDA Marian**,
Masoneria.

[116] **DMOWSKI Roman** (1864-1939)

Dziedzictwo / Kazimierz Wybranowski i Jerzy Zawada. — „Gazeta
Warszawska”. — 1930, nr 136-330.
Powieść drukowana w odcinkach. Wydana pod pseudonimem.

[117] **Tenże**

Dziedzictwo. — Warszawa 1931. — 381, [8] s.
Powieść. Wydana pod pseudonimem „Kazimierz Wybranowski”. Wydanie 1. Przedruk z
„Gazety Warszawskiej” 1930, nr 136-330.

[118] **Tenże**

Toż. / K. Wybranowski. — [Wydanie drugie]. — [Poznań]: Księgarnia
św. Wojciecha, [1935] (Poznań: nakładem i czcinkami Drukarni i
Księgarni św. Wojciecha S. z o.o.). — [4], 400 s.
 Druk poddany cyfryzacji, dostępny w Wielkopolskiej Bibliotece Cyfrowej

[119] **Tenże**

Toż. — [Wydanie trzecie]. — Londyn: F. Mildner & Sons, 1942.

- [120] **Tenże**
Toż. — [Wydanie czwarte]. — Kraków: Wydawnictwo „Prom”, 1944.
- [121] **Tenże**
Dziedzictwo. Powieść. — B.m.[Warszawa]: b.w., b.r. [1984]. — [2], 381,[1] s.; 21 cm.
Przedruk fotooffsetowy wydania pierwszego (1931).
- [122] **DOBOSZYNSKI Adam Władysław** (1904-1949)
Adept Hirma — w: Tegoż, *Studia polityczne*. — Monachium 1947.
Rozdział dotyczący wolnomularskich koneksji Tadeusza Kościuszki i oceny Insurekcji.
- [123] **DOBRACZYŃSKI Jan** (1910-1994)
Czas letnich chrześcijan. — w: Tegoż, *Szkice historyczne z XVI-XVIII w.*
— Warszawa: Instytut Wydawniczy „Pax”, 1973.
- [124] **Dobro** szczepu izraelitów miały na celu zlikwidowane loże masonskie. —
„Czas”. — 1938, nr 330, s. 11.
NM 44

DODD Alfred, zob. → KRZYŻANOWSKI Juliusz, Szekspir.
- [125] **Dokument** w sprawie masonerii. — „Gość Niedzielny”. — 1983, nr 51-52 z 25 grudnia, s. 14.
Dotyczy deklaracji „Quaesitum est” z 26 listopada 1983 r.

DOMACHOWSKI Ignacy, redaktor, zob. → WOJTKOWSKI A., Zatarę.
- [126] **DOWIAT Jerzy** (1920-1982)
Deszcz pada na świątynię. — „WTK - Wrocławski Tygodnik Katolików”. — 1976, z. 14, s. 1, 3.
Recenzja z: L. Chajm, *Wolnomularstwo w II Rzeczypospolitej*, Warszawa 1975.

DREWNOWSKI Tadeusz, redaktor, zob. → DĄBROWSKA Maria, Dzienniki.
- [127] **DROHOJOWSKI J.**
Nie nadawałem się na masona. — „Fakty i Myśli”. — 1968, nr 20, s. 11.

DRUŻBACKA Anna-Danuta, autorka przekładu, zob. → MARQUES-RIVIÈRE Jean. Podwójne; → Tenże, Wolnomularstwo a szkoła.
- [128] **DRYMER Wiktor Tomir**
Zespoły dyskusyjne i organizacje tajne. — „Zeszyty Historyczne” (Paryż). — z. 22 (1972), s. 128-129.

- [129] **Duch laicki** i masoński w opiece społecznej. — „Przegląd Katolicki”. — 1938, nr 16 z 17 kwietnia.
N 65
- [130] **Duch masoński** w Polsce. — „Przegląd Katolicki”. — 1935, nr 1 z 6 stycznia.
N 74
- [131] **DUCHNOWSKI Jan**
Miasto walczącego ideału. Szkic kierunków ideowych Wilna w czasach dawniejszych i teraźniejszości. — Lida 1938. — s. 8-11.
LFHZ 185
- [132] **DUDZIŃSKI Juliusz, BUDZYŃSKI Wacław**
Oskarżamy masonerię w Polsce. — Warszawa 1938. — 24 s.; il.
Tekst debaty sejmowej, na którą złożyli się wystąpienia posłów Dudzińskiego i Budzyńskiego (19 lutego 1938 r.) odnośnie interpelacji tego pierwszego z dnia 16 czerwca 1937 r. Dołączony jest tekst odpowiedzi premiera, gen. Felicjana Sławoj-Składkowskiego, jakiej udzielił w styczniu 1938 r. posłowi Dudzińskiemu.
- [133] **DUMAS Alexandre (1802-1870), ojciec**
Pamiętniki Lekarza. Józef Balsamo / Alexandre Dumas. — Warszawa: Wende i S-ka, [1925]. — t. 1-12. — 159, [1]; 159, [1]; 157, [1]; 159, [1]; 143, [1]; 159, [1]; 155, [1]; 159, [1]; 157, [1]; 159, [1]; 127, [1]; 143, [1] s.; 18 cm. — (Biblioteka Przygód Romantycznych; 1-12).
Drugie wydanie powieści w przekładzie Leona Rogalskiego. Pierwsze ukazało się w 1890 r.
- [134] **Tenże**
Józef Balsamo. — Łódź: Wydawnictwo Łódzkie, 1957. — t. 1-5. — 220, [2]; 246, [2]; 273, [3]; 256, [3]; 224, [3] s.; 20 cm.
Adaptacja pierwszego tłumaczenia polskiego Leona Rogalskiego: Henryk Jakóbczyk (t. 1, 3, 4); Janusz Skoroszkiewicz (t. 2); Tadeusz Chróścielewski (t. 5).
- [135] **Tenże**
Toż. — Kraków: Wydawnictwo Literackie, 1978. — t. 1-4. — 349, [3]; 367, [4]; 363, [3]; 355, [4] s.; 20 cm. — (Pamiętniki lekarza; 1-4).
Nowy przekład Marii Ziębiny.
- [136] **DUNIN Paweł**
Do znajomego, który był w loży. — „Wieczór Warszawski” — 1937, nr 67.
Cykl artykułów prezentujących wolnomularstwo za granicą, m.in. w Polsce.

- [137] **DUVIGNEAU P.**
Sur les Maçonneries du Nord. — „L'Acacia. Revue d'études et d'actions maçonniques et sociales” — 23:1925 - 24:1926.
Cykl artykułów prezentujących wolnomularstwo za granicą, m.in. w Polsce.
- [138] **Dwa lata.** — „Głos Monarchy”. — 1933, nr 3, s. 11.
Dotyka tematu „żydomasonerii”.
NM 49
- [139] [**Dwa miliony**] 2.599.250 masonów w Stanach Zjednoczonych. — „Przegląd Katolicki”. — 1938, nr 16 z 17 kwietnia.
N 74
- [140] **DYLAŁOWA Hanna** (1928-)
Towarzystwo Patriotyczne i Sąd Sejmowy 1821-1829. — Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1970. — 363 s.
Omawia m.in. genezę Wolnomularstwa Narodowego Waleriana → Łukasieńskiego.
- [141] **Taż**
Mackrott Henryk. — Polski Słownik Biograficzny. — zeszyt 80 (tom 19/1). — Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk: Zakład Narodowy im. Ossolińskich / Wydawnictwo Państwowej Akademii Nauk, 1974. — s. 97-98. — ISBN 83-86301-01-5.
- [142] **Taż**
Raporty szpiegowskie M. Schleya i H. Mackrotta. — „Roczniki Humanistyczne”. — 34:1986, z. 2.
Zeszyt wydrukowany w 1992 r.
- [143] **DZIEWANOWSKI Marian Kamil**
W niepodległej Polsce. — „Na Antenie”. — 1972, nr 110, s. 11.
LFHZ 75
- [144] **DZWONKOWSKI W.**
[Recenzja z: Adam Lewak, Od związków węglarskich do Młodej Polski, Warszawa [1923]]. — „Przegląd Humanistyczny”. — 2:1923, nr 1/2, s. 388-389.

ELSNER Józef, zob. → **MAŁACHOWSKI-ŁEMPICKI Stanisław**, Józef.

- [145] **FABRE Jean** (1904-1975)
Stanislas-Auguste Poniatowski et l'Europe des Lumieres: étude de cosmopolitisme. — Strasbourg: Publications de l'Université des Lettres, 1952.
- [146] **Tenże**
Toż. — [wydanie II]. — Paris: Éditions Ophrys, 1984. — III, 748 s. — ISBN 2-86820-134-2; 978-2-86820-134-8.
- FAHEY Denis**, ks. duchacz, zob. → **GLĄDKOWSKI Romuald**, Mysłącym.
- [147] **FASZCZEWSKI Tadeusz Prus** (1905-1943)
Łoża masońska w Pałacu Staszica. — „Kronika Polski i Świata”. — 1938, nr 40, s. 12.
- [148] **FERRER BENIMELI José Antonio**, dr
Spojrzenie historyka katolickiego na wolnomularstwo. — „Novum”. Biuletyn Informacyjny Ośrodka Dokumentacji i Studiów Społecznych. — 1979, nr 7, s. 38-63.
Przekład z jęz. hiszpańskiego. Tłum. Anna Jaworska. Autor, były jezuita, jest dyrektorem „Centro de Estudios Históricos de la Masonería Española”.
- FILIPOWSKI J.**, drukarz, zob. → **MAŁACHOWSKI-ŁEMPICKI Stanisław**, Wykaz (odbitka).
- FISZER Ludwik**, wydawca, zob. → **LEWAK Adam**, Od związków.
- [149] **FORST DE BATTAGLIA Otto**, profesor (1889-1965)
Łoża przy pracy. — „Przegląd Powszechny”. — 1937 nr 5, s. 222.
K 52
- [150] **Freemasonry** in Poland. — „The New Age Magazine”. — 1923, nr 2, s. 127.
- [151] Die **Freimaurerei** in Polen. — „Die drei Ringe”. — 1932, nr 12.
- [152] **FRIEDBERG J.**
Masoneria a rozbiory Polski. — „Ateneum Kapłańskie”. — 22:1936, t. 37, s. 30-47, 149-154.
Na kanwie K.M. → Morawskiego, Bractwo wrogów wstrzemięźliwości, „Kwartalnik Historyczny” 48:1934, z. 3.
- FRIEDRICH II von Hohenzollern**, cesarz Prus, zob. → **KONOPCZYŃSKI Władysław**, Co zrobiła.

- [153] **Front** przeciwmasoński. — „Gazeta Warszawska Poranna”. — 1926, nr 234, s. 1.
- [154] **(g.)**
Pod godłem miecza rozcinającego gwiazdę 6 ramienną obradować będzie wielki wiec antymasoński. — „Mały Dziennik”. — 1938, nr 158 z 10 czerwca, s. 1-2.
- [155] **Gabinet** Laval'a a masoneria francuska. — „Przegląd Katolicki”. — 1935, nr 32 z 18 sierpnia.
N 64
GAŁECKI Tadeusz, zob. → **STRUG Andrzej** (pseudonim literacki)
GANZA Władysław, współzałożyciel, zob. → **CAHILL Edward J.**, Wolnomularstwo (wydanie 3).
- [156] **GARLICKI Andrzej**
Roman Dmowski o Lidze Narodowej. — „Przegląd Historyczny” — 1966, z. 3, s. 417-442.
LFHZ 82.
- [157] **Gawęda** Piotra z Tomaszem o Akcji Katolickiej. — „Gazeta Tygodniowa” (Kielce). — 5:1934, nr 11 z 11 marca, s. 127-128
Anonimowy tekst w formie dialogu. Zamiast podpisu dedykacja: „Prawdzie”. Zwraca uwagę na rolę wolnomularstwa w zwalczaniu Kościoła katolickiego.
GEBETHNER I WOLFF, wydawcy, zob. → **CHRZANOWSKI Ignacy**, Chleb macierzysty; → **MAŁACHOWSKI-ŁEMPICKI Stanisław**, Raporty; → **Tenże**, Strącone; → **NIEĆ Julian**, Młodość; → **TRZECIAK Stanisław**, Program (1936).
- [158] **Gesellschaftsreise** in die Tatra. — „Die Kette”. — 1933, nr 1, s. 8.
LFHZ 90
- [159] **GIEŁŻYŃSKI Wojciech** (1930-)
Edward Abramowski zwiastun Solidarności / Wojciech Giełżyński. — London: Polonia Books Fund Ltd., 1986 (Guildford and Kings Lynn: Siddles Ltd). — 156, [4] s.; 21.5 cm. — (Czasy i ludzie; 3). — ISBN 0-902352-53-9.
- [160] **Tenże**
Masoni: ruch demokratyczny czy spiskowcy?. — „Colloquia Communia” — 1983, nr 6 (11), listopad-grudzień, s. 93-118.

- [161] **GIERTYCH Jędrzej** (1903-1992)
About Freemasonry and the Church. An open letter to His Eminence Cardinal Franjo Šeper, Prefect of the Sacred Congregation for the Doctrine of Faith / Jędrzej Giertych. — London: [b.w.], January 1975 (London: Veritas Foundation Press). — 23, [1] s.; 28 cm.
Broszura bez oprawy. Tekst w dwóch kolumnach. Wydrukowane prawdopodobnie także w prywatnie wydawanym „Approaches” (Ayrshire, Scotland) 1985, nr 89. Prywatna inicjatywa polskiego historyka i działacza emigracyjnego, podjęta w związku z wystąpieniami prasowymi o. Giovanniego Caprile w 1974 r., oraz w nawiązaniu do listu kard. Šepera do kard. Johna Krola z 19 VII 1974.
- [162] **Tenże**
Dwie polityki żydowsko-masońskie. — „Głos Narodowy” 1938, nr 49 z 16 maja, s. 1.
- [163] **Tenże**
Hiszpania bohaterska. — Warszawa, 1937.
Nawiązuje do wolnomularstwa i jego udziału w walce o władzę w Hiszpanii.
NM 11
- [164] **Tenże**
Libel Against a Saint. The truth about St. Maximilian Kolbe, Knight of the Immaculate, and implacable enemy of Freemasonry / by Jędrzej Giertych. — [London: b.w., 1983]. — [2], 34 s.; 21 cm.
Broszura bez oprawy. Strony [1], [2], 33 i 34 pełnią rolę okładki. Wydrukowano je na papierze innego rodzaju i koloru. Uwaga wydawcy na s. tytułowej: „This is a Supplement to Approaches No. 79”.
- [165] **Tenże**
O wyjście z kryzysu. — Warszawa, 1938.
Nawiązuje do tematu „żydomasonerii”.
NM 58
- [166] **Tenże**
Program wielkiej czystki. — „Głos Narodowy”. — 1938, nr 51, s. 1.
Nawiązuje do tematu „żydomasonerii”.
NM 58
- [167] **Tenże**
Rozpatrzmy rzecz na szerszym tle. — „Głos Narodowy”. — 1938, nr 48, s. 1.
Dotyczy wolnomularstwa i żydów.
NM 51

- [168] **Tenże**
Tragizm losów Polski. — Pelplin: Drukarnia i Księgarnia „Pielgrzyma”, 1936. — [2], XV, [1], 638 s., errata.; 21 cm.
Bibliografia s. 633. Autor pracy wykazuje, że dramat upadku i rozbiorów Polski był dziełem masonerii i oligarchii żydowskiej.
- [169] **Tenże**
Tragizm losów Polski. Tom 1: Załamanie się dążeń mocarstwowych i upadek państwa. — Pelplin: Drukarnia i Księgarnia „Pielgrzyma”, 1937. — [4], XV, 343, [2] s., errata; 21 cm.
Nakład skonfiskowany.
- [170] **Tenże**
Tragizm losów Polski. Tom 2: Polska na drodze do niepodległości. — Pelplin: Drukarnia i Księgarnia „Pielgrzyma”, 1937.
- [171] **Tenże**
Tragizm losów Polski. Załamanie się dążeń mocarstwowych i upadek państwa. [Tom I]. — Warszawa: Unia Nowoczesnego Humanizmu, b.r. [1982]. — [3], VI-XV, 335 s.; 21 cm. — (Wolni z Wolnymi - Równi z Równymi).
Przedruk fotooffsetowy z wydania drugiego (1937). Zawiera także rozdział „Polska pod zaborami”.
- [172] **Tenże**
Tragizm losów Polski. Polska na drodze do niepodległości. [Tom II]. — Warszawa: Unia Nowoczesnego Humanizmu, b.r. [1982]. — [3], 340-622 s.; 21 cm. — (Wolni z Wolnymi - Równi z Równymi).
Przedruk fotooffsetowy wydania drugiego (1937). [Cena tomów I-II: 1000 zł]. Tomy były dodrukowywane z nowymi cenami do lat 90.
- [173] **Tenże**
Tragizm losów Polski, t. 2 a. — [Warszawa:] „Bóg i Ojczyzna”, 1988. — 190, [1] s.; 21 cm.
- [174] **GLIWIC Hipolit** (1878-1943)
Brief and concise outline of history of Freemasonry in Poland. — „New Age”. — 1923, nr 4.
Artykuł opublikowany pod pseudonimem „Polish Freemason”.
- [175] **GLUZIŃSKI Tadeusz** (1888-1940)
Cele i drogi propagandy wywrotowej / Henryk Rolicki. — Warszawa, 1927.

Wydane pod pseudonimem „Henryk Rolicki”.

- [176] **Tenże**
Cele i drogi propagandy wyrotowej / Henryk Rolicki. — Poznań: Księgarnia Św. Wojciecha, 1928. — 101 s.
Wydane pod pseudonimem „Henryk Rolicki”.
B 9, K 199
- [177] **Tenże**
Światowa polityka żydowska / Zbigniew Krasnowski. — Warszawa: Nakładem Towarzystwa Wydawniczego „Patria”, 1934. — [6], 181, [2] s.; 23 cm.
Wydane pod pseudonimem „Zbigniew Krasnowski”.
K 86
- [178] **Tenże**
Toż. — B.m.: b.w., b.r. [ca 1985]. — [8], 181, [2] s.; 20 cm.
Przedruk fotooffsetowy z oryginału (1934).
BIBUŁA
- [179] **Tenże**
Die jüdische Weltpolitik: die methodische Eigenart jüdischer Politik als Folge der Sonderstellung des jüdischen Volkes / Zbigniew Krasnowski. — aus dem Polnischen übersetzt von K. Oletzki. — Erfurt: Bodung-Verlag, 1937. — 149 s.; 24 cm. — (Welt Dienst Bücherei; 6).
Przekład niemiecki „Światowej polityki żydowskiej”.
- [180] **Tenże**
Zmierzch Izraela / Henryk Rolicki. — Warszawa: Skład główny w administracji "Myśli Narodowej", 1932 (Druk. F. Wyszynski). — [4], 420, [3] s.; 25 cm.
Wydane pod pseudonimem „Henryk Rolicki”. O wolnomularstwie głównie na s. 197-259.
- [181] **Tenże**
Toż. — Wydanie II. — 1932.
Wydanie nie zmienione.
- [182] **Tenże**
Toż. — Wydanie III. — 1933. — [3], 420, [2] s.
Wydanie nie zmienione.
K 200

- [183] **Tenże**
Toż. — B.m.: b.w., b.r. [1986]. — 420,[3] s., errata; A5.
Wydanie drugiego obiegu. Przedruk fotooffsetowy z oryginału (1932). Tytuł okładkowy.
GLADKOWSKI Romuald, autor wstępu, zob. → **COTTER John**. Światowa.
- [184] **GLADKOWSKI Romuald**
Kandydatom na polityków. / Romuald Gładkowski. — [Toronto]:
Wydawnictwo 966 [Stanisław Karpiński], [1986]. — 50, [2] s.; 20,5 cm.
Przedruk fotooffsetowy z maszynopisu.
- [185] **Tenże**
Toż. — B.m. [Warszawa]: b.w. [Unia Nowoczesnego Humanizmu], b.r.
[1988]. — A5, 50, [2] s.
Przedruk fotooffsetowy z oryginału (Toronto 1986).
BIBUŁA
- [186] **Tenże**
Myślącym pod rozwayę. — [Toronto]: Wydawnictwo 966, 1984. — [4],
66, XXVI, [4] s.
Przedruk fotooffsetowy z maszynopisu. W "Dodatku" o rzymskiej numeracji stron materiały
z dzieł irlandzkich antymasonów, ks. Edwarda → Cahilla i ks. Denisa Faheya.
- [187] **Tenże**
Toż. — B.m. [Warszawa]: b.w. [Unia Nowoczesnego Humanizmu], b.r.
[1987]. — A5, [4],66,XXVI,[4] s.
Przedruk fotooffsetowy z oryginału (Toronto 1984).
BIBUŁA
- [188] **Tenże**
Non serviam. — Toronto: Wydawnictwo 966, 1987.
O „novus ordo seclorum” opartym na lichwie. Przedruk fotooffsetowy z maszynopisu.
BIBUŁA
- [189] **Tenże**
Toż. — B.m.: b.w., b.r. — 71,VIII s.
Przedruk fotooffsetowy z oryginału (Toronto 1987).
BIBUŁA
- [190] **GODZIEMBA Adam C.**
O wtajemniczonych dla niewtajemniczonych (z notatek byłego członka
organizacji tajnej) / Adam Godziemba. — Cieszyn [b.w.] 1930 (Vachtel i
Kriwanek). — 48 s.; 23 cm.
B 4, K 59 (podaje: Godzięba A.); KAR; NM 46 (podaje: A. Godzięba).

- [191] **GOŁĘDZINOWSKI Jacek**
Jawne historie tajnych stowarzyszeń. — München: W. Heyne Verlag, 1982.
GOLIŃSKI Zbigniew, redaktor naukowy, zob. → **KITOWICZ Jędrzej**, Opis (1985).
- [192] **GORDON Wincenty** (1900-1982)
Bydgoscy masoni. — w: Kalendarz Bydgoski 1973. — [redakcja Konrad Brakowski, Jerzy Jaśkowiak]. — Bydgoszcz: Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy, 1973 (Inowrocław: Drukarnia ZW CRS). — s. 139-146: il.
Artykuł podpisany „W.G.”. Poświęcony głównie loży „Janus”. Redaktorami wydania byli: ówczesny wiceprzewodniczący Prezydium TMMB (J. Jaśkowiak) i przewodniczący Sekcji Wydawniczo-Propagandowej (K. Brakowski). Druk poddany cyfryzacji, dostępny w Kujawsko-Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej.
- [193] **Tenże**
Loża masońska „Janus”. — „Dziennik Wieczorny”. — 1971, nr 262.
Wcześniejsza wersja tekstu zamieszczonego w Kalendarzu Bydgoskim na rok 1973.
- [194] **GÓRSKI K.**
Spisek kłamstwa. — „Kultura”. — 1936, nr z 29 listopada.
K 60
GRABIANKA Tadeusz, zob. → **UJEJSKI Józef**, Król.
GRABIEC J., pseudonim, zob. → **DĄBROWSKI Józef**.
GRABIŃSKI Józef, pułkownik, zob. → **MOŚCICKI Henryk**, Z dziejów.
- [195] **GRABOWSKI Ignacy Oksza** (1866-1933)
Masonerja / Ignacy Oksza Grabowski. — Warszawa: Książki Ciekawe. Biblioteka Dzieł Wyborowych, [1923] (Warszawa: Zakł. Druk. F. Wyszyński i S-ka). — 97, [3] s.; 18 cm.
Dziełko antymasońskie napisane na podstawie pracy Grigorija Wilhelmowicza Szwarca-Bostunicza (tu wspomniany jako G. Bostunicz), najpierw antropozofa, później zaś członek NSDAP i SS: „Masonstwo i ruską rewolucją”, Nowy Sad (Serbia): Natoszewicz, 1921.
Druk poddany cyfryzacji, dostępny w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej.
- [196] **Tenże**
Toż. — [B.m.: b.w., 1984]. — 96 s.; A5.
Przedruk fotooffsetowy z oryginału (1923).

- [197] **GRABOWSKI Zbigniew**
Szukam „Katalogów”. — „Wiadomości Literackie”. — 1938, nr 33 z 7 sierpnia, s. 1.
W związku z artykułem Leona → Kozłowskiego.
NM 13
- [198] **GRABSKI W.M.**
Uwagi o dymisji ministra Stanisława Kostki Potockiego w 1820 r. — „Zeszyty naukowe Uniwersytetu Łódzkiego”. — seria I, z. 58, 1968, s. 39-59.
Autor opiera się na „Tragicznych śpiewach masonskich” spreparowanych przez H. Surowieckiego jako na źródło do opisu postaw i poglądów polskiego wolnomularstwa w końcu XVIII w.
GRIFFIN Des, zob. → **WARSZAWSKI Józef**, Zwięzyły.
- [199] **GROŃSKI R.M.**
Dni ciemnoty. — „Polityka”. — 1987, nr 21 (1568), s. 11.
- [200] **GRZĘDZIŃSKI J.**
Pożegnanie z bronią. Bracia od kielni. — „Świat”. — 1962, nr 35 z 2 września, s. 14-15.
Autor był szwagrem Tadeusza Gałęckiego (Andrzeja → Struga).
GRZMIWÓJ, tłumacz, zob. → **COTTER John**, Światowa.
GUTOWSKI Franciszek, wydawca, księgarz, zob. → **REUSS Theodor**, Tajemnicze.
- [201] **GWYNNE Howell Arthur Keir (1865-1950)**
Przyczyna wrzenia światowego. — Warszawa: wydawnictwo PN i Spółka, 1921. — 240 s.
Przekład z jęz. angielskiego, tłum. Stanisław → Załęski, jezuita. B 15 (podaje omyłkowo jako autora: Załęski St. T.J.), K 154 (podaje omyłkowo jako autora Nestę H. → Webster i również omyłkowo traktuje imię „Nesta” jako nazwisko).
- [202] **H.A.**
Przekazanie przez władze polskie cennych materiałów archiwalnych do Holandii. — „Archeion”. — XXXVII:1957, s. 334-335.
Wzmianka o znalezionych w Polsce i przekazanych za granicę materiałach dotyczących stowarzyszeń wolnomyslielskich w dokumentacji wydziału VII Głównego Urzędu Bezpieczeństwa Rzeszy (RSHA).
HAJJAR Joseph, współautor, zob. → **ROGIER Louis J.**, Historia.
HALECKI Ch. Oskar, autor przedmowy, zob. → **HLOND August**, O zadaniach; → **Tenże**. O życie; → **Tenże**, Ostrzeżenie.

HAMMERMAYER L., redaktor naukowy, zob. → **Beförderer**.

HANDELSMAN Marcei, adresat dedykacji, zob. → **URBAŃSKI Jan Niczuja**, Łoże.

HASS Ludwik Ferdynand, zob. → **CEGIELSKI Tadeusz Jan**, Znowu; → **PŁOCKA Maria**, Pamiątki.

- [203] **HASS Ludwik Ferdynand** (1918-2008)
Ambicje rachuby, rzeczywistość. Wolnomularstwo w Europie Środkowo-Wschodniej 1905-1928 / Ludwik Hass. — Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1984 (Warszawa: Drukarnia im. Rewolucji Październikowej). — 398, [2] s., [16] s. tabl.: il. 2 mapy; 24.5 cm. — ISBN 83-01-03824-1.
LFHB 3
- [204] **Tenże**
Bolesław Limanowski i masoneria austriacka. — „Z pola walki”. — 1969, nr 1, s. 194-197.
Artykuł opublikowany pod pseudonimem „T. Zajac”.
LFHB 9
- [205] **Tenże**
„Bracia w fartuszkach” wobec sprawy polskiej. — „Perspektywy”. — 1983, nr 1, s. 30-32.
LFHB 65
- [206] **Tenże**
Ciekawość historii nocy. Rozmowa z..., — „Tygodnik Demokratyczny”. — 1984, nr 28, s. 15.
LFHB 78
- [207] **Tenże**
Czy uwierzą? Rozmowa z..., — „Itd.”. — 1984, nr 16, s. 16-17.
LFHB 76
- [208] **Tenże**
Delegalizacja masonerii w Polsce. — „Argumenty”. — 1979, nr 20, s. 2-8.
LFHB 50 (jako cykl 12 artykułów „Wolnomularstwo na ziemiach polskich” w numerach 8-14, 16, 18, 20, 22, 23).

- [209] **Tenże**
„Diaspora” polskiego wolnomularstwa (1821-1908). — „Przegląd Historyczny”. — 1971, z. 2, s. 197-224.
LFHB 16
- [210] **Tenże**
Dwa stulecia wolnomularstwa w Europie Środkowo-Wschodniej. — „Sprawy i Ludzie”. — 1984, nr 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46.
LFHB 71 (podaje omyłkowo „18 odcinków”)
- [211] **Tenże**
Dwie najwcześniejsze polskie pieczęcie wolnomularskie. — „Biuletyn Numizmatyczny”. — 1973, nr 3, s. 43-46.
LFHB 27
- [212] **Tenże**
Toż. — „Biuletyn Numizmatyczny”. — 1973, nr 8, s. 151-153.
LFHB 27
- [213] **Tenże**
Toż. — „Kolekcjoner Polski”, dodatek miesięczny do „Kurieria Polskiego”. — 1973, VI-VII.
LFHB 27
- [214] **Tenże**
Działalność wolnomularstwa polskiego w latach 1908-1915 (w relacji pamiątkarskiej M.[ariana] Malinowskiego). — „Kwartalnik Historyczny”. — 1967, z. 4, s. 1045-1063.
LFHB 5
- [215] **Tenże**
La Franc-Maçonnerie et les sciences occultes au XVIIIe siècle. Jean -Luc-Louis de Toux de Salvert. — „Acta Poloniae Historica”. — 53:1986, s. 93-116.
LFHB 81
- [216] **Tenże**
Grandeur et déclin de la franc-maçonnerie en Europe centrale et orientale, 1926-1938. — w: Poland at the International Congress of Historical Sciences in San Francisco. Studies in Comparative History. — Warszawa 1975, s. 287-316.
LFHB 34

- [217] **Tenże**
Historyk w świecie tajnych organizacji. — „Nauka. Technika. Serwis krajowy i zagraniczny PAP”. — 1984, nr 1253 z 15 czerwca, s. 7-10.
LFHB 72
- [218] **Tenże**
Jeszcze raz o masonerii. — „Fakty i Myśli”. — 1968, nr 23, s. II.
LFHB 7
- [219] **Tenże**
Księgozbiór Wielkiej Loży Narodowej Polski. — „Roczniki Biblioteczne”. — 14:1970, z. 3-4, s. 921-949.
LFHB 12
- [220] **Tenże**
Kuhnke Maciej Tadeusz (1821-1908). — Polski Słownik Biograficzny. — 16:1971, s. 109-110.
LFHB 18
- [221] **Tenże**
Kwestia „godziny próby”. Rozmowa z... — „Tygodnik Demokratyczny”. — 1987, nr 26, s. 12.
LFHB 83
- [222] **Tenże**
Liberałowie, ezoterycy, piłsudczycy. Z dziejów polityki w Polsce w latach 1925-1928. — „Dzieje Najnowsze”. — 1973, nr 3, s. 53-94.
LFHB 26
- [223] **Tenże**
List do redakcji. — „Stolica”. — 1987, nr 43, s. 23.
LFHB 85
- [224] **Tenże**
Loża spiskowców? Rozmowa z... — „Magazyn Razem”. — 1987, nr 12, s. 7-9.
LFHB 86
- [225] **Tenże**
Łoże wolnomularskie i pokrewne organizacje na zachodnich ziemiach Rzeczypospolitej (1721-1938). — „Studia i materiały do dziejów Wielkopolski i Pomorza”. — 21:1974, z. 1, s. 89-146.
LFHB 29

- [226] **Tenże**
Masoni. — „Itd.” — 1984, nr 28, s. 2.
LFHB 77
- [227] **Tenże**
Materiały do dziejów wolnomularstwa Wielkiej Emigracji. — „Przegląd Historyczny”. — 1973, z. 2, s. 367-383; z. 3, s. 549-566.
W dwóch częściach.
LFHB 25
- [228] **Tenże**
Mity i prawda o wolnomularstwie polskim. — „Przekrój”. — 1987, nr 2199, s. 14.
LFHB 84
- [229] **Tenże**
Nagrodzki Zygmunt (1865-1937). — Polski Słownik Biograficzny. — 22:1978, s. 452-455.
LFHB 45
- [230] **Tenże**
Nie ten pionier. — „Innowacje. Przegląd Techniczny”. — 1977, nr 8, s. 3.
LFHB 42
- [231] **Tenże**
Nieznane polskie pieczęcie wolnomularskie. — „Biuletyn Numizmatyczny”. — 1973, nr 9, s. 161-165.
LFHB 28
- [232] **Tenże**
Nowoczesne wolnomularstwo rosyjskie i okultyzm. — „Argumenty”. — 1982, nr 10, 11, 12, 14, 16, 22, 24.
LFHB 63
- [233] **Tenże**
O ciągłości dziejów polskiego wolnomularstwa w XIX w. — w: Pamiętnik X Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich w Lublinie 9-13 IX 1969 r. — Tom IV. — Warszawa: Polskie Towarzystwo Historyczne, 1971. s. 75-80.
LFHB 14

- [234] **Tenże**
Od konfrontacji do dialogu (Kościół Katolicki - wolnomularstwo). — „Argumenty”. — 1979, nr 24, s. 10-11.
LFHB 51
- [235] **Tenże**
Od konfrontacji do dialogu (Przełamanie nieufności). — „Argumenty”. — 1979, nr 26, s. 12-13.
LFHB 52
- [236] **Tenże**
Orsetti Józef (1761-1815). — Polski Słownik Biograficzny. — 24:1979, s. 256-258.
LFHB 48
- [237] **Tenże**
Osmołowski Jerzy Marcin (1872-przed 1954). — Polski Słownik Biograficzny. — 24:1979, s. 375-379.
LFHB 49
- [238] **Tenże**
Le Paris Franc-maçon face aux problemes de l'Europe centrale et orientale (Etape finale de la Première Guerre mondiale et Conférence de la Paix 1919). — „Acta Poloniae Historica”. — 42:1980, s. 111-143.
LFHB 55
- [239] **Tenże**
Pod znakiem cyrkla i kielni. — „Sprawy i Ludzie”. — 1982, nr 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23
Cykl 22 artykułów.
LFHB 62
- [240] **Tenże**
Polskie wolnomularstwo - mity i przesady. — „Przegląd Tygodniowy”. — 1984, nr 51, s. 10.
LFHB 75 (w wersji cyfrowej tego spisu poprawiona na 74a).
- [241] **Tenże**
Ponikiewski Marian (1876-1954). — Polski Słownik Biograficzny. — 27:1982, s. 493-494.
LFHB 61

- [242] **Tenże**
Pothe Jerzy Fryderyk (1750-1806). — Polski Słownik Biograficzny. — 27:1982, s. 718.
LFHB 64
- [243] **Tenże**
Proszę o głos. „Alchemik ostatniego króla”. — „Kulisy”. — 1979, nr 32, s. 11.
LFHB 53
- [244] **Tenże**
Rataj, Ponikowski, Askenazy - masonami? — „Więź”. — 1976, nr 6, s. 107-125.
LFHB 38
- [245] **Tenże**
[Recenzja z:] Bouryckine P., Bibliographie sur la franc-maçonnerie en Russie, Paris 1967. — „Studia z dziejów ZSRR i Europy Środkowej”. — 5:1969, s. 234-236.
LFHB 10
- [246] **Tenże**
[Recenzja z: Wilkoszewski W., Rys historyczno-chronologiczny Towarzystwa Wolnego Mularstwa w Polsce, Londyn 1968]. — „Studia Źródłoznawcze – Commentationes”. — 15:1971, s. 224-227.
LFHB 19
- [247] **Tenże**
Rewelacje nieco spóźnione (Jeszcze o sprawie „Strażnicy”). — „Dzieje Najnowsze”. — 1970, z. 4, s. 255-256.
LFHB 13
- [248] **Tenże**
Rosyjskie wolnomularstwo lat 1906-1918 (Fragment z dziejów liberalizmu w Rosji). — „Studia z dziejów ZSRR i Europy Środkowej”. — 7:1971, s. 127-178.
LFHB 17
- [249] **Tenże**
Rozwój organizacyjny wolnomularstwa w Polsce międzywojennej. — „Najnowsze dzieje Polski 1914-1939”. — 14:1969, s. 81-117.
LFHB 8

- [250] **Tenże**
The Russian Masonic Movement in the Years 1906-1918. — „Acta Poloniae Historica”. — 48:1983, s. 95-131.
LFHB 66
- [251] **Tenże**
Sekta farmazonii warszawskiej. Pierwsze stulecie wolnomularstwa w Warszawie (1721-1821) / Ludwik Hass. — Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy, 1980 (Poznań: Poznańskie Zakłady Graficzne im. M. Kasprzaka). — 673, [3] s., [52] s. tabl: il., 1 mapa; 20 cm. — (Towarzystwo Miłośników Historii w Warszawie. Biblioteka Wiedzy o Warszawie subsydiowana przez Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy). — ISBN 83-06-00239-3.
Praca przedstawiona i zatwierdzona jako rozprawa habilitacyjna Autora.
LFHB 1
- [252] **Tenże**
The Socio-Professional Composition of Hungarian Freemasonry (1868-1920). — „Acta Poloniae Historica”. — 30:1974, s. 71-117.
LFHB 30
- [253] **Tenże**
Spisek czy koncepcja życia. — „Przegląd Tygodniowy”. — 1984, nr 24, s. 14.
LFHB 74
- [254] **Tenże**
Sprostowanie. Równie kategorycznie co nieściśle. — „Tygodnik Powszechny”. — 1977, nr 38, s. 5.
LFHB 43
- [255] **Tenże**
Sztuki niekrólewskie. — „Przegląd Tygodniowy”. — 1985, nr 9, s. 10.
LFHB 80
- [256] **Tenże**
Te cholerne masony. — „Sprawy i Ludzie”. — 1983, nr 47, s. 5.
LFHB 68
- [257] **Tenże**
Temat zastępczy. — „Sztandar Młodych”. — 1984, nr 242 z 7-9 grudnia, s. 3.
LFHB 75

- [258] **Tenże**
Le Vatican et l'Ukraine dans les années 1919-1920 (Aux yeux d'un homme politique bourgeois ukrainien). — „Acta Poloniae Historica”. — 35:1977, s. 189-207.
LFHB 44 (w wersji cyfrowej tego spisu omyłkowo oznaczona „43”)
- [259] **Tenże**
W sprawie masonerii. — „Dzieje Najnowsze”. — 1972, z. 1, s. 254-262.
LFHB 21
- [260] **Tenże**
W sprawie „masońskiego epizodu” we wspomnieniach Edwarda Ligockiego. — „Przegląd Historyczny”. — 1972, z. I, s. 87-92.
LFHB 22
- [261] **Tenże**
W sprawie rzekomego bezsensu w życiorysie Jana Czyńskiego. — „Przegląd Historyczny”. — 1974, z. 2, s. 426-427.
LFHB 32
- [262] **Tenże**
W sprawie wątpliwych wersji, czyli o lożach masońskich w armii II Rzeczypospolitej. — „Wojskowy Przegląd Historyczny”. — 1971, nr I, s. 427-428.
LFHB 20
- [263] **Tenże**
W trójkącie Ukraina-Watykan-Polska w latach 1919-1920. — „Dzieje Najnowsze”. — 12:1980, nr 1, s. 11-31.
LFHB 54 zawiera błąd: brak daty rocznej, jedynie numer i strony.
- [264] **Tenże**
Warstwa oświecona na ziemiach Centralnej Polski (w świetle jej organizacji). — „Społeczeństwo polskie XVIII i XIX w.”. — 7:1982, s. 19-66.
LFHB 60
- [265] **Tenże**
Warszawski mistyk na skalę europejską - człowiek sprzeczności epoki Oświecenia (Jean Luc Louis de Toux de Salvert). — w: Z historii sztuki, literatury i idei / przewodniczący komitetu redakcyjnego Stanisław

Lorentz. — Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego 1984. — s. 95-122. — (Wiek Oświecenia; 4).
LFHB 69

[266] **Tenże**

Warszawski mistyk na skalę europejską - człowiek sprzeczności epoki Oświecenia (Jean Luc Louis de Toux de Salvert) / Ludwik Hass. — Warszawa: [b.d. 1984]. — s. [95]-122; 23 cm.

Tytuł nagłówkowy. Nadbitka z: „Z historii sztuki, literatury i idei”, Warszawa 1984 (Wiek Oświecenia; 4).

[267] **Tenże**

Wolnomularski Paryż w końcowym okresie I wojny światowej i w czasie Konferencji Pokojowej 1919 roku / Ludwik Hass. — w: Polska-Niemcy-Europa. Studia z dziejów myśli politycznej i stosunków międzynarodowych / praca zbiorowa pod redakcją Antoniego Czubińskiego. — Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Adama Mickiewicza, 1977. — s. 359-379. — (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Historia; nr 75).

Księga pamiątkowa ofiarowana prof. Januszowi Pajewskiemu (1907-2003).

LFHB 40

[268] **Tenże**

Wolnomularstwo a faszyzm we Włoszech. — „Przegląd Historyczny”. — 1975, nr 1, s. 104-114.

LFHB 35

[269] **Tenże**

Wolnomularstwo. Komentarz do wystawy pamiątek masońskich zorganizowanej przez Muzeum - Zamek w Łańcucie ze zbiorów Archiwum Głównego Akt Dawnych i Muzeum Narodowego w Warszawie. — Łańcut: Muzeum - Zamek w Łańcucie, 1988 (Druk: Geokart). — [2], 17, [1] s.; A5.

Tytuł okładowy. Powielony maszynopis. Nakład: 1000 egzemplarzy.

[270] **Tenże**

Wolnomularstwo polskie a konstytucja marcowa 1921 r. (Losy pamiątkarskiego nieporozumienia i przeoczeń badaczy). — „Dzieje Najnowsze”. — 1981, nr 4, s. 161-162.

LFHB 58

- [271] **Tenże**
Wolnomularstwo ukraińskie 1917-1921. — „Studia z dziejów ZSRR i Europy Środkowej”. — 18:1983, s. 57-81.
LFHB 67
- [272] **Tenże**
Wolnomularstwo ukraińskie (do rewolucji lutowej 1917 r.). — „Studia z dziejów ZSRR i Europy Środkowej”. — 17:1981, s. 5-44.
LFHB 59
- [273] **Tenże**
Wolnomularstwo w Białymstoku w XVIII i pierwszych dziesięcioleciach XIX w.. — „Studia i materiały do dziejów miasta Białegostoku”. — 4:1985, s. 93-111.
LFHB 79
- [274] **Tenże**
Wolnomularstwo w Europie Środkowo-Wschodniej po pierwszej wojnie światowej. — „Studia z dziejów ZSRR i Europy Środkowej”. — 4:1968, s. 95-130.
LFHB 6
- [275] **Tenże**
Wolnomularstwo w Europie Środkowo-Wschodniej w XVIII i XIX wieku / Ludwik Hass. — Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk-Łódź: Zakład Narodowy Imienia Ossolińskich. Wydawnictwo, 1982 (Wrocław: Wrocławskie Zakłady Graficzne). — 572 s., [28] s. tabl.: il., 2 mapy, errata; 24 cm. — ISBN 83-04-01195-6.
LFHB 2
- [276] **Tenże**
Wolnomularstwo w międzywojennej Republice Czechosłowackiej. — „Studia z dziejów ZSRR i Europy Środkowej”. — 10:1974, s. 25-74.
LFHB 31
- [277] **Tenże**
Wolnomularstwo w życiu polonijnym obu Ameryk. — Kultura skupisk polonijnych. Materiały z sympozjum zorganizowanego przez Bibliotekę Narodową oraz Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk, Radziejowice, 22 i 23 IV 1980. — Warszawa: Biblioteka Narodowa; Instytut Historii PAN, 1981. — s. 101-126. — ISBN 83-00-00326-6.
LFHB 57

- [278] **Tenże**
Wolnomularstwo wobec problemów okresu międzywojennego (Z historii liberalizmu w Europie Środkowo-Wschodniej 1926-1940). — „Więź”. — 1976, nr 2, s. 90-117.
LFHB 37
- [279] **Tenże**
Wolnomularze i loże wolnomularskie Płocka (1803-1821). — „Rocznik Mazowiecki”. — 7:1979, s. 69-126.
LFHB 46
- [280] **Tenże**
Wolnomularze i wolnomularskie medale mennicy warszawskiej Stanisława Augusta Poniatowskiego. — „Biuletyn Numizmatyczny”. — 1971, nr 10, s. 190-195.
LFHB 15
- [281] **Tenże**
Wychodźcy pochodzenia żydowskiego z ziem byłej Rzeczypospolitej szlacheckiej w lożach wolnomularskich Europy Zachodniej (wiek XIX). — „Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego”. — 1979, nr 1, s. 41-62.
LFHB 47
- [282] **Tenże**
Wychodźcy z ziem byłej Rzeczypospolitej szlacheckiej w wolnomularstwie francuskim w XIX w. (Wykaz członków loż). — w: Wychodźstwo a kraj. Studia historyczne. — Warszawa, 1981. — s. 295-352.
LFHB 56
- [283] **Tenże**
Z dziejów wolnomularstwa w międzywojennej Europie Środkowo-Wschodniej. Liberalizm wobec faszyzmu i reżymów autorytarnych. — „Kwartalnik Historyczny”. — 1975, z. 1, s. 32-68.
LFHB 33
- [284] **Tenże**
Z ostatnich edycji i reedycji bibliograficznych o wolnomularstwie. — „Studia Źródłoznawcze – Commentationes”. — 17:1972, s. 201-204.
LFHB 23

- [285] **Tenże**
Zasady w godzinie próby. Wolnomularstwo w Europie Środkowo-Wschodniej 1929-1941 / Ludwik Hass. — Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1987 (Warszawa: Drukarnia im. Rewolucji Październikowej). — 359, [1] s., [24] s. tabl.: il., 2 mapy; 24,5 cm. — ISBN 83-01-05683-5.
Zwieńczenie trzyczęściowej monografii odtwarzającej dzieje wolnomularstwa w Europie Środkowo-Wschodniej. Opracowanie kartograficzne Irena Makarewicz. Mapy datowane „1984”. Nakład 14 700+300 egz. Część nakładu wybrakowana: nie oprawiono stron 49-80. LFHB 4.
- [286] **Tenże**
Zastępcza dyskusja (pisze się masoneria, myśli się...). — „Argumenty”. — 1984, nr 18, s. 5.
LFHB 73
- [287] **Tenże**
Ze studiów nad wolnomularstwem polskim ostatniej ćwierci XVIII w. — „Kwartalnik Historyczny”. — 80:1973, z. 3, s. 587-619.
W przypisie 1 bibliografia dotychczasowych publikacji Ludwika Hassa na temat wolnomularstwa. LFHB 24
- [288] **Tenże**
Ze studiów nad wolnomularstwem polskim ostatniej ćwierci XVIII w. / Ludwik Hass. — 587-619 s.; 24 cm.
Nadbitka z „Kwartalnika Historycznego” Rok LXXX:1973, zeszyt 3. Paginacja z „Kwartalnika Historycznego”. Tytuł nagłówkowy.
- [289] **Tenże**
Zmierch i samolikwidacja wolnomularstwa polskiego. — „Rzeczywistość”. — 1984, nr 54, s. 4-5.
LFHB 70
- [290] **Tenże**
Zmistyfikowana rzeczywistość międzywojennego wolnomularstwa polskiego. — „Tygodnik Powszechny”. — 1976, nr 16, s. 5.
[Recenzja z: L. Chajna, Wolnomularstwo w II Rzeczypospolitej, Warszawa 1975]. LFHB 39
- [291] **Tenże**
Żydzi i kwestia „żydowska” w dawnym wolnomularstwie polskim (do lat dwudziestych XX w.). — „Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego”. — 1977, nr 4, s. 3-26.
LFHB 41

- [292] **Tenże, OSTROWSKA Teresa**
Michałowicz Mieczysław (1876-1965). — Polski Słownik Biograficzny.
— 20:1975, s. 638-643.
LFHB 36
- [293] **Ciż**
Radziwiłłowicz Rafał (1860-1929). — Polski Słownik Biograficzny. —
30:1987, s. 414-420.
LFHB 82
- [294] **HAZARD P.**
Myśl europejska w XVIII wieku. Od Monteskiusza do Lessinga. —
Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy, 1972.
Wzmiankuje idee obecne w lożach masońskich XVIII w.
HEMPEL Jan Hieronim, zob. → **B.K.**, Masoneria.
- [295] **HEMPEL Jan Hieronim** (1877-1937)
Wolnomularstwo za granicą i u nas. — „Myśl Wolna”. — 1923, nr 5
(13).
HEYNE W., wydawca, zob. → **GOŁĘDZINOWSKI Jacek**, Jawne.
- [296] **Historical** Sketch of Kosciuszko Lodge No. 1085 Free and Accepted
Masons: 1928-1953. Issued on the Occasion of the 25th Anniversary. —
[New York 1953].
- [297] **History** of Kościuszko Lodge No. 1085 Free and Accepted Masons and
Polish Freemasonry. Issued on the Occasion of the 50th Anniversary. —
[New York 1978].
HLOND August, kardynał, zob. → **RULIKOWSKI W.**, List; → **CIESZYŃSKI
Nikodem**, O faryżejskim.
- [298] **HLOND August**, kardynał (1881-1948)
Kryzys duszy polskiej. Przemówienie na VII Zjeździe Katolickim w
Poznaniu 6 XI 1926. — „Roczniki Katolickie”. — 33:1927, s. 490-496.
H 62
- [299] **Tenże**
Nowe oświadczenie w sprawie Y.M.C.A. Kwiecień 1928. — „Dziennik
Poznański”. — 70:1928, nr 9 s. 5.
H 99

- [300] **Tenże**
O zadaniach katolicyzmu wobec walki z Bogiem. List pasterski na Środę Popielcową 1932. — Poznań: Kancelaria Prymasa Polski, 1932. — 8 s.
H 163
- [301] **Tenże**
Toż. — Płock: Dobra Prasa, 1932. — 22 s.
H 163
- [302] **Tenże**
Toż. — w: tegoż, Na straży sumienia narodu. Wybór pism i przemówień / August kardynał Hlond prymas Polski. — z przedmową prof. Ch. O. Haleckiego. — Ramsey, New Jersey: Don Bosco, 1951, s. 53-77.
H 163
- [303] **Tenże**
O życiu katolickim na Śląsku. List pasterski z 1 marca 1924. — Mikołów: Druk. Karola Miarki, 1924. — 24 s.
H 32
- [304] **Tenże**
Toż. — w: tegoż, Listy pasterskie: [z prymasowskiej stolicy] / August Hlond. — Poznań: Naczelny Instytut Akcji Katolickiej, 1936 (Poznań: Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha). — s. 16-40.
H 32
- [305] **Tenże**
Toż. — w: tegoż, Na straży sumienia narodu. Wybór pism i przemówień / August kardynał Hlond prymas Polski. — z przedmową prof. Ch. O. Haleckiego. — Ramsey, New Jersey: Don Bosco, 1951, s. 15-37.
H 32
- [306] **Tenże**
Ostrzeżenie przed propagandą sekciarską. — „Zarządzenia Władzy Duchownej dla Archidiecezji Gnieźnieńskiej i Poznańskiej”. — 2:1946, nr 3, s. 38-39.
H 365
- [307] **Tenże**
Toż. — w: tegoż, Na straży sumienia narodu. Wybór pism i przemówień / August kardynał Hlond prymas Polski. — z przedmową prof. Ch. O. Haleckiego. — Ramsey, New Jersey: Don Bosco, 1951, s. 38-39.
H 365

- [308] **Tenże**
Ostrzeżenie przed propagandą sekciarską na Śląsku, Katowice 14 IX 1924. — „Gość Niedzielny”. — 2:1924, nr 38, s. 6-7.
H 40
- [309] **Tenże**
Przemówienie o masonerii na III Zjeździe Katolickim w Katowicach 8 września 1924. — w: Pamiętnik III Zjazdu Katolickiego, Katowice 1924. — s. 100-103
H 36
- [310] **Tenże**
Przemówienie o masonerii na zakończenie Dnia Katolickiego w Poznaniu 31 października 1929. — „Gazeta Kościelna”. — 36:1930, nr 1, s. 9.
H 119
- [311] **Hodowla** sztucznego żyda. Organizacja i rodzaje masonerii. — „Polska Narodowa”. — 1938, nr 45, s. 3.
NM 39

HOLZHAUSEN A., drukarz, zob. → **Konstytucja**.
- [312] **I.F.**
Mój notatnik — „Polityka. Dawniej Bunt Młodych” — 1935, nr 21-22 z 15 sierpnia, s. 7.
O próbach zbliżenia masońsko-katolickiego.
- [313] **IVERSON H.C.**
The Polish National Lodge No. 534 (Formerly No. 778). The history of the Lodge and its masonic associations from its consecration to the present day. — London, 1937.
LFHW 21
- [314] **IWASZKIEWICZ Janusz**
[Recenzja z: Adam Lewak, Od związków węglarskich do Młodej Polski, Warszawa [1923]]. — „Przegląd Warszawski”. — 4:1924, t. 1, s. 104-105.
- [315] **J.D.**
Pozorna śmierć masonerii. — „ABC - Nowiny Codzienne”. — 1937, nr 130 z 31 listopada.
LFHZ 150

- [316] **J.R.**
Różokrzyżowcy: zarys dziejów i doktryny. Praktyczny system alchemii duchowej / J. R. — Wisła: Hejnał, 1937. — 27 s.; 24 cm. — (Biblioteka Wiedzy Duchowej).
J.T., zob. → **TUROWICZ Jerzy**.
JACHOWICZ Andrzej, współzałożyciel, zob. → **CAHILL Edward J.**, Wolnomularstwo (wydanie 3).
- [317] **Jak** odbywały się zebrania Braci z loży Achdut. — „Słowo” — 1938, nr 332 z 2 grudnia, s. 4.
JAKÓBCZAK Henryk, autor adaptacji, zob. → **DUMAS Alexandre**, Józef Balsamo.
JALBRZYKOWSKI Romuald, arcybiskup, zob. → **PIUS XI**, Przemówienie.
- [318] **JANIEWSKI J.K.**
Meksyk dzisiejszy. — „Kurier Warszawski”. — 1938, nr z 3 kwietnia. K 66
- [319] **JANOWSKI Kazimierz**
Masonerja w dawnej Polsce. — 1918.
Zbiór esejów.
- [320] **JANUSZ Bohdan** (1888-1930)
Fanaberie masońskie. — „Tygodnik Ilustrowany”. — 1922, nr 36 (3277), s. 574-575; 37, s. 590; 38, s. 606; 39, s. 622-623.
Artykuł w czterech częściach, czerpiący z relacji pamiętnikarskich oraz opracowań Franciszka → Jaworskiego i Stanisława → Załęskiego. Przekazuje m.in. relację z pierwszej ręki o przyjęciu do loży Stanisława Kaczkowskiego (początek XIX w.). 📖 Druk poddany cyfryzacji, dostępny w Bibliotece Cyfrowej Uniwersytetu Łódzkiego
JASTRZĘBSKI Włodzimierz, przewodniczący kolegium redakcyjnego, zob. → **ROMANIUK Marek**, Z dziejów.
JĄSKOWIAK Jerzy, redaktor, zob. → **GORDON Wincenty**, Bydgoscy.
JAWORSKA Anna, autorka przekładu, zob. → **FERRER BENIMELI José Antonio**, Spojrzenie.
JAWORSKI Franciszek, zob. → **JANUSZ Bohdan**, Fanaberie.
- [321] **JAWORSKI Marek** (1937-)
Janusz Korczak / Marek Jaworski. — Warszawa: Wydawnictwo Interpress, 1973.

- [322] **Tenże**
Toż, 1977.
Wydanie drugie rozszerzone.
- [323] **Tenże**
Janusz Korczak: aufopferungsvolle Liebe zum Kind / von Marek Jaworski; [Ins Deutsche übertr. von einem Übersetzerkollektiv des Verlages Interpress, Warszawa]. — Leipzig: S. Hirzel Verlag ; BSB B. G. Teubner Verlagsgesellschaft, 1979. — (Humanisten der Tat: hervorragende Ärzte im Dienste des Menschen)
JELEŃ Z., drukarz, zob. → **PACZYŃSKI Jan**, Groźne.
JEZUS CHRYSZTUS, zob. → **Walka** z masonerią to.
- [324] **jm.**
Niepoważna reakcja na poważne zarzuty. — „Czas”. — 1938, nr 194 z 17 lipca, s. 1.
W związku z artykułem Leona → Kozłowskięgo.
- [325] **JÓZEF SEBASTIAN Pelczar**, biskup, św., (1842-1924)
Masonerya. Jej początki, organizacja, ceremoniał, zasady i działanie / J. S. Korczyński. — B.m.: b.w., b.r. [ca 1988]. — A5, 124 s.
Autor beatyfikowany 1991, kanonizowany 2003. Przedruk fotooffsetowy z oryginału (Przemyśl 1906).
- [326] **Tenże**
Obrona religii katolickiej. Tom 1: Jak wielkim skarbem jest religia katolicka i dlaczego ta religia ma dzisiaj tylu przeciwników / Dr Józef Sebastian Pelczar (biskup przemyski O[brządku]. Ł[acińskiego].). — Drugie przejrzane i pomnożone wydanie. — Przemyśl, 1920. — s. 57-60.
Fragment dzieła dotyczący wolnomularstwa.
- [327] **Tenże**
Rewolucja francuska wobec religii. Odczyt miany 23 lutego 1890 r. na dochód Towarzystwa wzajemnej pomocy uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego, powiększony dopiskami. — Przemyśl, 1922. — 44 s.
Wydanie drugie. Przedruk: 2005
(js), zob. → **SALIJ Jacek**.

- [328] **Judex** [pseudonim]
Masoneria i Mocarstwo anonimowe. — „Przegląd Wszzechpolski”. — 1923, nr 6, s. 408.
NM 46
- [329] Die **jüngste** Konstitution. — „Wiener Freimaurer-Zeitung”. — 1929, nr 3, s. 18-19.
Dotyczy prawdopodobnie konstytucji Wielkiej Loży Narodowej „Polacy Zjednoczeni”.
K.M.M., zob. → **MORAWSKI Kazimierz Marian**.
- [330] **K.W.**
Sąd nad księdzem i masonerią w Polsce. — „Gazeta Kościelna”. — 1935, nr 11 z 17 marca.
N 73
KACZKOWSKI Stanisław, wolnomularz, zob. → **JANUSZ Bohdan**, Fanaberie.
KACZYŃSKI Zygmunt, autor przedmowy, zob. → **MARQUES-RIVIÈRE Jean**, Masonerja.
KALETA R., autor opracowania, zob. → **OSTROWSKI Tadeusz**, Poufne.
KALINA Paweł, pseudonim, zob. → **CZEPUŁKOWSKI Henryk Elizeusz**.
- [331] **KAMIEŃSKI S.**
Wolnomysłiciele - bezbożnicy. — Płock, [1930].
K 71
KAMOŁOWA Danuta, autorka opracowania, zob. → **Zbiory**.
- [332] **KAP**
Dyktatura, masoneria i żydzi. — „Gazeta Warszawska”. — 1929, nr 105B z 15 kwietnia, s. 2.
NM 37
- [333] **KAP**
Walka z masonerią jest obowiązkiem każdego katolika. — „Mały Dziennik”. — 1935, nr 5 okazowy bezpłatny z 8 maja, s. 1.
KARPIŃSKI Stanisław, wydawca, zob. → **COTTER John**, Światowa.
- [334] **KARPOWICZ Andrzej**
Współpraca między Biblioteką Uniwersytecką w Poznaniu a Niemieckim Muzeum Wolnomularskim w Bayreuth (RFN). — „Bibliotekarz”. — 1985, nr 9, s. 23-25.

- [335] **KARWICKA Teresa**
Masoni w ludowej literaturze i wierzeniach na Pomorzu. — „Litery. Miesięcznik Społeczno-Literacki Wybrzeża”. — 1971, nr 9, s. 17-18.
- [336] **Katalog** inwentarzy archiwalnych / opracowała Maria Pestkowska i Halina Stebelska. — Tom 1. — Warszawa: Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, 1971. — s. 41, 106, 228, 544.
Opisuje cztery inwentarze zbiorów archiwalnych związanych z wolnomularstwem: 1) Archiwum Główne Akt Dawnych, D. Archiwa podworskie, zbiory, kartografia. nr 539. Archiwum Masońskie, 731 poz. 1741-1841. — 2) Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Bydgoszczy, 6. Akta instytucji politycznych i społecznych oraz archiwa podworskie. nr 441. Zbiór szczątków zespołów akt łóż masońskich z terenu b. województwa pomorskiego, 53 poz. 1908-1939. — 3) Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Katowicach, VIII. Powiatowe Archiwum Państwowe w Bytomiu. A. Inwentarze archiwalne zespołów (zbiorów) sprzed roku 1944/1945. nr 837. Krajowa Loża Wolnomularska Niemiec w Berlinie - Loża Johannis pod nazwą „Silberfess” w Bytomiu, 326 poz. 1919-1945. — 4) Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Szczecinie, A. Inwentarze archiwalne zespołów (zbiorów) sprzed roku 1944/1945. 6. Akta instytucji społecznych i archiwa podworskie. nr 301. Loża Masońska w Świnoujściu (Druiden-Loge Wiking zur guten Fahrt in Swinemünde), 1 poz. 1920-1926.
- [337] **Katalog** inwentarzy archiwalnych / opracowała Regina Piechota. — Tom 2. — Warszawa: Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, 1977. — s. 172, 186.
Zawiera hasła indeksu odsyłające do wyszczególnionych w tomie pierwszym inwentarzy.
KATELBACH Tadeusz, zob. → **KUKIEL Marian**, List do Redakcji „Zeszytów”; → **ŚWIĘCICKI Tadeusz**, List.
- [338] **KATELBACH Tadeusz Maciej** (1897-1977)
Loże. — „Zeszyty Historyczne” (Paryż: Instytut Literacki). — 1963, z. 3, s. 199-204.
Tom przedrukowany w polskiej reedycji „ZH” w 1994 i 2005 roku.
- [339] **Tenże**
List do Redakcji „Zeszytów Historycznych”. — „Zeszyty Historyczne” (Paryż). — 1964, z. 6. — (Biblioteka „Kultury”; 53).
Odpowiedź i komentarz do polemik i listów publikowanych przez Mariana → Kukiela i Tadeusza → Święcickiego po publikacji artykułu T. Katelbacha, Loże, „ZH” 1963, z. 3. Tom przedrukowany w polskiej reedycji „ZH” w 1994 i 2005 roku.
- [340] **KAWECKI Janusz**
Literatura i fartuszek. — „Pro Christo. Wiara i Czyn”. — 1937, nr 12.
Dotyczy Polskiej Akademii Literatury. M.in. o Marii → Dąbrowskiej.

- [341] **KĘPIŃSKI Zdzisław**
Mickiewicz hermetyczny / Zdzisław Kępiński. — Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy, 1980. — 381, [3] s., [27] s. tabl. (w tym 1 kolor.); 22 cm. — ISBN: 83-06-00484-1.
O masonskich i ezoterycznych inspiracjach w twórczości wieszca.
KIENIEWICZ Stefan, redaktor, zob. → **ZAHORSKI Andrzej**, Masoneria.
KIPA Emil, autor opracowania, zob. → **POTOCKI Stanisław Kostka**, Podróż.
- [342] **KIPA Emil** (1886-1958)
Rzut oka na dzieje masonerii. — w: Tegoż, *Studia i szkice historyczne / opracował Jerzy Łojek*. — Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1959.
Nieukończona praca, wydana pośmiertnie. Zamieszczona jako ostatni z tekstów zebranych w tomie.
- [343] **Tenże**
Z dziejów masonerii w Polsce. — „Sprawozdanie z czynności i posiedzeń Polskiej Akademii Umiejętności”. — 34:1929, nr 8, s. 11-14.
Referat wygłoszony na posiedzeniu PAU w Krakowie 21 października 1929 r.
LFHZ 22
- [344] **Tenże**
[Z dziejów masonerii w Polsce - przekład francuski]. — „Les Annales Maçonniques Universelles” [ok. 1932].
Referat z posiedzenia Polskiej Akademii Umiejętności wygłoszony na Kongresie UFL (8-13 września 1931).
LFHZ 22
- [345] **KITOWICZ Jędrzej**, ks. (1728-1804)
Opis obyczajów i zwyczajów za panowania Augusta III. — opracował Roman Pollak. — Wrocław, 1951.
Tekst po raz pierwszy wydany w całości. Dzieło opublikowane było wcześniej w latach 1840-1841 i w 1855 r., lecz w wykorzystanym rękopisie brakowało początku – rozpoczął się on pod koniec rozdziału 2, w punkcie o Jaselkach. Dopiero w wydaniu z 1951 r. dołączone zostały brakujące fragmenty. Autor wymienia tu wolnomularstwo wśród „Wiar jakie były w Polsce”: „Dziesiąta - farmasonów, jeżeli się ta kompania wiarą nazwać może [...]”. Sprowadzenie wolnomularstwa do Polski autor przypisuje Andrzejowi Mokronowskiemu, wspomina także o akcji antymasońskiej, mało skutecznej ze względu na brak dokładnej znajomości bractwa. Obecnie tekst Kitowicza jest w całości dostępny w sieci, m.in. w Wirtualnej Bibliotece Literatury Polskiej.

- [346] **Tenże**
Opis obyczajów za panowania Augusta III / Jędrzej Kitowicz. — Wstęp Maria Dernałowicz. — [redakcja naukowa, komentarz i wybór ilustracji Zbigniew Goliński, opracowanie tekstu Anna Skarzyńska]. — Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy, 1985, s. 25-26; 25 cm. — ISBN 83-06-00951-7.
Wydanie 4 chronologicznie. Relacja o wolnomularstwie zawarta w punkcie „O wiarach, jakie były w Polsce”. Przypis edytorski [na s. 25] prostuje doniesienie o początkach masonerii w Polsce, przypominając o istnieniu w latach dwudziestych XVIII wieku „Bractwa Czerwonego”. Informacja ta wzięta została dosłownie z LFHS, s. 69.
KLEMENS XII, papież, zob. → **MICHAŁOWSKI J. Dunin**, W 200 rocznicę.
- [347] **KLINGSLAND Zygmunt Stanisław**
„Dzieci wdowy”, rzecz o masonerii. — „Wiadomości Literackie”. — 1930, nr 18 z 4 maja, s. 1.
LFHZ 81; NM 38
KŁOCZOWSKI Jan Andrzej, autor recenzji, zob. → **SIX Jean François**, Od Syllabusa.
- [348] **KŁOS J.**
[Recenzja z:] F. Kwiatkowski, YMCA i YWCA. Nasze stanowisko narodowe i religijne wobec tych organizacji. Odczyt 25 lutego 1921 r. — „Wiadomości dla Duchowieństwa”. — 1921, s. 78-79.
KNOT Antoni, autor opracowania, zob. → **BOGDAŃSKI Henryk**, Pamiętnik.
- [349] **Kobieca** masoneria żydowska w Ameryce. — „Przegląd Katolicki”. — 1935, nr 16 z 14 kwietnia.
N 71
- [350] **KOBYLIŃSKI S.**
Sprawa polska i kwestia żydowska. Zagadnienia węzłowe polityki polskiej, europejskiej, światowej. — Poznań, 1924.
Nawiązuje do tematu „żydomasonerii”.
NM 55
- [351] **KONARSKA Iza**
Prawda o masonerii — „Sodalis Marianus”. — 27:1928, s. 172, 211.
KONOPCZYŃSKI Władysław, zob. → **MILDNER Tadeusz**, Krakowianie; → **MORAWSKI Kazimierz Marian**, Autoreportaż; → **Tenże**, Źródło.

- [352] **KONOPCZYŃSKI Władysław** (1880-1952)
Co zrobiła z Fryderyka masoneria? — w: Tegoż, Fryderyk Wielki a Polska. — Poznań: Instytut Zachodni, 1947. — (Prace Instytutu Zachodniego; 9).
Seksja rozdziału pierwszego.
- [353] **Tenże**
Toż. — Wydanie 2. — Poznań: Instytut Zachodni, 1981.
- [354] **Tenże**
Klio na przeszkoleniu. — „Myśl Narodowa”. — 1937, nr 16, s. 247.
Polemika w sprawie „Źródła rozbioru Polski” Kazimierza Mariana → Morawskiego.
K 76
- [355] **Tenże**
Wolnomularstwo a rozbiór Polski. — „Kwartalnik Historyczny”. — 50:1936, s. 677-695.
Artykuł recenzencki poświęcony pracy Kazimierza Mariana → Morawskiego, Źródło rozbioru Polski (1935).
- [356] **Tenże**
Wolnomularstwo a rozbiór Polski. — Lwów, 1936
Nadbitka z „Kwartalnika Historycznego” 50:1936.
LFHZ 186
KONSTANTY Pawłowicz Romanow, Wielki Książę, zob. → **ASKENAZY Szymon**, Łukasiński.
- [357] **Konstytucja** Wielkiej Łoży Narodowej „Polacy Zjednoczeni”. — Warszawa: [Wielka Łoża Narodowa], 1928 (Wiedeń: A. Holzhausen). — 56 s.; 21 cm.
Nakład numerowany.
KONTRYM Kazimierz, zob. → **SKWARCZYŃSKI Z.**, Kazimierz.
KORCZAK Janusz (właściwie: Henryk Goldszmit), zob. → **DĘBNICKI Kazimierz**, Korczak; → **JAWORSKI Marek**, Janusz; → **MORTKOWICZ-OLCZAK Hanna**, Janusz; → **WOŁOSZYN Stefan**, Korczak.
KORCZYŃSKI J.S., pseudonim, zob. → **JÓZEF SEBASTIAN PELCZAR**.
KORN F., wydawca, księgarz, zob. → **WOTOWSKI Stanisław Antoni**, Tajemnice.
- [358] **KOSKOWSKI B.**
Widmo masońskie. — „Kurier Warszawski” — 1937, nr 167 z 20 czerwca, s. 7.

Artykuł podpisany „B.K.”

- [359] **KOSMOWSKA Irena W.** (1856-1931)
Związki młodzieży polskiej od 1816 r. do naszych czasów. — Warszawa 1924. — 195 s.
K 80
- [360] **KOSSECKI Józef**
Geografia opozycji politycznej w Polsce w latach 1976-1981. — Warszawa: Wydawnictwo Ministerstwa Obrony Narodowej, 1983. — 222 s. — (Ideologia Polityka Obronność). — ISBN 83-11-07019-9.
Wolnomularstwa dotyczy rozdział II: „Nurt liberalno-burżuazyjny”.
- [361] **Kościół** katolicki a masoneria. — Cz. I: wybór z dokumentów kościelnych. — Warszawa: Instytut Dokumentacyjno-Wydawniczy „Polska Myśl Narodowa”, 1983. — V, [1], 7, [1], 15 s.; 21 cm.
Przedruk fotooffsetowy z maszynopisu i oryginałów. Zawiera przedmowę wydawcy: „Kilka uwag o masonerii i jej działalności w życiu współczesnej Polski”. (Przedruk z: Warszawa: Kuria Metropolitalna, 1980-1982) oraz tekst ks. Józefa → Warszawskiego SJ: „Związły komentarz do wydanej przez Kongregację Doktryny Wiary «Deklaracji» o przynależności do stowarzyszeń masoniów”.
- [362] **Kościół** od wewnątrz zagrożony. — Warszawa: Instytut Dokumentacyjno-Wydawniczy „Polska Myśl Narodowa”, 1984. — 27 s.; 21 cm.
Przedruk fotooffsetowy z maszynopisu. Kompilacja dwóch tekstów. Tytuł całości pochodzi od pierwszego z nich. Zawiera: Jan Kazimierz Tarnowski: „Kościół od wewnątrz zagrożony”; ks. Józef → Warszawski SJ: „Związły komentarz do wydanej przez Kongregację Doktryny Wiary «Deklaracji» o przynależności do stowarzyszeń masoniów”.
- BIBUŁA
- KOŚCIUSZKO Tadeusz**, zob. → **DOBOSZYŃSKI Adam Władysław**, Adept.
- KOT Stanisław**, profesor, zob. → **O masonerii. Oświadczenie.**
- KOWALCZYK S.**, autor recenzji, zob. → **SIX Jean François**, Od Syllabusa.
- [363] **KOWALSKA A.**
„Świstek Krytyczny” Potockiego a „Wiadomości Brukowe”. — „Prace polonistyczne” (Warszawa). — 1955, seria XII, s. 272.
- [364] **KOWALSKI J.**
O masonach. — „Myśl Wolna”. — 1926, nr 11, s. 3-4.
Prawdopodobnie pseudonim.
LFHAR 231

- [365] **KOZICKI Stanisław**
Kryzys masonerii. — „Warszawski Dziennik Narodowy”. — 1937, nr z 2 września.
K 81
- [366] **Tenże**
Masoneria i Narodowa Demokracja. — „Warszawski Dziennik Narodowy”. — 1938, nr z 21 lipca, s. 3.
Artykuł podpisany „S.K.”. M.in. omówienie antymasońskiej beletrystyki Romana → Dmowskiego (Dziedzictwo).
- KOZŁOWSKI Leon Tadeusz**, zob. → **GRABOWSKI Zbigniew**, Szukam; → **jm**, Niepoważna; → **Niepoważne**; → **P. Leon**; → **PIASECKI Stanisław**, Pod znakiem; → **RADOMSKI Józef**, Katalogi; → **x.**, Konfiskata.
- [367] **KOZŁOWSKI Leon Tadeusz** (1892-1944)
Parę uwag o masonerii w Polsce. — „Polityka”. — 1938, nr 27 z 10 lipca, s. 1.
Zamiast nazwiska inicjały „L.K.” Autor, z wykształcenia archeolog, premier rządu Rzeczypospolitej w latach 1934-35, były wolnomularz (18° RSDiU), zerwał z wolnomularstwem pod koniec lat 20. XX w. Tym artykułem rozpętał gorącą dyskusję prasową, która doprowadziła do ośmieszenia jego osoby.
K 83
- [368] **KOZŁOWSKI Tadeusz**, ks.
Polska bibliografia wolnomularstwa. Zebrał i zestawił ks. mgr Tadeusz Kozłowski. — „Bibliografia religijna” 1938, s. XIII-XXXV. — [dodatek miesięczny do:] „Ateneum Kapłańskie”, 24: 1938, t. 42, z. 3, 4, 5.
Artykuł w trzech częściach. Paginacja ciągła. Autor jako polską bibliografię wolnomularstwa podaje 295 pozycji, z których 2 nie mogą należeć do spisu druków masońskich polskich lub Polsce poświęconych. Są to: rękopis H. Skimborowicza (poz. 213) i hasło zbiorcze dla cyklu artykułów dra P. Dłuskiego (poz. 42). Ponadto podaje spis wydawnictw periodycznych (16 poz.) oraz 4 pozycje odsyłające do bibliografii wolnomularstwa światowego. Bibliografia Kozłowskiego została skonstruowana wokół przejętej w całości listy podanej przez ks. Stanisława → Załęskiego SJ, w: tegoż, „O Masonii w Polsce”, wydanie 2 (1908), Część 1, § 31: „Literatura masońska i antymasońska 1750-1821”. Ta lista została uzupełniona o znane Kozłowskiemu druki z lat późniejszych, do 1938 r.
- KOZŁOWSKI Zbigniew**, autor przeróbek, zob. → **Mord**.
- [369] **KOZŁOWSKI Zbigniew**
Mordy masońskie w Watykanie. — London (Ontario): Catholic Publishing, b.r. [po 1986]. 23 s.: il.

Dziółko bazujące na fragmentach tekstu wydanego pt. „Mord masoński w Watykanie” (1986). Tutaj omówienie książki D. Yalopa zostało uzupełnione przez Z. Kozłowskiego o liczne dodatki, m.in. teksty pochodzące z tzw. „prywatnych objawień” (apparitions).

[370] **KRAKOWSKI Edouard**

Un témoin de l'Europe des Lumières: le comte Jean Potocki. — Paris: Gallimard, 1963 (Le Mesnil-sur-l'Estrée, impr. Firmin-Didot et Cie). — 238 s.: il.; 21 cm. — ISBN 978-2-07-023630-5.

[371] **KRASIŁOWSKI A.**

O masonerii. — „Dziennik Popularny”. — 1937, nr 66 z 19 lutego, s. 5. LFHZ 185

KRASNOWSKI Zbigniew, pseudonim, zob. → **GLUZIŃSKI Tadeusz**.

KRIWANEK, drukarz, zob. → **GODZIEMBA Adam C.**, O wtajemniczonych.

KROL John, kardynał, zob. → **GIERTYCH Jędrzej**, About.

[372] **Kronika**. — „L'Osservatore Romano”. — 1983, nr 12 (48), s. 12.

Prasowa informacja o wydaniu 26 listopada 1983 deklaracji dotyczącej stowarzyszeń masońskich („Quaesitum est”) przez Kongregację Nauki Wiary. Kolumna pod tym tytułem zawiera 22 linie notatki dotyczącej deklaracji.

[373] **KRÓLIKOWSKA M.**

Ideologia historyczna „Przeglądu Wszechpolskiego”. — „Przegląd Humanistyczny”. — 1987, z. 6, s. 55.

Omawia antymasońskie akcenty tej ideologii.

NM 66

KRUKOWIECKI Jan Stefan, generał, zob. → **CHOJNACKI Mieczysław**, Czy generał.

[374] **KRZYWOBŁOCKA Bożena**

[Recenzja z: L. Chajń, Wolnomularstwo w II Rzeczypospolitej, Warszawa 1975]. — „Mówią wieki”. — 1976, nr 10.

[375] **KRZYŻANOWSKI Juliusz**

Szekspir w fartuszk. — „Prosto z Mostu”. — 3:1937, nr 18 (126), s. 1.

Omówienie książki Alfreda Dodda „Shakespeare: Creator of Freemasonry”, London 1937.

 Druk poddany cyfryzacji, dostępny w Elektronicznej Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego.

[376] **Ks. B.B.**

Zmiana stosunku Kościoła do masonerii? — „Tygodnik Powszechny”. — 1962, nr 16 (691) z dnia 22 kwietnia, s. 12.

Streszczenie poglądów Aleca Mellora (1907-1988) przedstawionych w paryskim miesięczniku „Ecclesia”, w numerze z grudnia 1961 r.

- [377] **Książka** adresowa członków Żydowskich Stowarzyszeń Humanistycznych „Bnei-Brith” w Polsce. — Kraków [1928].
- [378] **Książka** o stosunku Rotary-Klubów do masonerji. — „Gazeta Kościelna”. — 1936, nr 28 z 28 czerwca.
Recenzja z J. de → Boistel, Rotary-Klub a masonerja, Katowice 1936.
N 72
- [379] **Księga** budownicza. Tom 1. Protokoły obrad Spraw.: i Dosc.: Łoży Wolnomularskiej „Przesąd Zwyciężony” na Wsch.: Krakowa za okres od 6.VI.1820 do 7.X.1822 wraz ze spisem członków Łoży. — Paryż: Społeczność Wolnomularzy Polskich, 1974. — 30 cm.
Informacje z kart katalogowych Piłsudski Institute Library (New York), sygn. A229, A230, A231.
- [380] Toż. Tom 2. — Paryż: Społeczność Wolnomularzy Polskich, 1974. — 30 cm.
- [381] Toż. Tom 3. — Paryż: Społeczność Wolnomularzy Polskich, 1974. — 30 cm.

KUHNKE Maciej Tadeusz, zob. → **HASS Ludwik Ferdynand**, Kuhnke.

KUKIEL Marian, zob. → **KATELBACH Tadeusz**, List.

- [382] **KUKIEL Marian** (1885-1973)
List do Redakcji „Zeszytów Historycznych” (niedatowany). — „Zeszyty Historyczne” (Paryż). — 1963, z. 4, s. 175-176. — (Biblioteka „Kultury”; 40).
Komentarz do artykułu T. → Katelbacha, „Łoże” (“ZH” 1963, z. 3). Tom przedrukowany w 1994 r. w polskiej reedycji “ZH”.
- [383] **Tenże**
Mickiewicz w podziemiu 1816-1824. — w: Adam Mickiewicz. Księga w stulecie zgonu. — Londyn 1958.
- [384] **Tenże**
List do Redakcji. — „Wiadomości” (Londyn). — 1962, nr 16/17.
Komentarz do artykułu T. → Katelbacha, Łoże („Zeszyty Historyczne” 1963, z. 3).

KUKULSKI Leszek, autor przekładu, zob. → **CALLOIS Roger**, Dzieje człowieka;
Autor opracowania → **POTOCKI Jan**. Rękopis.

KULAS Bogdan, współzałożyciel, zob. → **CAHILL Edward J.**, Wolnomularstwo (wydanie 3).

- [385] **KUMOR Bolesław**, ks. prof. (1925-2002)
Tajne stowarzyszenia XVIII w. — w: Tegoż, Historia Kościoła, Część 6: Czasy nowożytne. Kościół w okresie absolutyzmu i oświecenia. — Lublin: Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, 1985. — s. 55-58.

KWIATKOWSKI F., autor odczytu, zob. → **KŁOS J.**, [Recenzja].

- [386] **KWIATKOWSKI Franciszek**, ks.
Źródła dzisiejszego bezbożnictwa. — Kraków 1937. — 84 s.
K 92

- [387] **Tenże**
Toż. — w: Tegoż, Z pogranicza filozofii i teologii: wykłady dla katolickiej inteligencji. — Kraków: Wydawnictwo Apostolstwa Modlitwy (Księża Jezuici), 1938. — s. 97-159.

L.K., zob. → **KOZŁOWSKI Leon Tadeusz**.

- [388] **L.R.**
Masoneria. — „Mały Dziennik” — 1936 nr 341 z 11 grudnia, s. 3.

- [389] **LABROUSSE-MOLLIÉRE**, ks.
Liga Praw Człowieka i Obywatela. — Katowice: Księgarnia i Drukarnia Katolicka, 1936. — 99, [1] s.; 22 cm.
O LPCiO jako filii wolnomularstwa.

- [390] **LANDAU-CZAJKA Anna**
Wszechobecni wrogowie. Niektóre elementy światopoglądu skrajnej prawicy nacjonalistycznej 1926-1939. — „Przegląd Historyczny”. — 79:1988, z. 1, s. 63-92.
NM 20

- [391] **LANGROD Jerzy Stefan** (1903-1990)
Korespondencja. — „Wiadomości” (Londyn). — 1962, nr 14, s. 6.
List do Redakcji opublikowany pod pseudonimem „Stefan Łaniewski”. LFHZ 248

LANTOINE Albert, zob. → **WAWRYN Stanisław**, „Deszcz pada.

- [392] **LASOTA Franciszek**
Masoneria w polskim szkolnictwie. — „Przegląd Powszechny”. — 53:1936, t. 212, s. 186-197.
Artykuł o działaniach wolnomularstwa na rzecz szkoły laickiej we Francji i w Polsce, oparty głównie na książce Jeana → Marques-Rivière „Wolnomularstwo a szkoła”, Katowice 1936.
K 94
- LAVAL Pierre**, zob. → **Gabinet Laval**.
- [393] **LENNHOFF Eugen**
Über slawische Freimaurerei. — „Die drei Ringe”. — 1930, nr 2, s. 39.
- [394] **LENNHOFF Eugen, POSNER Oskar**
Polen. — w: Tychże, Internationales Freimaurerlexikon. — Zurich-Leipzig-Wien 1932, kol. 1216-1220.
- [395] **Ciż**
Toż. — Univeränd (Photomech.) Nachdr. der Ausgabe 1932 — Munchen-Zürich-Graz-Wien: Amalthea Verlag, 1965, kol. 1216-1220.
- LENTECKI Antoni**, drukarz, zob. → **MORAWSKA Urszula Anna**, Aneks.
- [396] **LEON XIII**, papież
Papież Leon XIII o masonerji: list pasterski. — Warszawa: Wydawnictwo „Kroniki Rodzinnej”, 1929 ([Warszawa]: Drukarnia Społeczna). — 44, [4] s.; 15 cm.
Polski przekład encykliki „Humanum Genus” (20 IV 1881).
- LESSING Gotthold Ephraim**, zob. → **HAZARD P.**, Myśl; → **ZDZIECHOWSKI Marian.**, Masonia.
- LÉVI Éliphas**, pseudonim, zob. → **CONSTANT Alphonse Louis**.
- LEWAK Adam Emil**, zob. → **DZWONKOWSKI W.**, [Recenzja]; → **IWASZKIEWICZ Janusz**, [Recenzja].
- [397] **LEWAK Adam Emil** (1891-1963)
Masoński rękopis Józefa Wybickiego. — „Przegląd Humanistyczny”. — 3:1959, nr 4 (13), s. 115-132.
Opatrzone komentarzem przedstawienie rękopisu Wybickiego „Ciemnota - przesąd - uprzedzenia”, napisanego w latach 80. XVIII wieku.
- [398] **Tenże**
Toż / Adam Lewak. — Warszawa: [b.w.] 1959. — 115-132 s.; 24 cm.
Nadbitka z „Przeglądu Humanistycznego” 1959, nr 4.
BSL 128.

[399] **Tenże**

Od związków węglarskich do Młodej Polski: Dzieje emigracji i Legionu Polskiego w Szwajcarii w r. 1833-1834. / Dr. Adam Lewak. — Warszawa: E. Wende i Spółka, Towarzystwo Wydawnicze „Ignis” S.A. Poznań - Fiszer i Majewski; Łódź - Ludwik Fiszer [1923]. — 152 s., [5] k. tabl.: errata; 25 cm.

Monografia omawiająca m.in. wpływy karbonaryzmu na organizację i kierunki działań emigracji niepodległościowej po Powstaniu Listopadowym. Recenzje: W. → Dzwonkowski, „Przegląd Humanistyczny” 2:1923, nr 1/2; Janusz → Iwaszkiewicz, „Przegląd Warszawski” 4:1924, t. 1.

K 100

LEWIN Aleksander, redaktor serii, zob. → **Wspomnienia o Januszu**.

- [400] **„Liga Praw Człowieka”** narzędziem masonerii. — „Przegląd Katolicki”. — 1935, nr 10 z 10 marca.

N 72

LIGOCKI Edward, zob. → **HASS Ludwik Ferdynand**, W sprawie „masońskiego”.

- [401] **Likwidacja** 9 łóż wolnomularskich. — „Wieczór Warszawski”. — 1938, nr 352 z 14 grudnia, s. 1.

- [402] **Likwidacja** łóż masońskich?. — „Głos Lubelski”. — 1938, nr 304 z 5 listopada, s. 1.

LFHZ 197

- [403] **Likwidacja** lwowskiej loży masońskiej „Leopolis” B’nei B’rith. — „Słowo”. — 1938, nr 332 z 2 grudnia, s. 4.

NM 44

LIMANOWSKI Bolesław, zob. → **HASS Ludwik Ferdynand**, Bolesław.

LINKEUS, pseudonim, zob. → **MORAWSKI Kazimierz Marian**.

- [404] **List** biskupów polskich do duchowieństwa i wiernych w sprawie Y.M.C.A. Warszawa 30 VI 1927. — „Kronika Diecezji Włocławskiej”. — 21:1927, nr 7/8, s. 203-204.

H 80

LONDYŃSKI Bolesław, autor przekładu, zob. → **REUSS Theodor**, Tajemnicze.

LORENTZ Stanisław, przewodniczący komitetu redakcyjnego, zob. → **HASS Ludwik Ferdynand**, Warszawski.

LOSSMAN Samuel, drukarz, zob. → **MORAWSKA Urszula Anna**, Aneks.

- [405] **Łoże** „Du droit humain”. — „ABC - Nowiny Codzienne”. — 1937, nr 230 A, z 24 lipca, s. 1.
LFHZ 192
- [406] **Lup**
Dekret antymasoński. — „Słowo”. — 1938, nr z 30 listopada, s. 1.
- [407] **Ł.**
Rozwiązanie ośmiu łóż polskich (telefonem z Warszawy). — „Słowo”. — 1938, nr 32 z 12 grudnia, s. 1.
- [408] **ŁANDA S.**
Mickiewicz i tajny Związek Przyjaciół. — „Kwartalnik Instytutu Polsko-Radzieckiego”. — 1956, z. 1.
ŁANIEWSKI Stefan, pseudonim, zob. → **LANGROD Jerzy Stefan**.
ŁAZARSKI W., wydawca, drukarz, zob. → **ASKENAZY Szymon**, Łukasieński.
ŁOJEK Jerzy, autor opracowania, zob. → **KIPA Emil**, Rzut.
- [409] **ŁOJEK Jerzy**
Szpiegowskie kariery. — Tygodnik „Stolica”. — 1965.
Dotyczy Henryka Mackrotta i Henryka Mackrotta juniora.
ŁUKASIŃSKI Walerian, zob. → **ASKENAZY Szymon**, Łukasieński; → **DĄBROWSKI Józef**, Dzieje narodu; → **DYLĄGOWA Hanna**, Towarzystwo.
- [410] **ŁUKASIŃSKI Walerian** (1786-1868)
Pamiętnik. — Warszawa 1960.
Napisany w latach 1863-1864.
- [411] **Tenże**
Toż. — Wydanie drugie poprawione. — Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy, 1986. — 220 s. — (Biblioteka Pamiętników Polskich i Obcych).
- [412] **ŁYPA Jurij**
Z istorii wilnych budiwnyczych. — Odessa-Warszawa, 1933.
Wydana w Warszawie broszura ukraińskiego emigracyjnego pisarza politycznego i publicysty.
LFHZ 35
- [413] **M.B.**
Przeciwkościół. — „Gazeta Kościelna”. — 1935, nr 41 z 13 października.
N 63; NM 4

M.M., zob. → **MORAWSKI Kazimierz Marian**.

[414] **M.W.**

Porachunki (Najpierw z Masonami). — „Rycerz Niepokalanej”. — 15:1936, nr 4, s. 108.

MACKROTT Henryk, zob. → **DYLĄGOWA Hanna**, Mackrott; → **Taż**, Raporty; → **ŁOJEK Jerzy**, Szpiegowskie; → **MAŁACHOWSKI-ŁEMPICKI Stanisław**, Raporty.

MACKROTT Henryk, junior, zob. → **ŁOJEK Jerzy**, Szpiegowskie.

[415] **MAGIER Antoni** (1762-1837)

Estetyka miasta stołecznego Warszawy. — Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1963.

Pamiętnik, zakończony na roku 1833. Ukazuje obraz życia obyczajowego, kulturalnego i literackiego stolicy. Zawiera wzmianki o wolnomularstwie

MAJEWSKI, wydawca, zob. → **LEWAK Adam**, Od związków.

MAKAREWICZ Irena, autorka opracowania kartograficznego, zob. → **HASS Ludwik Ferdynand**, Zasady.

MAKSYMILIAN MARIA Kolbe, św., zob. → **GIERTYCH Jędrzej**, Libel.

[416] **MAKSYMILIAN MARIA Kolbe**, ks., franciszkanin konwentualny, św. (1894-1941)

Ostatnia moda. — „Rycerz Niepokalanej”. — 2:1923, s. 84.

Tekst o demoralizacji jako efekcie zorganizowanych akcji wolnomularzy. Autor beatyfikowany 1971, kanonizowany 1982.

[417] **Tenże**

Skandaliczne odznaczenie. — „Rycerz Niepokalanej”. — 4:1925, s. 165.

O Krzyżu Oficerskim przyznanym 3 maja 1925 r. Andrzejowi Strugowi.

[418] **Tenże**

Przewrót majowy i masoni. — „Rycerz Niepokalanej”. — 5:1926, s. 193-195.

[419] **Tenże**

Okpieni przez Żydów masoni. — „Rycerz Niepokalanej”. — 1926, nr 5, s. 258-262.

MALINOWSKI Marian, autor pamiętnika, zob. → **HASS Ludwik Ferdynand**, Działalność.

MAŁACHOWSKI-ŁEMPICKI Stanisław, zob. → **WAGNERÓWNA Józefa**, Na marginesie.

- [420] **MAŁACHOWSKI-ŁEMPICKI Stanisław** (1884-1959)
Dawny obrzęd wolnomularski. — „Naokoło Świata”. — 1926, nr 27, s. 89-102: il.
Tekst opatrzony 9 ilustracjami.
- [421] **Tenże**
Dawny obrzęd wolnomularski. — 1927.
Odbitka z „Naokoło Świata” 1926, nr 27.
- [422] **Tenże**
Dzieje wolnego mularstwa w Krakowie: 1755-1822 / Stanisław hr. Małachowski-Łempicki. — Kraków: nakładem Tow[arzystwa]. Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, 1929 (Kraków: druk W.L. Anczyca i Spółki). — 78 s., [8] k. tabl.: il.; 21 cm. — (Biblioteka Krakowska nr 69).
Krótki rys historyczny wolnomularstwa w Krakowie, zmierzający do wykorzystania zawartości dostępnych Autorowi źródeł.
E; K 107; BSL 138; KAR
- [423] **Tenże**
Dzieje wolnomularstwa w Płocku. — „Notatki Płockie”. — 1957, nr 6.
- [424] **Tenże**
Henryk Rzewuski wolnym mularzem. — „Ruch Literacki”. — 1930, nr 3.
- [425] **Tenże**
Gaj w Gucinie. — „Tygodnik Ilustrowany”. — 1928, nr 42.
- [426] **Tenże**
Józef Elsner jako wolnomularz. — „Kwartalnik Muzyczny”. — 1929, nr 5.
- [427] **Tenże**
Kaliskie loże wolnomularskie / Stanisław hr. Małachowski-Łempicki. — Kalisz: Towarzystwo Przyjaciół Książki, 1929. — 42, [7] s., 11 k. tabl.: il.; 23 cm.
KAR
- [428] **Tenże**
Książd Surowiecki w walce z wolnomularstwem. — „Przegląd Powszechny”. — 1931, t. 190, nr 568.

- [429] **Tenże**
Loża masońska „Gwiazda Nadziei” w Kielcach. — „Ziemia Kielecka”. — 1958, nr 2.
- [430] **Tenże**
Loża żałobna mistrza Józefa Poniatowskiego. — „Droga”. — 1927, nr 8, 9, 10.
- [431] **Tenże**
Loże wolnomularskie na Wołyniu. — „Prawda”. — 1926, nr 42.
- [432] **Tenże**
Mickiewicz a wolnomularstwo. — „Ruch Literacki” — 1930, nr 7, s. 201-207.
- [433] **Tenże**
Miejsca zebrań wolnomularskich w Warszawie. — „Echo Warszawskie”. — 1926, nr 166 A, 168 A, 169 A, 171 A, 173 A.
Cykl artykułów.
- [434] **Tenże**
Pałac Działyńskich w Warszawie. — „Jednota”. — 1930, nr 7, 8.
- [435] **Tenże**
Ramzes Bartazzani. — „Echo Warszawskie”. — 1926, nr 291 A, 292, 293, 294, 295, 296.
Cykl artykułów o Winiarskim (1733-1738).
- [436] **Tenże**
Raporty szpiega Mackrotta o wolnomularstwie polskim 1819-1822 / Stanisław Małachowski-Łempicki. — Warszawa: Skład główny Gebethner i Wolff, [ca 1931]. — 115 s., [1] k.: il.; 21 cm.
KAR
- [437] **Tenże**
Różokrzyżowcy polscy wieku XVIII-ego. — „Przegląd Powszechny”. — 1930, t. 185, nr 553.
- [438] **Tenże**
Saint Germain, Cagliostro i Casanova jako wolnomularze i alchemicy. — „Naokoło Świata”. — 1927, nr 36, kol. 149-166: il.

- [439] **Tenże**
Sądy w polskich lożach masonskich. — „Przegląd Powszechny”. — 1927, t. 176, nr 527, s. 215-224.
- [440] **Tenże**
Puścizna wolnomularska. — „Prawda”. — 1926, nr 46, 47.
- [441] **Tenże**
Strącone korony. Z dziejów wolnomularstwa polskiego / Stanisław Małachowski-Łempicki. — Warszawa: Skład główny Gebethner i Wolff, [1931] (Druk J. Rajskiego). — 78, [2] s., [5] k. tabl.: il.; 24 cm.
KAR
- [442] **Tenże**
Templariusze i ich mściciele. — „Wiedza i Życie”. — 2:1927, nr 4.
E, K 117
- [443] **Tenże**
Towarzystwo Magnetyczne w Warszawie. — „Echo Warszawskie”. — 1926, nr 204B, 205A, 206A.
- [444] **Tenże**
Uroczystości wolnomularskie. — „Nowości Polityczne i Gospodarcze”. — 1927, nr 40, 41, 42, 43.
- [445] **Tenże**
Wielka prowincjonalna Loża Wołyńska. — „Rocznik Wołyński”. — 2:1931.
- [446] **Tenże**
Wielka prowincjonalna Loża Wołyńska. — Równe 1931, 42 s.
Odbitka z Rocznika Wołyńskiego, 1931. E (podaje: Warszawa 1931), K 112
- [447] **Tenże**
Wielki Kopt w Warszawie. — „Kurier Polski”. — 1927, nr 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205.
Cykl artykułów o wizycie Cagliostro (Giuseppe → Balsamo) w Warszawie.
- [448] **Tenże**
Wojciech Bogusławski wolnomularzem. — „Ruch Literacki”. — 1929, nr 3.

- [449] **Tenże**
Wolne Mularstwo w Lubelszczyźnie 1811-1822 / Stanisław Małachowski-Łempicki. — Lublin: Towarzystwo Przyjaciół Nauk, nakładem Dziennika Urzędowego Województwa Lubelskiego, 1933. — 150 s., [58] s. tabl.: faks., il., portr.; 25 cm. — (Monografia Województwa Lubelskiego; 3). — (Prace Komisji Historycznej Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Lublinie; 12).
KAR Druk poddany cyfryzacji, dostępny w Bibliotece Cyfrowej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.
- [450] **Tenże**
Wolnomularskie utwory Brodzińskiego. — „Pamiętnik Literacki” 29:1932, z. 2.
- [451] **Tenże**
Toż / Stanisław Małachowski-Łempicki. — Lwów 1932. — 18 s.; 24 cm.
Odbitka z „Pamiętnika Literackiego” 1932, z. 2.
KAR
- [452] **Tenże**
Wolnomularstwo na ziemiach dawnego Wielkiego Księstwa Litewskiego 1776-1822. Dzieje i materiały / Stanisław Małachowski-Łempicki. — Wilno: Nakładem Towarzystwa Przyjaciół Nauk, skład główny w księgarni św. Wojciecha, 1930. — VIII, 212, [2] s., 21 s. tabl.: il.; 26 cm. — (Rozprawy Wydziału III Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie; tom IV, z. 1).
E, K 115; KAR
- [453] **Tenże**
Wolnomularstwo polskie a muzyka. Materiały / Stanisław hr. Małachowski-Łempicki. — Warszawa: [b.w.], 1926. — 11 s.; 31 cm. — (Biblioteka „Wiadomości Muzycznych” pod redakcją Edwarda Wrockiego).
Tytuł równoległy w jęz. francuskim. Odbitka z „Wiadomości Muzycznych” 1925, nr 7 (październik 1925). Nakład: 500 egzemplarzy numerowanych. Zawiera spis nazwisk muzyków polskich wraz z dokładnymi informacjami dotyczącymi ich związków z masonerią.
BSL 143; KAR
- [454] **Tenże**
Wolnomularstwo polskie za Augusta III (1737-1763). — „Wiedza i Życie”. — 2:1927, nr 8/9 (18/19), s. 6-30.

- [455] **Tenże**
Toż. — 1927.
Odbitka z „Wiedzy i Życia” 1927, nr 8/9.
- [456] **Tenże**
Wolnomularstwo polskie za Stanisława Augusta 1763 do 1784. —
„Wiedza i Życie”. — 2:1927. — nr 11 (21).
K 111
- [457] **Tenże**
Toż. — 1927.
Odbitka z „Wiedzy i Życia” 1927, nr 11.
- [458] **Tenże**
Wolnomularstwo polskie za Stanisława Augusta 1784 do 1795. —
„Wiedza i Życie”. — 2:1927, nr 12 (22), s. 15-38.
K 111
- [459] **Tenże**
Toż. — 1927.
Odbitka z „Wiedzy i Życia” 1927, nr 12.
- [460] **Tenże**
Wolnomularstwo u Reymonta i Żeromskiego. — „Ruch Literacki”. —
1928, nr 7.
- [461] **Tenże**
Wolnomularstwo w Księstwie Warszawskim 1807-1812. — „Wiedza i
Życie”. — 3:1928, nr 7, s. 446-470.
- [462] **Tenże**
Toż. — 1928.
Odbitka z „Wiedzy i Życia” 1928, nr 7.
- [463] **Tenże**
Wolnomularstwo w Księstwie Warszawskim 1812-1815. — „Wiedza i
Życie”. — 4:1929, nr 5, s. 297-323.
Bogato ilustrowany artykuł.
- [464] **Tenże**
Toż. — 1929.
Odbitka z „Wiedzy i Życia” 1929, nr 5.

- [465] **Tenże**
Wolnomularstwo za okupacji pruskiej 1795-1807. — „Wiedza i Życie”.
— 3:1928, nr 3, s. 153-170.
E, K 120
- [466] **Tenże**
Toż. — 1928.
Odbitka z „Wiedzy i Życia” 1928, nr 3.
- [467] **Tenże**
Wolnomularze Europy i Ameryki. Zarys / St Małachowski-Łempicki. —
Warszawa: Wydawnictwo Biblioteki Samokształcenia, [1928] (Drukarnia
Techniczna Sp. Akc.). — 95, [1] s.; 17 cm. — (Biblioteka
Samokształcenia; 3).
KAR
- [468] **Tenże**
Wolter jako wolny mularz. — „Wiedza i Życie”. — 3:1928, nr 5.
- [469] **Tenże**
Toż. — 1928.
Odbitka z „Wiedzy i Życia” 1928, nr 5.
- [470] **Tenże**
Wykaz polskich łóz wolnomularskich oraz ich członków w latach 1738-
1821 poprzedzony zarysem historii Wolnomularstwa Polskiego i ustroju
Wielkiego Wschodu Narodowego Polskiego. — W Krakowie 1929.
Nakładem Państwowej Akademii Umiejętności, Skład główny w
księgarniach Gebethnera i Wolffa Warszawa - Kraków - Lublin - Paryż -
Poznań - Wilno - Zakopane (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego w
Krakowie pod zarządem J. Filipowskiego). — [2] 319 s.; 27 cm. —
[Osobne odbicie z Archiwum Komisji Historycznej S. 2, T. II (Ogóln.
zbioru XIV)].
E, K 123; KAR Druk poddany cyfryzacji, dostępny w Wielkopolskiej Bibliotece
Cyfrowej.
- [471] **Tenże**
Wykaz polskich łóz wolnomularskich oraz ich członków w latach 1738-
1821 poprzedzony zarysem historii Wolnomularstwa Polskiego i ustroju
Wielkiego Wschodu Narodowego Polskiego. — „Archiwum Komisji
Historycznej” — seria 2, tom II. — Kraków: Polska Akademia
Umiejętności, 1930. — s. 112-430.

- [472] **Tenże**
Z dziejów wolnomularstwa polskiego. — „Przegląd Współczesny”. — 1929, nr 88.
- [473] **Tenże**
Z lubelskiej literatury masonskiej. — „Kamena”. — 1958, nr 6 z 1 kwietnia, s. 3, 7.
■ Zawartość druku wpisana i udostępniona w Bibliotece Wirtualnej Ośrodka „Brama Grodzka – Teatr NN” (Dziedzictwo kulturowe Lublina i Lubelszczyzny).
- [474] **Tenże**
Znaki łóż polskich. — „Naokoło Świata”. — 1928, nr 53.
- [475] **Tenże**
Związek tajny „Wolnych Polaków”. — „Wiedza i Życie”. — 2:1927, nr 6, s. 29-40.
E, K 119
- [476] **MARKOV Walter, SOBOUL Albert**
Wielka Rewolucja Francuzów 1789. — Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich. Wydawnictwo, 1984. — s. 57.
Przekład z jęz. niemieckiego. Tytuł oryginału: „1789. Die grosse Revolution der Franzosen”, 1975. Tłum. Elke Morciniec. Krótka charakterystyka ideologiczna wolnomularstwa.
MARQUES-RIVIÈRE Jean, zob. → **LASOTA Franciszek**, Masoneria; → **Przegląd** piśmiennictwa; → **WITOWSKI Andrzej**, O masonerji.
- [477] **MARQUES-RIVIÈRE Jean (1903-2000)**
Masonerja: czym jest, a czym nie jest / Verax. — Przekład autoryzowany z francuskiego Z.Ł. [= Zofia Stulgińska] Z przedmową ks. Z.[ygmunta] Kaczyńskiego. — Poznań-Warszawa-Wilno-Lublin: Księgarnia św. Wojciecha, [1935] (Nakładem i czcionkami Drukarni i Księgarni Św. Wojciecha S. z o.o. w Poznaniu). — 113, [1] s.; 20 cm.
Wydany w Polsce pod pseudonimem „Verax” zbiór artykułów publikowanych przez Autora w „La France Catholique”. ■ Druk poddany cyfryzacji, dostępny w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej.
- [478] **Tenże**
Podwójne oblicze wolnomularstwa: („La trahison spirituelle de la F.. M.:”) / z upoważnienia autora przeł. z fr. Dr Anna-Danuta Drużbacka. — Nakładem i drukiem Księgarni i Drukarni Katolickiej S.A. w Katowicach, 1938. — 256 s., 21 cm.

Tytuł w przekładzie i w oryginale podany na karcie tytułowej Autor to były wolnomularz francuski. Dodatek na końcu książki zawiera tekst rytuału rozpoczęcia prac, wtajemniczenia 1 stopnia i zakończenia prac loży „Theba” nr 347 Wielkiej Loży Francuskiej. „Praktyczny szkic bibliograficzny” (s. 253-254) odsyła do 36 pozycji.
K 124

- [479] **Tenże**
Wolnomularstwo a szkoła / Jean Marques-Rivière. — przełożyła z oryginału francuskiego Anna-Danuta Drużbacka. — Nakładem i drukiem Księgarni i Drukarni Katolickiej S.A. w Katowicach, 1938. — 68 s.; 21 cm.
KAR
- [480] **Masoneria a czerwony front w Hiszpanii.** — „Przegląd Katolicki”. — 1938, nr 8 z 2 lutego.
N 67
- [481] **Masoneria a encykliki papieży.** — Poznań: Naczelny Instytut Akcji Katolickiej, 1936. — 6 s. — („Szkoła czynu.” Wykłady z dziedziny Akcji Katolickiej; 42).
K 126
- [482] **Masoneria a Kongres Stronnictwa Ludowego.** — „Głos Narodu”. — 1937, nr 38 z 7 lutego, s. 3.
- [483] **Masoneria i cerkiew bułgarska.** — „Gazeta Warszawska”. — 1934, nr 157 z 29 maja.
LFHZ 223
- [484] **Masoneria sekta sług żydowskich.** — „Polska Narodowa”. — 1938, nr 13, s. 3.
NM 51
- [485] **Masonerja w Anglii.** — „Kurier Bydgoski”. — 1936, nr 111 z 12 maja, s. 4.
O żądaniu sądu w hrabstwie Essex ujawnienia list członków miejscowych łóż masońskich.
 Druk poddany cyfryzacji, dostępny w Kujawsko-Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej.
- [486] **Masoneria w Austrii traci grunt pod nogami.** — „Przegląd Katolicki”. — 1935, nr 12 z 24 marca, s. 192.
NM 45
- [487] **Masonerja w Polsce.** — „Przegląd Katolicki”. — 1935, nr 7 z 17 lutego.
N 71

- [488] **Masonerja w walce** z Kościołem podnosi coraz śmieiej głowę w Hiszpanji. — „Słowo Pomorskie”. — 1931, nr 143 z 24 czerwca, s. 3.
M.in. podaje statystyki zabójstw osób duchownych i niszczenia budynków klasztornych.
Druk poddany cyfryzacji, dostępny w Kujawsko-Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej.
- [489] **Masoneria żydowska.** — „Przegląd katolicki”. — 1938, nr 18, s. 300-301.
- [490] **Masoni i socjaliści** wyzyskują zatarg krakowski. — „Przegląd Katolicki” 1937, nr 28 z 11 lipca.
N 64
- [491] **Masoni, trockiści** i inni. — „Res Publica”. — 1987, nr 3, s. 133-136.
- [492] **Masońska** pomoc dla czerwonej Hiszpanii. — „Przegląd Katolicki”. — 1938, nr 34 z 4 września.
N 67
- [493] **Masoński** rodowód programu gospodarczego ONR „Falangi”. — „Głos Narodu”. — 1938, nr 92 z 29 czerwca, s. 4.
- [494] **Masońskie** zagony w stronnictwach polskich. — „Goniec Warszawski”. — 1938, nr 207 z 29 lipca, s. 1.
- [495] **MATUSZEWSKI Ignacy**
Mafijnicy. — „Gazeta Polska”. — 1932, nr 195 z 16 lipca, s. 1.
LFHZ 75
- MELLOR Alec**, zob. → **Ks. B.B.**, Zmiana.
- [496] **MERDAS Alina**, RSCJ (s. Sacre Coeur)
Mickiewicz hermetyczny? — „W drodze”. — 1985, nr 11-12 (147-148), s. 169-178.
Recenzja z: Z. Kępiński, Mickiewicz hermetyczny, Warszawa 1980.
- MERRY DEL VAL Rafael**, kardynał, zob. → **CAHILL Edward J.**, Wolnomularstwo.
- [497] **MICHALSKI Henryk** (?-1998)
Andrzej Strug / Henryk Michalski. — Warszawa: Wiedza Powszechna, 1988. — 395, [5] s.: faks., portr.; 20 cm. — (Profile). — ISBN 83-214-0641-6.
Recenzje: zob. PBW IV: Druki od 1989 r. (odsyłacz Andrzej → Strug).

MICHAŁOWICZ Mieczysław, zob. → **HASS Ludwik Ferdynand**, **OSTROWSKA Teresa**, Michałowicz.

- [498] **MICHAŁOWSKI J. Dunin**, dr
W 200 rocznicę I antymasońskiej bulli. — „Przewodnik Katolicki”. — 1938, nr 28, s. 466.
Dotyczy Konstytucji Apostolskiej papieża Klemensa XII „In Eminentissimis”.
K 131

- [499] **MICHEL A. G.**
Państwo w okowach masonerii / A. G. Michel. — tłumaczył z francuskiego K[azimierz]. M[arian]. Morawski. — Katowice: Księgarnia i Drukarnia Katolicka, 1937. — 443 s.; 22 cm.
KAR

MICIŃSKI Tadeusz, zob. → **SIEDLECKI F.**, Zakon.

MICKIEWICZ Adam, zob. → **KĘPIŃSKI Zdzisław**, Mickiewicz; → **KUKIEL Marian**, Mickiewicz; → **ŁANDA S.**, Mickiewicz; → **MERDAS Alina**, Mickiewicz; → **WAGNERÓWNA Józefa**, Na marginesie; → **ZETOWSKI Stanisław**, Mickiewicz i Słowacki.

- [500] **Miecz, kielnia** i kołpak z dzwonekami. — „Głos Prawdy”. — 1929, nr 145 z 29 maja, s. 1.
LFHZ 75

- [501] **Międzynarodowy kongres masonerii**. — „Gazeta Warszawska Poranna”. — 1926, nr 254.

- [502] **Międzynarodówka** lekarzy-masonów. — „Słowo”. — 1938, nr 19 (4943) z 20 stycznia, s. 2.
NM 46

MILDNER Frank, wydawca, zob. → **CAHILL Edward J.**, Wolnomularstwo; → **DMOWSKI Roman**, Dziedzictwo; → **THURSTON Herbert Henry Charles**, O masonerii.

- [503] **MILDNER Tadeusz**
Krakowianie w fartuszkach. — „Głos Narodu”. — 1937, nr z 31 października.
O publicznej dyskusji Władysława Konopczyńskiego i Kazimierza Mariana → Morawskiego na posiedzeniu krakowskiej filii Lwowskiego Towarzystwa Historycznego 23 października 1937.

MILEWICZ Bolesław, autor opracowania, zob. → **Wspomnienia o Januszu**.

- [504] **MILEWSKI M.**
Podziemne mocarstwo. — „Gazeta Kościelna”. — 1936, nr 48 z 29 listopada, s. 544.
N 62; NM 36
- [505] **Tenże**
Pogmatwania masońskie. — „Gazeta Kościelna”. — 1936, nr 50 z 13 grudnia.
N 66
- [506] **MIŁOSZ Czesław (1911-2004)**
O historii polskiej literatury, wolnomysłicielach i masonach. — „Kultura”. — 1970, nr 4.
Wspomina Stanisława Stempowskiego i otrzymany od niego list polecający do wolnomularzy amerykańskich.
- [507] **MIRACOLO Dr.**
Oryginalne muzeum (Chemnitz). — „Kurier Warszawski”. — 1937, nr z 27 czerwca, s. 22.
Prawdopodobnie pseudonim.
K 135
- [508] **Mitglieder-Verzeichnis** der dem Bunde deutscher Freimaurer-Logen in Polen angehöringen Johannisfreimaurer-Logen für das Jahr 1925-1926. — 1926.

MOKRONOWSKI Andrzej, zob. → KITOWICZ Jędrzej, Opis.

MONTESQUIEU, Charles-Louis de Secondat, baron de La Brède et de, zob. → HAZARD P., Myśl.
- [509] **MORAWSKA Urszula Anna**
Aneks: Wykaz druków odbitych w pierwszej w Płocku drukarni A[ntoniego]. Lenteckiego i S[amuęla]. Lossmanna. — w: Tejże, Drukarstwo Płockie do roku 1918. — Płock: Towarzystwo Naukowe Płockie, 1984. — s. 184-189.
Informacje o drukach masońskich z lat 1819-1821.

MORAWSKI Kazimierz Marian, zob. → FRIEDBERG J., Masoneria; → KONOPCZYŃSKI Władysław, Klio; → MICHEL A.G., Państwo; → MILDNER Tadeusz, Krakowianie.

- [510] **MORAWSKI Kazimierz Marian** (1884-1944)
Autoreportaż z Krakowa. — „Prosto z Mostu”. — 3:1937, nr 52 (160), s. 4-5.
Komentarz do „tygodnia antymasońskiego” czyli pobytu Autora w Krakowie: 18 października – referat na posiedzeniu Wydziału Historyczno-Filozoficznego PAU; 20 października – referat na uroczystości inauguracji Młodzieży Wszepolskiej w Sali Kopernika UJ; 23 października - publiczna dyskusja z Władysławem → Konopczyńskim na posiedzeniu krakowskiej filii Lwowskiego Towarzystwa Historycznego. Druk poddany cyfryzacji, dostępny w Elektronicznej Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego.
- [511] **Tenże**
Bractwo wrogów wstrzemięźliwości. — „Kwartalnik Historyczny”. — 48:1934, z. 3.
- [512] **Tenże**
Co to jest masoneria. — „Gazeta Warszawska”. — 1935, nr z 10 lutego.
K 138
- [513] **Tenże**
Duch masonerii. — „Słowo”. — 1938, nr 139, s. 3.
Artykuł podpisany „J. Mor.” Być może dotyczy innego autora.
NM 34 podaje nazwisko J. Mor[awski].
- [514] **Tenże**
Hitleryzm a masoneria. — „Gazeta Warszawska”. — 1932, nr 121 z 22 kwietnia, s. 3.
K 140; LFHZ 82
- [515] **Tenże**
Król i dyktator. — Warszawa 1930. — 8 s.
Powieść lub publicystyka wydana pod pseudonimem „Mordax”.
K 152
- [516] **Tenże**
Le „secret du roi” en Pologne (Un chapitre obscur de l'histoire diplomatique), w: — La Pologne au VII Congrès International des Sciences Historiques. — Warszawa 1933.
- [517] **Tenże**
Łoża Pułaskiego. — „Warszawski Dziennik Narodowy”. — 1938, nr 180 z 3 lipca, s. 3.
Dotyczy jednej z łóż emigracyjnych. Artykuł podpisany „K.M.M.”

- [518] **Tenże**
Masoneria. — „Przewodnik Katolicki”. — 1938, nr 16, s. 256.
Artykuł podpisany inicjałami „M.M.”.
K 141
- [519] **Tenże**
Masoneria a rozbiór Polski (ciąg dalszy dyskusji). — „Prosto z Mostu”.
— 3:1937, nr 21 (129), s. 5.
Nakład numeru skonfiskowany. Druk poddany cyfryzacji, dostępny w Elektronicznej Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego.
- [520] **Tenże**
Toż. — „Prosto z Mostu”. — 3:1937, nr 22 (130), s. 5.
Nagłówek na s. 1 czasopisma: Drugi nakład po konfiskacie. Przedrukowany w całości i bez zmian numer 21 z tą samą datą lecz nowym, kolejnym numerem wydania. Druk poddany cyfryzacji, dostępny w Elektronicznej Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego.
- [521] **Tenże**
Masoneria toczy życie polskie. — „Tęcza”. — 1938, nr 5 (maj), s. 14.
- [522] **Tenże**
Moje boje z masonami. — „Tęcza”. — 1938, nr 10.
LFHZ 82
- [523] **Tenże**
O upadku Napoleona. — „Gazeta Warszawska”. — 1934, nr z 22, 24,
25 i 26 lipca.
K 144
- [524] **Tenże**
Publicystyka i historia. — „Prosto z Mostu”. — 2:1936, nr 41 (95), s. 3.
W sprawie toczącej się dyskusji o książce „Źródło rozbioru Polski”. Druk poddany cyfryzacji, dostępny w Elektronicznej Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego.
- [525] **Tenże**
Po przewrocie majowym. — „Pro fide, rege et lege”. — 1927, nr 2, s. 89.
Artykuł opublikowany pod pseudonimem „Linkeus”.
- [526] **Tenże**
Stolica uczonych w kabale. — „Pro Christo”. — 1937, nr 6, 7.
K 145

- [527] **Tenże**
Wojna ruchowa na odcinku Kliony. — „Prostu z mostu”. — 1937, nr 25, s. 5-8.
K 147, LFHZ 72
- [528] **Tenże**
Wolnomularstwo a Polska w dobie dziejowej przed rewolucją francuską, w: — Pamiętnik V Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich w Warszawie, 28 listopada do 4 grudnia 1930. — Tom 1: Referaty. — Lwów: Polskie Towarzystwo Historyczne, 1930. — s. 241-245.
Także odbitka, 5 s.
- [529] **Tenże**
Wśród burzliwych perypetyj. — „Kurier Warszawski”. — 1937, nr z 27 czerwca, s. 8.
K 149
- [530] **Tenże**
Z nowalij masonskich i antymasonskich. — „Tęcza”. — 1937, nr 4, s. 66-67.
K 151; NM 45
- [531] **Tenże**
Zmierzch B'nai B'rith. — „Słowo”. — 1938, nr 333, s. 5.
NM 44
- [532] **Tenże**
Źródło rozbioru Polski. Studja i szkice z ery Sasów i Stanisławów / Kazimierz Marjan Morawski. — Warszawa-Poznań: Księgarnia św. Wojciecha, 1935. — 369, [1] s., [12] k. tabl., [1] k. rozkład. facs.; 23 cm.
O udziale wolnomularstwa w rozbiorach Polski. Rec.: Władysław → Konopczyński, „Kwartalnik Historyczny” 50:1936. B 6, K 150.
- [533] **Tenże, MOSZCZYŃSKI Włodzimierz**
Co to jest masoneria? / Kazimierz Marjan Morawski i Włodzimierz Moszczyński. — Warszawa: Skład Główny w Księgarni A. Prabuckiego, 1939 (Warszawa: Drukarnia Edmund Piórowicz). — 103 s.: il.; 21 cm.
Bibliografia s. 99-101. BSL 281
- [534] **MORAWSKI S.**
O dzisiejszych gnozach. — „Kultura i Społeczeństwo”. — 31:1987, nr 3, s. 3-25.

MORCINIEC Elke, autorka przekładu, zob. → **MARKOV Walter, SOBOUL Albert**, Wielka.

- [535] **Mord** masoński w Watykanie. — Warszawa: b.w. [Unia Nowoczesnego Humanizmu] b.r., [1986]. — [2], 23 s.; 21 cm.

Przekład z jęz. francuskiego, tłum. Władysław Bruliński. Omówienie książki Davida Yallopa „W imię Boga”, zamieszczone w artykule pt.: „Au nom de Dieu, David Yallop, meurtre au Vatican”, w czasopiśmie „La Contre-Reforme Catholique au XXe siècle” 1984, No. 202. Tytuł później przejęty przez oficynę Zbigniewa → Kozłowskiego: Catholic Publishing, London (Ontario, Kanada) i wydawany od drugiej połowy lat 80. XX w. pod jego nazwiskiem jako „Mordy masońskie w Watykanie” wraz z dodatkami pochodzącymi z tzw. „prywatnych objawień” (apparitions).

MORDAX, pseudonim, zob. → **MORAŃSKI Kazimierz Marian**, Król.

- [536] **MORTKOWICZ-OLCZAK Hanna** (1905-1968)
Janusz Korczak / Hanna Mortkowicz-Olczakowa. — Kraków: J. Mortkowicz, 1949.

- [537] **Taż**
Toż. — Warszawa: Czytelnik, 1957.

- [538] **Taż**
Toż. — Warszawa: Czytelnik, 1961.

- [539] **Taż**
Toż. — Warszawa: Czytelnik, 1966.

- [540] **Taż**
Toż. — Warszawa: Czytelnik, 1978.

- [541] **Taż**
Janusz Korczak: Biographie / Hanna Mortkowicz-Olczakowa ; [aus dem Pol. übers. von Henryk Bereska]. — Weimar: Gustaw Kiepenheuer Verlag, 1961.

MOSZCZYŃSKI Włodzimierz, współautor, zob. → **MORAŃSKI Kazimierz Marian**, Co to jest.

- [542] **MOŚCICKI Henryk**
Z dziejów masonerii w Legiach polsko-włoskich (1805 r.). — „Kwartalnik Historyczny”. — 52:1938, nr 1, s. 34-38.
Publikacja nieznanego dotąd źródła, jakim był obraz loży „l'Union”, założonej w końcu 1803 r. lub na początku 1804 r. w 1 pułku piechoty polskiej, dowodzoną przez płk Józefa Grabińskiego.

- [543] **Mnożą się** w Polsce loże masonskie. — „Przegląd Katolicki”. — 1935, nr 21 z 19 maja.
N 71
- MOZART **Wolfgang Amadeus**, zob. → MUSIOŁ **Karol**, Mała kantata; → STROMENGER **Karol**, Opowieść.
- MÜNTER **Friedrich Christian Carl Heinrich**, zob. → WOJTOWICZ **Jerzy**, Fryderyk.
- [544] **Mury szkolne** i duch szkoły. — „Przewodnik Katolicki”. — 1935, nr 40 z 6 października.
Dotyczy wpływów liberalnych w szkolnictwie.
N 65
- [545] **MUSIOŁ Karol**
Mała kantata wolnomularska W.A. Mozarta KV. 623 w wydaniu śląskim / opracował Karol Musioł. — Katowice: Wydawnictwo Śląsk, 1959 (Bielsko: Bielskie Zakłady Graficzne). — 41, [1] s., 5 s. tabl.: il., nuty; 21 cm. — (Prace Biblioteki Śląskiej nr 4. Śląski Instytut Naukowy).
BSL 286.
- MUSZYŃSKA **Katarzyna**, współautorka opracowania, zob. → **Zbiory**.
- [546] **MUSZYŃSKI Jerzy**
Geneza masonerii / Zygmunt Zbaraski. — Warszawa: Skład Główny Spółdzielnia Wydawnicza „Sprawa”; Księgarnia Alfons Prabucki i Aleksander Płocha, [1938] (Radom: Drukarnia Polska). — 24 s.: errata; 17 cm.
Wydane pod pseudonimem „Zygmunt Zbaraski”.
- [547] **Tenże**
Knowania masonerii a Kościół. — „Sodalis Marianus”. — 37:1938, nr 1, s. 15-17.
- [548] **Tenże**
Rewolucja masonska / Zygmunt Zbaraski. — Warszawa: Księgarnia Alfons Prabucki i Aleksander Płocha, [po 1930]. — 30 s.
Wydane pod pseudonimem „Zygmunt Zbaraski”.
- [549] **Tenże**
Rzut oka na stan masonerii czeskiej. — „Przegląd Katolicki”. — 1938, nr 50 z 25 grudnia.
Artykuł podpisany „Zygmunt Zbaraski”.
N 73

- [550] **Tenże**
Władza tajemna przeciw światu chrześcijańskiemu. — Warszawa: Księgania A. Prabucki i A. Płocha, 1937. — 40 s.
K 283
- [551] **Tenże**
Zemsta Judy czyli rewolucja hiszpańska / Zygmunt Zbaraski. — Warszawa 1936. — 16 s.
K 284
- [552] **N. Dek** [pseudonim]
Szukajmy Żyda! — „Wiadomości Literackie”. — 1933, nr 33, s. 5.
Dotyczy tematu „żydomasonerii”.
NM 46
- [553] **Na** skrzydłach szału. — Wilno-Kraków-Warszawa: The Polish United Esoteric Lodge „Lucifer-Agni” Polskie Zjednoczone Koło Wewnętrzne. — 1921.
Brozura jednej z polskich organizacji okultystycznych.
- [554] **Na** tajnym zebraniu loży Bnei Brith. — „Wieczór Warszawski” — 1938, nr 337 z 29 listopada, s. 1, 5.
NAGRODZKI Zygmunt, zob. → **HASS Ludwik Ferdynand**, Nagrodzki.
- [555] **NAŁĘCZ Daria, NAŁĘCZ Tomasz**
Józef Piłsudski – legendy i fakty. — Warszawa: Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, 1987. — 320 s.: il.
Wzmiankuje polskie wolnomularstwo.
NAPOLEON Bonaparte, cesarz Francuzów, zob. → **ASKENAZY Szymon**, Napoleon; → **MORAŃSKI Kazimierz Marian**, O upadku.
- [556] **NASIEROWSKI Tadeusz**
Curriculum vitae Rafała Radziwiłłowicza. — „Psychiatria Polska”. — 1987, nr 1, s. 63-64.
NEVERLY Igor, zob. → **Wspomnienia o Januszu**.
- [557] **NICOLAS Claire**
Du bon usage de la franc-maçonnerie dans le „Manuscrit trouvé à Saragosse”. — „Les Cahiers de Varsovie”. — 1974, nr 3, s. 273-285.
Czasopismo wydawane przez Centre de Civilisation Française de l’Université de Varsovie.

- [558] **NIEBUDEK Stefan**
Gdy zwiedzałem loże masońskie. — „Warszawski Dziennik Narodowy”. — 1937, nr 269 z 30 września.
O wizycie Autora w Freimaurermuseum w Düsseldorfie.
- [559] **Tenże**
Rodowód masonerji. — „Prosto z Mostu”. — 3:1937, nr 57-58 (165-166), s. 11: il.
O żydowskich korzeniach wolnomularstwa na podstawie wystaw w muzeach antymasońskich III Rzeszy Niemieckiej. Druk poddany cyfryzacji, dostępny w Elektronicznej Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego.
- [560] **NIEĆ Julian (1908-1939)**
Młodość ostatniego elekta: St. A. Poniatowski 1732-1764. — Kraków: Skład główny w księgarni Gebethnera i Wolffa, 1935. — 305 s. — (Prace krakowskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego, Nr 11).
- [561] **NIEMCEWICZ Julian Ursyn (1757-1841)**
Juliana Ursyna Niemcewicza O wolnem mularstwie w Polsce. — Wydała i opracowała Józefa Wagnerówna. — Kraków: Skład główny Kasa im. Mianowskiego, 1930 (Druk. W.L. Anczyca i Sp.). — [2], 54, [1] s.; 24 cm. — (Prace Historyczno-Literackie; 36).
Wydanie oparte na rękopisie autorskim z 1815 r. Autorstwo Niemcewicza jest dyskusyjne. Jako autor wskazywany jest też Jerzy Wilczewski.
E, K 156; KAR
- [562] **Niemiecki** „Front Pracy” a masoneria. — „Dzień Pomorski”. — 1934, nr 117 z 27 maja.
LFHZ 114
- [563] **Niemieckie** loże masońskie na zachodnich ziemiach Polski. — „Wieczór Warszawski”. — 1936, nr z 8 grudnia.
NM 28
- [564] **NIENACKI Zbigniew (1929-1994)**
Niesamowity dwór / Zbigniew Nienacki; [il. Magdalena Kapuścińska]. — Łódź: Wydawnictwo Łódzkie, 1969 (Łódź: Łódzka Drukarnia Dzielowa). — 290, [2] s.; 20 cm.
Powieść dla młodzieży. Wydanie pierwsze, w dwóch rzutach po 20 tys. egzemplarzy.
- [565] **Tenże**
Toż. — Łódź: Wydawnictwo Łódzkie, 1970 (Łódź: Łódzka Drukarnia Dzielowa) — 290, [2] s. : il. ; 18 cm.

Drugi rzut wydania pierwszego.

- [566] **Tenże**
Toż. — Łódź: Wydawnictwo Łódzkie, 1971.
Wydanie drugie.
- [567] **Tenże**
Toż; [il. Magdalena Kapuścińska-Borkiewicz]. — Łódź: Wydawnictwo Łódzkie, 1974 (Łódź: Łódzka Drukarnia Dziełowa).
Wydanie trzecie.
- [568] **Tenże**
Toż. — Łódź: Wydawnictwo Łódzkie, 1977 (Łódź: Łódzkie Zakłady Graficzne).
Wydanie czwarte.
- [569] **Tenże**
Toż; opracowanie graficzne i il. Szymon Kobylański. — Olsztyn; Białystok: Wydawnictwo Pojezierze, 1981 (Olsztyn: Olsztyńskie Zakłady Graficzne im. S. Pieniężnego). — (Pan Samochodzik i...; 4). — ISBN: 83-7002-063-1.
Oznaczone jako „Wydanie 3”.
- [570] **Nieporozumienia** masonerii na Dalekim Wschodzie. — „Przegląd Katolicki”. — 1935, nr 16 z 14 kwietnia.
N 75
- [571] **Niepoważne** wystąpienie w poważnej sprawie. — „Gazeta Polska”. — 1938, nr 193 z 16 lipca, s. 2.
W związku z artykułem Leona → Kozłowskiego.
NIKLEWICZ Mieczysław, wydawca, księgarz, zob. → **BARTOSZEWICZ Joachim Stefan**, Masoneria.
- [572] **O masonerii**. Oświadczenie prof. Stanisława Kota. — „Robotnik”. — 1938, nr 191 (7460) z 12 lipca, s. 2.
- [573] **O masonerji** w Polsce. — „Gazeta Kościelna”. — 1935, nr 7 z 17 lutego.
N 71
- [574] **O masonerji** w Polsce. — „Myśl Niepodległa”. — 1927, nr 17, s. 13.
NM 59
- [575] **Oblicza** masonów. — „Gazeta Tygodniowa” (Kielce). — 1935, nr 19 z 12 maja, s. 1.

Relacja z ceremonii otwarcia („poświęcenia”) masońskiego uniwersytetu w Belgii.

- [576] **Odezwa** Episkopatu w sprawie antyreligijnych wystąpień na Zjeździe Związku Nauczycieli szkół powszechnych w Krakowie, lipiec 1930 [Warszawa 9 VIII 1930]. — „Kronika Diecezji Włocławskiej”. — 24:1930, nr 10, s. 303-306.
H 132

- [577] **Okruchy** tygodnia. — „Merkuriusz Polski Ordynaryjny”. — 1938, nr 37 z 7 sierpnia, s. 986.
Dotyczy m.in. Zakonu B'nei B'rith. Wzmianki także w tej samej rubryce w numerze 31 i in.

OLETZKI K., autor przekładu, zob. → **GLUZIŃSKI Tadeusz**, Die jüdische.

- [578] **Opieczętowanie** I-szej loży masońskiej. — „Wieczór Warszawski”. — 1938, nr 336 z 28 listopada, s. 1, 3.

- [579] **Opieczętowanie** w Warszawie drugiej loży masońskiej. — „Wieczór Warszawski”. — 1938, nr 338 z 30 listopada, s. 1.
LFHZ 203

ORSETTI Józef, zob. → **HASS Ludwik Ferdynand**, Orsetti.

OSMOŁOWSKI Jerzy Marcin, zob. → **HASS Ludwik Ferdynand**, Osmołowski.

- [580] **OSSOWSKA Maria** (1896-1974)
Deiści, wolnomysłiciele i masoni wczesnego angielskiego Oświecenia. — „Studia Filozoficzne”. — 1961, nr 3 (24), s. 3-24.

- [581] **Taż**
Masoni. — w: Tejże, Myśl moralna Oświecenia angielskiego / Maria Ossowska. — Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1966. — s. 121-124.

Jedna z sekcji rozdziału IV (Moralność niezależna się od religii, s. 107-130), na który złożyły się sekcje: „Deiści”, „Wolnomysłiciele”, „Masoni”, „Rola metodystów” oraz „Ogólny rzut oka na wyniki rozdziału”.

OSTROWSKA Teresa, współautorka, zob. → **HASS Ludwik Ferdynand**.

- [582] **OSTROWSKI Teodor**, pijar (1750-1802)
Poufne wieści z oświeconej Warszawy: gazetki pisane z roku 1782 / opracował R. Kaleta. — Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1972. — 307, [2] s., [36] s. tabl.;il.; 21cm.

- [583] **P. Leon** Kozłowski. — „Robotnik”. — 1938, nr 196 (7465) z 17 lipca, s. 2.
W związku z artykułem Leona → Kozłowskiego.
- [584] **PACZYŃSKI Jan**
Groźne widmo rewolucji światowej / Jan Paczyński. — [Tarnów: nakładem autora], 1934 (Tarnów: druk. Z. Jelenia). — 129, [2] s.
K 167
- [585] **PADALEC**
Bicz z piasku. Jak zostałem masonem. — „Republika”. — 1934, nr 143 z 27 maja, s. 7.
LFHZ 185
- [586] **Panika** w masonerii austriackiej. — „Gazeta Warszawska”. — 1934, nr 258 z 14 września.
LFHZ 156
- PAJEWSKI Janusz**, zob. → **HASS Ludwik Ferdynand**, Wolnomularski Paryż.
- Państwo** wszechświatowe. — „Przewodnik Katolicki”. — 28:1922, nr 8, s. 2-3.
- [587] **PASTUSIAK Longin Hieronim** (1935-)
Prezydenci. Stany Zjednoczone od Jerzego Waszyngtona do Ronalda Reagana. — tom 1. — Warszawa: Krajowa Agencja Wydawnicza, [1987]. — s. 362.
O Partii Antymasońskiej w Stanach Zjednoczonych.
- PATEK Stanisław J.**, minister, zob. → **La Pologne**.
- PELCZAR Józef Sebastian**, biskup, zob. → **JÓZEF SEBASTIAN PELCZAR**, biskup, św.
- PEREGRINUS** Br., pseudonim, zob. → **REUSS Theodor**.
- PERZYŃSKI**, wydawca, księgarz, zob. → **BARTOSZEWICZ Joachim Stefan**, Masoneria.
- PESTKOWSKA Halina**, współautorka opracowania, zob. → **Katalog** (tom 1).
- [588] **PETIT Henri-Robert** (1899?-1985)
Żydzi u władzy. — Katowice 1938. — 64 s.
Przekład z jęz. francuskiego. Tytuł oryginalny: „Les Juifs au pouvoir”, 1938.
K 175

- [589] **PIASECKI Stanisław**
Pod znakiem trójkąta. — „Prosto z Mostu”. — 1938, nr 30 z 24 lipca, s. 1.
W związku z artykułem Leona → Kozłowskiego.
PIECHOTA Regina, autorka opracowania, zob. → **Katalog**, (tom 2).
PIKE Albert, zob. → **WARSZAWSKI Józef**, Zwięzy.
PIŁSUDSKI Józef, zob. → **BARANOWSKI Władysław**, Piłsudski w Paryżu; → **CHAJN Leon**, Wolnomularstwo i Piłsudski; → **NAŁĘCZ Daria**, **NAŁĘCZ Tomasz**, Józef Piłsudski.
PIÓROWICZ Edmund, drukarz, zob. → **MORAWSKI Kazimierz Marian**, **MOSZCZYŃSKI Włodzimierz**, Co to jest.
PIUS XI, papież, zob. → **WAWRYN Stanisław**, „Deszcz pada.
- [590] **PIUS XI**, papież
[Przemówienie do pielgrzymów z Polski z 4 października 1929]. — "L'Osservatore Romano". — 1929.
Opublikowane w watykańskim organie prasowym przemówienie do pielgrzymki, której przewodził arcybiskup Wilna, Romuald Jałbrzykowski (1876-1955).
- [591] **PIWOWARCZYK Wojciech**, ks.
Co mówić o masonerji?. — „Przegląd Homiletyczny”. — 17:1939, z. 1, s. 60-73.
PŁOCHA Aleksander, wydawca, zob. → **MUSZYŃSKI Jerzy**, Geneza; → **Tenże**, Władza.
- [592] **PŁOCKA Maria**
Pamiętki masońskie w zbiorach muzeum okręgowego w Toruniu: katalog / Maria Płocka; wstęp Ludwik Hass. — Toruń: Muzeum Okręgowe, 1970 (Toruń: Zakłady Graficzne). — 47, [9] s., [31] s. tabl.: il.; 19.5 cm. Katalog planowanej wystawy. Na książkę składają się trzy części, autorstwa trzech osób: Ludwika Hassa (Z dziejów wolnomularstwa w Toruniu, s. 5-28), Marii Płockiej (s. 29-47, [1-7]); i Andrzeja Ciechanowskiego (s. [8-9], [31] stron tablic). Tekstem głównym jest katalog autorstwa M. Płockiej, który L. Hass i A. Ciechanowski opatrzyli, odpowiednio, wstępem historycznym i fotografiami.
LFHB 11
- [593] **Po „likwidacji” masonerii**. — „Gazeta Kościelna”. — 1939, nr 26 z 25 czerwca.
N 75

- [594] **Początki** masonerii na Kujawach i jej rozwój. — „Kurier Poznański”. — 1938, nr z 28 kwietnia.
NM 29
- [595] **Poland** Council has new Grand Commander. — „The New Age Magazine”. — 1930, nr 6, s. 315.
O wyborze Andrzeja Struga na Suwerennego Wielkiego Komandora Rady Najwyższej Polski.
LFHZ 70
- [596] **Polen**. — „Die drei Ringe”. — 1931, nr 3.
LFHZ 74
- [597] **Polen**. — „Wiener Freimaurer-Zeitung”. — 1930, nr 5, s. 206.
LFHZ 69
- [598] **Polen**. — „Wiener Freimaurer-Zeitung”. — 1932, nr 6/7, s. 86.
O wyborze Andrzeja Struga na Suwerennego Wielkiego Komandora Rady Najwyższej Polski.
- [599] **POLESKI Hieronim**
Rosja wczoraj, dziś i jutro. — Lwów: Towarzystwo „Biblioteka Religijna”, 1927. — 380 s., errata; 21 cm.
Jeden z rozdziałów dotyczy „Jawnych i tajnych przyczyn powodzenia bolszewizmu z uwzględnieniem roli państw ościennych, masonerii i żydostwa.”
Polish Freemason, pseudonim, zob. → **GLIWIC** Hipolit.
- [600] The **Polish** National Loge No 534. — [London IV 1919, strony nlb].
POLLAK Roman, autor opracowania, zob. → **KITOWICZ Jędrzej**, Opis (1951).
- [601] La **Pologne**. Barrière de l'Orient. — „Bulletin hebdomadaire des Loges de la Région Parisienne”. — 1919, nr z 29 marca.
Ogłoszenie o nadzwyczajnym posiedzeniu uroczystym 29 III paryskiej loży „Fraternité des Peuples” (należącej do Wielkiego Wschodu Francji), na którym Stanisław J. Patek wygłosił referat „Les Revindications polonaises et la Conférence de la Paix”.
LLL 51
- [602] **POMIAN John**
Joseph Retinger. Memoirs of an Eminence Grise / edited by John Pomian. — with a Foreword by H.R.H. Prince Bernhard of the Netherlands. — Sussex: Sussex University Press, 1972 (Frome and London: Butler & Tanner Ltd). — XIV, 266 s., il.; 22.5 cm. — ISBN 0-85621-002-1.

Pamiętniki Józefa Hieronima Retingera (1888-1960). Polski przekład oryginału wydano dopiero w 1990 i 1994 r.

PONIATOWSKI Józef, zob. → **MAŁACHOWSKI-ŁEMPICKI Stanisław**, Łoża żałobna.

PONIKOWSKI Antoni, zob. → **HASS Ludwik Ferdynand**, Rataj.

PONIKIEWSKI Marian, zob. → **HASS Ludwik Ferdynand**, Ponikiewski.

- [603] **PORADOWSKI Michał**, ks. (1913-2003)
Kościół od wewnątrz zagrożony / Michał Poradowski. — Londyn: Katolicki Ośrodek Wydawniczy Veritas, 1983. — 257 s.; 22 cm.
Pierwsze wydanie pracy krytycznie wypowiadającej się o sytuacji Kościoła po Soborze Watykańskim II i łączącej tę krytykę z tezą o masońskiej infiltracji Kościoła.
- [604] **Tenże**
Toż. — Drugie wydanie. — Londyn: Katolicki Ośrodek Wydawniczy Veritas, 1984. — 222 s.
- [605] **Tenże**
Toż. — [Warszawa]: Unia Nowoczesnego Humanizmu, [1986] — 257, [1] s.; 21 cm.
- [606] **Tenże**
Toż. — Londyn: Katolicki Ośrodek Wydawniczy Veritas, 1988. — 258 s.
- [607] **Tenże**
La herencia de la Revolucion Francesa. — La Universidad Maritima de Chile, 1980. — 341 s.
Wydanie pierwsze. Opublikowana również w wersji polskiej jako „Dziedzictwo rewolucji francuskiej”.
- [608] **Tenże**
The Church threatened from within. — 1983.
Przekład angielski pracy opublikowanej w tym samym roku przez londyński „Veritas”.
- [609] **Tenże**
Toż. — Oaklef [USA]: 1986. — 328 s.
Drugie wydanie angielskiego przekładu pracy „Kościół od wewnątrz zagrożony”.
- [610] **Portugalja** przeciw masonerii. — „Przegląd Katolicki”. — 1935, nr 17 z 21 kwietnia.
N 74

- POTHS Jerzy Fryderyk**, zob. → **HASS Ludwik Ferdynand**, Poths.
- [611] **POTOCKA Anna**, z Tyszkiewiczów, hrabina (1776-1867)
Memoires (1794-1820). — Ed. Casimir Stryeński. — Paris: Librairie Plon, 1924.
Pod datą 1803 wspomina o masońskiej działalności Stanisława Kostki Potockiego. Pamiętniki wcześniej wydane w 1897 r. w Paryżu, w 1899 r. w Lipsku, w 1901 r. w Nowym Jorku i w 1902 r. w Paryżu (Plon-Nourrit).
- POTOCKA Józefa z Mniszchów**, zob. → **CHWALEWIK Edward**, Najdawniejszy.
- POTOCKI Jan**, zob. → **CALLOIS Roger**, Dzieje człowieka; → **KRAKOWSKI Edouard**, Un témoin.
- [612] **POTOCKI Jan**
Rękopis znaleziony w Saragossie / Jan Potocki. — opracował Leszek Kukulski. — Warszawa, 1976. — t. 1-2.
Przekład z jęz. francuskiego, tłum. Edmund Chojecki. Współczesny polski przekład powieści inspirowanej tradycją masońską.
- POTOCKI Stanisław Kostka**, zob. → **GRABSKI W.M.**, Uwagi; → **KOWALSKA A.**, Świstek; → **POTOCKA Anna**, Memoires; → **URBAŃSKI Jan Nieczuja**, Uwagi.
- [613] **POTOCKI Stanisław Kostka** (1755-1821)
Podróż do Ciemnogrodu i Świstek krytyczny: (wybór) / opracowanie Emil Kipa. — Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1955. — CX, 469, [5] s.: il., errata; 18 cm. — („Biblioteka Narodowa”; 154).
Współczesne wydanie satyry społeczno-religijnej XVIII-wiecznego Wielkiego Mistrza, w opracowaniu XX-wiecznego wolnomularza. Bibliografia s. CVII-CX.
- PRABUCKI Alfons**, wydawca, księgarz, zob. → **MUSZYŃSKI Jerzy**, Geneva; → **Tenże**, Władza; → **Skąd czerpać**, (1937); → **TRZECIAK Stanisław**, Program (1936).
- [614] **Profesor Collège de France o masonerii**. — „Przegląd Katolicki”. — 74:1936, nr 9, s. 159.
- [615] **Protokoły mędrców Syjonu**. — [opracował Bolesław Rudzki]. — 1937.
- [616] **Protokoły Mędrców Syjonu** czyli wykłady mędrca syjońskiego wtajemniczonego w plany podboju świata przez Żydów / Oprac. Bolesław Rudzki. — Kraków: „Nauka i Sztuka”, 1943. — 96 s.; 21.5 cm.
- [617] **Protokoły obrad mędrców Syjonu**, dosłowne tłumaczenie tajnych dokumentów żydowskich. — New York: Nakładem Spółki Wydawniczej „Książka Polska”, 1920.

- [618] **Przegląd** piśmiennictwa. — „Przegląd Powszechny”. — 53:1936, t. 209, s. 289.
Krótkie omówienie nowych książek: Verax (Jean → Marques-Rivière), *Masoneria - czym jest, a czym nie jest*, Poznań-Warszawa 1935, oraz Mieczysław → Skrudlik, *Masonerja w Polsce*, Katowice 1935.
- [619] **Przegląd** prasy. — „Merkuriusz Polski Ordynaryjny”. — 1938, nr 13 z 20 marca, s. 341-342.
Dotyczy przypisywanym masonerii poglądom na chrześcijaństwo.
- [620] **PUZYGIER Antoni**
Sprzysiężenie światowe / napisał Antoni Puzygier. — Łańcut: Nakładem Autora, 1930. — 16 s.; 15 cm.
KAR
- [621] **R.**
Zamęt w pojęciach. — „Epoka”. — 1933, nr 42, s. 5.
LFHZ 78
- [622] **RADOMSKI Józef**
Katalogi masońskie?!. — „Przegląd Katolicki”. — 1938, nr 44 z 13 listopada, s. 708-709.
W związku z artykułem Leona → Kozłowskiego.
- [623] **Tenże**
O pierwszym „Masońskim” procesie. — „Przegląd Katolicki”. — 1938, nr 20 z 15 maja, s. 325-327.
N 71
RADZIWIŁŁOWICZ Rafał, zob. → **HASS Ludwik Ferdynand**, **OSTROWSKA Teresa**. Radziwiłłowicz; → **NASIEROWSKI Tadeusz**. Curriculum.
RAJSKI J., drukarz, zob. → **MAŁACHOWSKI-ŁEMPICKI Stanisław**, Strącone.
- [624] **Raport** Rady Związku Szwajcarskiego dla Zgromadzenia Związkowego o zadaniu ludu zakazania wolnomularstwa i podobnych stowarzyszeń. — Warszawa: [b.w.] 1937 (Warszawa: Drukarnia i Litografia Jan Cotty). — IV, 78 s.; 23 cm.
Tytuł na okładce: „Wolnomularstwo w świetle raportu Rządu Szwajcarskiego”. Przekład z jęz. francuskiego. Tytuł oryginalny: „Rapport du Conseil fédéral à l'Assemblée fédérale sur la demande d'initiative populaire tendant à interdire la franc -maçonnerie et les sociétés similaires.”
BSL 308; KAR
RATAJ Maciej, zob. → **HASS Ludwik Ferdynand**, Rataj.

- [625] **RATZINGER Joseph**, kardynał (1927-)
Refleksje w rok po Deklaracji Świętej Kongregacji Doktryny Wiary. — „Słowo Powszechne”. — 1985, nr 131 z 5-7 lipca, s. 8-9.
Przekład z jęz. włoskiego. Tekst anonimowego, doktrynalnego komentarza zamieszczonego w „L'Osservatore Romano” 1985, nr 45 z 23 lutego, s. 1. W 2005 r. „Refleksje” zostały wciągnięte na listę oficjalnych dokumentów dyscyplinarnych Kongregacji Nauki Wiary.
REAGAN Ronald Wilson, zob. → **PASTUSIAK Longin Hieronim**, Prezydenci.
RETINGER Józef Hieronim, zob. → **POMIAN John**, Joseph.
- [626] **REUSS Theodor** (1855-1923)
Tajemnicze praktyki kacerzy Zachodu: dzieje i stan obecny masonerii Niemiec, Francji, Anglii, Szwecji, Egiptu, Stanów Zjednoczonych i Kanady: najnowszy, ściśle obiektywny opis wolnomularstwa, dokonany zwięźle i rzeczowo / przez Br. Peregrinusa. — dla czytelników przyswoił Mieczysław Rościszewski [=Bolesław Londyński] — Poznań: Nakładem księgarni Fr. Gutowskiego, 1921. — 58 s.; 24 cm.
- [627] **REUTT M.**
Za kulisami oficjalnej historii. — „Pro Christo”. — 1937, nr 1-2, s. 9-18.
K 197
- [628] **Rewizje** w lożach masonskich. — „Warszawski Dziennik Narodowy”. — 1938, nr 329 z 30 września, s. 2.
LFHZ 204
REYMONT Władysław, zob. → **MAŁACHOWSKI-ŁEMPICKI Stanisław**,
Wolnomularstwo u Reymonta i Żeromskiego.
- [629] **REZLER Marek**
Jan Henryk Dąbrowski 1755-1818. — Poznań: Krajowa Agencja Wydawnicza, 1982. — 40, [4] s., [12] s. tabl.: 2 faks., 4 fot., 3 mapy, 3 portr., 1 rys.; 22 cm. — (Z Dziejów Wielkopolski).
Fragmenty o wolnomularskiej przynależności J.H. Dąbrowskiego.
- [630] **RĘKAS Michał**
Masoneria, bolszewizm, masonski internacjonal. — „Gazeta Kościelna” (Lwów). — 1923, nr 51.
- [631] **RIETZ Henryk**
Wolnomularstwo i kluby towarzyskie. — w: Tegoż, Z dziejów życia umysłowego Rygi epoki Oświecenia. — Toruń: Uniwersytet Mikołaja Kopernika, 1977. — s. 57-66.

Redaktorem naukowym rozprawy był prof. Jerzy → Wojtowicz.

- [632] **RIQUET Michel**, ks. jezuita (1898-1993)
Kościoła a wolnomularstwo. — „Chrześcijanin w świecie”. — 12:1980, nr 4 (88), s. 77-88.
- [633] **RODIONOW I. A.**
Synowie Szatana / Don Indigo. — [przełożył i opracował ks. Ignacy Charszewski]. — Płock [1932]. — 128 s.
Polskie streszczenie antymasońskiej powieści sensacyjnej „Syny Diabła” (Belgrad 1932, 163 s.), opatrzone Wstępem (s. 5-6) i komentarzami ks. Charszewskiego („Uwagi i zapiski”, s. 93-128). Na książkę składają się trzy wieczory i Noc Ostatnia, czyli trzy rozmowy Dikisa (Żyda i masona najwyższych stopni) z Lipmanem (Żydem i nisko wtajemniczonym masonem), zwieńczone nocą, w czasie której odprawiona zostaje Czarna Msza (opis rytuału, strojów i złożenia ofiary s. 80-89). Książka recenzowana w czasopiśmie „Pro Christo” 1934, nr z lipca. K 28 (podaje błędnie tytuł: „Słońce szatana” i liczbę stron: 145).
- ROGALSKI Leon**, tłumacz, zob. → **DUMAS Alexandre**, Pamiętniki; → **Tenże**, Józef.
- [634] **ROGIER Louis J., BERTIER DE SAUVIGNY Guillaume de, HAJJAR Joseph**
Historia Kościoła, tom 4. — Warszawa: Instytut Wydawniczy „Pax”, 1987. — s. 7-25.
Przekład z francuskiego, tłum. Tadeusz Szafrąński. Fragment odnoszący się do historii wolnomularstwa.
- [635] **Rola masonerii** w aktach morderstw politycznych w Hiszpanii. — „Przegląd Katolicki”. — 1937, nr 17 z 25 kwietnia.
N 66
- ROLICKI Henryk**, pseudonim, zob. → **GLUZIŃSKI Tadeusz**.
- [636] **ROMANIUK Marek**
Masoneria bydgoska. — „Fakty”. — 1983, nr 24, 25, 26.
Cykl artykułów tożsamy z tekstem złożonym do druku w „Kronice Bydgoskiej IX”, wydanej z sześcioletnim opóźnieniem.
- [637] **Tenże**
Z dziejów masonerii bydgoskiej. — „Kronika Bydgoska IX (1982-1985)”. — Bydgoszcz: Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy 1988 (Bydgoszcz: Prasowe Zakłady Graficzne). — s. 160-176.
Przewodniczący kolegium redakcyjnego: Włodzimierz Jastrzębski. Nakład 300 egz. Druk poddany cyfryzacji, dostępny w Kujawsko-Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej.

- [638] **ROMER A.**
Polityka negacji. — „Głos Narodu”. — 1938, nr 161 z 14 czerwca.
K 202
- [639] **ROSTWOROWSKI Jan** (1876-1963)
O męczeńskim Meksyku. Garść faktów i myśli. — Kraków:
Wydawnictwo Księży Jezuitów, 1928. — il.
Książka wydana anonimowo.
- [640] **ROSTWOROWSKI Mikołaj**
[korespondencja z Rzymu]. — „Słowo Powszechne”. — 1981, nr z 17
marca.
W sprawie deklaracji Kongregacji Nauki Wiary (zaczynającej się od słów „Sacra
Congregatio”) z 17 lutego 1981.
- [641] **ROSZKOWSKI Wojciech**
Mesjanizm a masoneria okultystyczna w Drugiej Rzeczypospolitej. —
„Przegląd Powszechny”. — 1983, nr 2, s. 209-224.
ROŚCISZEWSKI Mieczysław, pseudonim, zob. → **LONDYŃSKI Bolesław**.
RUDZKI Bolesław, autor opracowania, zob. → **Protokoły** mędrców Syjonu.
- [642] **RUDZKI Bolesław**
Przemiany w masonerii. — „Tęcza”. — 1937, nr 4 (kwiecień), s. 11.
- [643] **RULIKOWSKI W.**
List pasterski Hlonda do wolnomyslicieli, masonów i bezbożników. —
„Wolnomysliciel Polski”. — 7:1934, nr 30, s. 780-782.
Odpowiedź na list kard. Augusta → Hlonda na Środę Popielcową 1932.
- [644] **RUDZIŃSKI E.**
Wolnomularstwo według Chajna. — „Nowe Książki”. — 1976, nr 14.
Recenzja z: Leon → Chajn, Wolnomularstwo w II Rzeczypospolitej, Warszawa 1975.
- [645] **RUSZCZYC Marek**
Andrzej Strug. — Warszawa: Książka i Wiedza, 1962. — 296 s.
Biografia Tadeusza Gafeckiego (Andrzeja → Struga).
- [646] **RYBICKI Bogusław**
Nowy „Przegląd katolicki” a masonizacja Kościoła katolickiego w Polsce /
Krzysztof Topiłowski. — Warszawa: b.w., 1984. — 27 s.; 21 cm.
Wydane pod pseudonimem „Krzysztof Topiłowski”.

- [647] [Recenzja z: K. Topiłowski (właściwie: B. **Rybicki**), Nowy „Przegląd katolicki” a masonizacja Kościoła katolickiego w Polsce, Warszawa 1984]. — „Kultura Niezależna. Miesięcznik Komitetu Kultury Niezależnej”. — 1985, nr 11-12, s. 96.

RYDEL Piotr, współzałożyciel, zob. → **CAHILL Edward J.**, Wolnomularstwo (wydanie 3).

S.K., zob. → **KOZICKI Stanisław**.

S.K., zob. → **SEYDA Marian**.

SAINT-GERMAIN, hrabia de, zob. → **MAŁACHOWSKI-ŁEMPICKI Stanisław**, Saint.

SAINT-MARTIN Louis Claude de, zob. → **SEKRECKA Mieczysława**, Louis Claude de Saint-Martin. Filozof; → **Taż**, Louis Claude de Saint-Martin. Le philosophe.

- [648] **SALIJ Jacek**, ks. dominikanin (1942-)

Masoneria. — „W drodze”. — 1984, nr 2 (126), s. 108-111.

O potocznym i demonicznym obrazie wolnomularstwa. Artykuł podpisany „(js)”.

SANDLER Samuel, autor opracowania, zob. → **Wspomnienia o Andrzeju**.

- [649] **SANDLER Samuel**

Andrzej Strug wśród ludzi podziemnych. — Warszawa: Czytelnik, 1959. — 345, [3] s.: il.; 19,5 cm.

Biografia Tadeusza Galeckiego (Andrzeja → Struga).

- [650] **SCHNEIDER Robert**

Masonerja przed sądem: nowe rewelacje o masonerii światowej, o zakonach niemiecko-chrześcijańskich i o tajnych wyższych stopniach wtajemniczenia / Robert Schneider. — tłumaczył z czwartego, uzupełnionego wydania Wiktor Buttler. — Katowice: Księgarnia i Drukarnia Katolicka Sp. Akc., 1938. — [2], 166, [2] s.; 22 cm.

Tytuł oryginalny: „Die Freimaurerei vor Gericht: neue Tatsachen über Weltfreimaurerei, deutsch=christliche Orden und geheime Hochgrade” [po 1936].

K 207; KAR; BSL 325 błędnie łączy informację o wydaniu 4 z niniejszym przekładem, podczas gdy dotyczy ona wydania dzieła oryginalnego.

- [651] **SEKRECKA Mieczysława** (1918-2007)

Louis Claude de Saint-Martin. Filozof nieznan w świetle krytyki. — „Kwartalnik Neofilologiczny”. — 12:1965, z. 2, s. 163-172.

Krótkie studium powstałe w trakcie przygotowywania pracy habilitacyjnej „Louis Claude de Saint-Martin, le philosophe inconnu”.

[652] **Taż**

Louis Claude de Saint-Martin, le philosophe inconnu. L'homme et l'oeuvre / Mieczysława Sekrecka. — „Acta Universitatis Wratislaviensis” 65: Romanica Wratislaviensia II. — Wrocław: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1968.

Całość tomu zajmuje monografia w jęz. francuskim poświęcona XVIII-wiecznemu wolnomularzowi i jego spuściźnie. Po polsku jeden z wątków tej pracy opublikowany w „Kwartalniku Neofilologicznym” 1965, z. 2.

[653] **Sekta** Diabła w Warszawie. — „Expres Poranny”. — 1930, nr 238, s. 6.

O martynistach Czesława Czyńskiego.

[654] **Sensacja** grubego kalibru! Loża masońska w najruchliwszym punkcie Łodzi. B'nei B'rith i jego niesamowita siedziba. — „Kurier Łódzki”. — 1938, nr 337, s. 5.

NM 44

[655] **Sensacyjne** wyniki rewizji u Czesława Czyńskiego. — „Wiadomości Codzienne”. — 1930, nr 183 z 1 września, s. 1.

LFHZ 86

ŠEPER Franjo, kardynał, zob. → GIERTYCH Jędrzej. About.

[656] **SERINI Karol Artur** (1879-1931)

Masoneria. — „Jednota”. — 1929, nr 4, 5, 6.

Trzy odcinki.

[657] **Tenże**

Toż. — w: Tegoż, Życie, nauka, religia. — Warszawa: „Głos Ewangelicki”, 1934.

Pośmiertnie wydany zbiór artykułów.

[658] **Tenże**

Symbol w wolnomularstwie / Prof. Karol Serini. — Warszawa [1933] Skład Główny: „Dom Książki Polskiej” S. A. (Warszawa: Drukarnia i Litografia Jan Cotty). — 50, [2] s.

Dedykacja: „Grono przyjaciół i uczniów pracę niniejszą niewykończoną, w spuściźnie po zmarłym znalezionej, dla uczczenia jego pamięci wydaje”. Druk poddany cyfryzacji, dostępny w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej

[659] **SEYDA Marian**

Masoneria a obóz narodowy. — „Kurier Poznański”. — 1938, nr z 23 lipca, s. 3.

Artykuł podpisany „S.K.”. M.in. omówienie antymasońskiej beletrystyki Romana → Dmowskiego (Dziedzictwo).

SHAKESPEARE William, zob. → **KRZYŻANOWSKI Juliusz**, Szekspir.

[660] **SIEDLECKI F.**

Zakon Braci Słonecznych. — „Wiadomości Literackie”. — 1925, nr 12.
Dotyczy grupy skupionej wokół teozofa Tadeusza Micińskiego.

SIEROSZEWSKI Wacław, pisarz, poseł, zob. → **STRUG Andrzej**, Kablogram.

[661] **SIWIK Bronisław**

Liga masońska w Polsce. — Chicago [właściwie: Warszawa] 1920.
Praca wydana pod pseudonimem „Wojciech Bociański”.

[662] **SIX Jean François** (1929-)

Od Syllabusa do dialogu. — Warszawa: Ośrodek Dokumentacji i Studiów Społecznych, 1972.

Przekład z jęz. francuskiego, tłum. Katarzyna Dembińska. Wspomina masonerię. Recenzje: S. Kowalczyk, „Chrześcijanin w Świecie” 5:1973, nr 3(23), s. 101-106; J.A. Kłoczowski, „Tygodnik Powszechny” 1973, nr 2, s. 7; A. Tokarczyk, „Argumenty” 1973, nr 5, s. 14.

[663] **Skandaliczne** popieranie żydowskiej instytucji. — „Przegląd Katolicki”. — 1937, nr 38 z 3 października, s. 628.

N 70; NM 63

SKARŻYŃSKA Anna, autorka opracowania, zob. → **KITOWICZ Jędrzej**, Opis (1985).

[664] **Skąd** czerpać prawdę o masonerii? — Poznań: Księgarnia Katolicka Fundacji Twardowskich, [1938]. — 16 s.; 21 cm.

[665] **Skąd** czerpać prawdę o wolnomularstwie?. — Warszawa: Księgarnia A. Prabucki, [1937]. — s. 16.

[666] **Skąd** czerpać prawdę o wolnomularstwie? — Wilno: Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha, 1938. — 16 s.; 21 cm.

SKOROSZKIEWICZ Janusz, autor adaptacji, zob. → **DUMAS Alexandre** Józef.

SKRUDLIK Mieczysław, zob. → **Przegląd** piśmiennictwa.

[667] **SKRUDLIK Mieczysław**, dr. (1887-1941)

Bezbożnictwo w Polsce / Mieczysław Skrudlik. — Katowice: Księgarnia i Drukarnia Katolicka, 1935. — 120 s.; 21 cm.

Wydanie drugie „Bezbożników Polskich”.

- [668] **Tenże**
Bezbożnicy Polscy. Z historii Ruchów Ateistycznych w Polsce Współczesnej. — Warszawa, 1932 (Drukarnia Zakł^ow Graficznych Spółki Wydawniczej „Libris”). — 53, [2] s.
Poświęcona głównie wolnomularstwu i bolszewikom.
E, K 216
- [669] **Tenże**
Jedyna droga do ujawnienia masonerii w Polsce. — „Przegląd Katolicki”. — 1937, nr 38.
K 218
- [670] **Tenże**
Masonerja w Polsce / Dr. Mieczysław Skrudlik. — Katowice: Nakładem i drukiem Księgarni i Drukarni Katolickiej, 1935. — 95, [1] s.; 22 cm.
- [671] **Tenże**
Milicja Niepokalanej na froncie antymasońskim. — „Mały Dziennik”. — 1937 nr 339-340 z 8-9 grudnia, s. 3.
- [672] **Tenże**
W okowach masonerii. — „Przegląd Katolicki”. — 1938, nr 10.
K 221
- [673] **Tenże**
Z tajemnic masonerji / Mieczysław Skrudlik. — Warszawa: nakładem Drukarni Archidiecezjalnej Polak-Katolik, 1927. — 142, [1] s.; 18 cm.
KAR
- [674] **Tenże**
Zamachy na Kościół Katolicki w Polsce. — Warszawa 1928.
- [675] **Tenże**
Zamachy na Kościół Katolicki w Polsce. — Warszawa 1932 — 79 s.
- [676] **SKZYPEK Marian**
Katolicyzm i wolnomysłicielstwo wobec polskiego modernizmu. — „Człowiek i Światopogląd”. — 1979, nr 11, s. 64-77.
- [677] **SKWARCZYŃSKI Z.**
Kazimierz Kontrym. Towarzystwo Szubrawców. — Łódź 1961.

ŚŁAWOJ-SKŁADKOWSKI Felician, generał, Prezes Rady Ministrów, zob. →
DUDZIŃSKI Juliusz, BUDZYŃSKI Wacław, Oskarżamy.

- [678] **Słowa** prawdy o masonerii. — „Mały Dziennik”. — 1938, nr 160-161 z 12-13 czerwca, s. 1.

SŁOWACKI Juliusz, zob. → **ZETOWSKI Stanisław**, Mickiewicz i Słowacki.

- [679] **SMOLEŃSKI Władysław** (1851-1926)

Wolne mularstwo. — w: Tegoż, Przewrót umysłowy w Polsce wieku XVIII. Studia historyczne. — [Wydanie trzecie]. — Warszawa 1949.

- [680] **Tenże**

Wolne mularstwo. — w: Tegoż, Przewrót umysłowy w Polsce wieku XVIII. Studia historyczne. / opracował i wstępem poprzedził Andrzej Wierzbicki. — Wydanie 4. — Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy, 1979. — s. 199-228.

SOBOUL Albert, współautor, zob. → **MARKOV Walter**.

- [681] **SOKOŁOW N.**

Gdzie są masoni. — „Nowy Dziennik”. — 1936, nr 293.
K 226

- [682] **SOSNKOWSKI Kazimierz** (1885-1969)

Myśl - praca - walka. Przyczynki do monografii oraz uzupełnienia do materiałów historycznych Kazimierza Sosnkowskiego / zebrał i opracował Stanisław Babiński, członek rady Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce. — London: Veritas Foundation Publication Centre, 1988. — s. 74-78.

Zebrał notatki Sosnkowskiego na temat wolnomularstwa w Polsce międzywojennej.

- [683] **SPRINTER** [pseudonim]

Zwierciadło żydostwa światowego. — „Myśl Narodowa”. — 1933, nr 21.

St. W., zob. → **WAWRYN Stanisław**, ks. jezuita.

STANISŁAW AUGUST PONIATOWSKI, król Polski, zob. → **FABRE Jean**, Stanislas-Auguste; → **HASS Ludwik Ferdynand**, Wolnomularze i wolnomularskie medale; → **MAŁACHOWSKI-ŁEMPICKI Stanisław**, Wolnomularstwo polskie za Stanisława; → **NIEĆ Julian**, Młodość.

- [684] **STARODWORSKI Antoni**

Bolszewizm a masoneria. — Warszawa: Drukarnia Archidiecezjalna „Polak-Katolik”, 1927. — 9 s.

- [685] **Statut** Ogólny Związku W[olnych] :. M[ularzy] :. R[ytu] :. S[zkokiego] :. D[awnego] :. i U[znanego] :. — [Warszawa 1925].

STEBELSKA Halina, współautorka opracowania, zob. → **Katalog**, (tom 1).

- [686] **STECKA Maria**

U pra-źródeł masonerii. — „Myśl Narodowa”. — 1933, nr 42, s. 622-624; nr 43, s. 637-641.

Rozprawka oparta na książce Nesty → Webster, Secret Societies and Subversive Movements, London 1925.

STEINER Franz, wydawca, zob. → **CEGIELSKI Tadeusz Jan**, Das Freimaurertum.

- [687] **STEINSBERGOWA A.**

Protokoły Mędrców Syjonu. — „Krytyka - kwartalnik polityczny”. — 1983, nr 15, s. 210, 213.

STEMPOWSKI Stanisław, zob. → **MIŁOSZ Czesław**, O historii.

- [688] **STEMPOWSKI Stanisław** (1870-1952)

Pamiętniki (1870-1914) / Stanisław Stempowski. — wstęp Marii Dąbrowskiej. — Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich. Wydaw. Polskiej Akademii Nauk, 1953. — XXIII, 428, [2] s. [12] k. tabl.: 1 faks., fot., portr.; 25 cm.

- [689] **STOJANOWSKI K.**

Przeciwmasoneria czy masoneria. — „Myśl Narodowa”. — 1934, nr 22, s. 321-322.

NM 49

- [690] **STROMENGER Karol**

Opowieść o Mozarcie. — [Warszawa:] Wiedza Powszechna, 1956. — s. 84-87.

Fragment o wolnomularskiej przynależności kompozytora i symbolice „Czarodziejskiego Fletu”.

- [691] **STROŃSKI T.**

Gdzie szukać masonerii?. — „Gazeta Kościelna”. — 1937, nr 40 z 30 października.

N 63; NM 4

- [692] **Tenże**
Masoneria sojusznikiem socjalizmu i komunizmu. — „Gazeta Kościelna” 1937, nr 31-32 z 8 sierpnia, s. 355.
NM 45
- [693] **Tenże**
Rola masonerii w dramacie hiszpańskim. — „Gazeta Kościelna”. — 1937, nr 29-30 z 25 lipca.
N 66
- STRUG Andrzej**, zob. → **Andrzej Strug** i inni; → **CHAJN Leon**, Dramat; → **Co słychać** nowego?; → **GRZĘDZIŃSKI J.**, Pożegnanie; → **MAKSYMILIAN MARIA Kolbe**, Skandaliczne; → **MICHAŁSKI Henryk**, Andrzej Strug; → **Poland Council**; → **Polen**, „Wiener Freimaurer-Zeitung”; → **RUSZCZYC Marek**, Andrzej Strug; → **SANDLER Samuel**, Andrzej Strug; → **Wspomnienia o Andrzeju**.
- [694] **STRUG Andrzej** (właściwie: Tadeusz Gałęcki, 1871-1937)
Kablogram Sieroszewskiego. — „Robotnik”. — 1931, nr 4 z 4 stycznia, s. 1.
Polemika w sprawie doniesień o udziale Andrzeja Struga w masonerii.
- [695] **Tenże**
Wyspa Zapomnienia. — Warszawa: Czytelnik, 1962.
Wydana pod pseudonimem „Andrzej Strug”. Beletrystyka inspirowana inicjacją masonską. Drukowana najpierw w „Kurierze Lwowskim” (1921).
- STRYJEŃSKI Kazimierz**, redaktor, zob. → **POTOCKA Anna**, Memoires.
- STULGIŃSKA Zofia**, autorka przekładu, zob. → **MARQUES-RIVIÈRE Jean**, Masonerja.
- SUROWIECKI Karol**, ks., bernardyn, zob. → **MAŁACHOWSKI-ŁEMPICKI Stanisław**, Ksiądz.
- [696] **SYDOW Marian**
Masoneria w pojęciach ludu pomorskiego. — „Mestwin”. — 1931, nr 6, s. 3-4
„Mestwin” to czasopismo kulturalno-literackie, wydawane w latach 1925-1934 w Toruniu jako dodatek do „Słowa Pomorskiego”.
- SZAFRAŃSKI Tadeusz**, autor przekładu, zob. → **ROGIER Louis J. et al.**, Historia.
- SZCZEPANOWSKI S.**, inżynier, zob. → **CIEMNIEWSKI J.**, Inż. S. Szczepanowski.

- [697] **SZCZĘŚNY R.**
Tylko rząd narodowy zniszczy masonerię. — „Polska Narodowa”. — 1938, nr 15 (82) z 10 kwietnia, s. 2.
NM 37
SZEKSPIR, zob. → **SHAKESPEARE William**.
- [698] **SZPYRKÓWNA Maria Helena**
Tajemnica masonskiego zegara. — Warszawa: Wydawnictwo Biblioteki Dzieł Wyborowych, 1926. — 153 s. — (Biblioteka Dzieł Wyborowych: Seria II, tom 67).
Powieść.
SZWARC-BOSTUNICZ Grigorij Wilhelmowicz, autor oryginału, zob. → **GRABOWSKI Ignacy Oksza**, Masonerja.
- [699] **SZWARCENBERG-CZERNY Kazimierz**
Zagadki wolnomularstwa polskiego. — „Życie Literackie”. — 1966, nr 35 z 28 sierpnia.
- [700] **SZYNWAŁDZKI T.**, dr.
Podziemne mocarstwo. — „Przegląd Katolicki”. — 1936, nr 44, s. 742.
K 251
- [701] **ŚWIATŁO Ruta**
Edward Abramowski. — w: Polska myśl filozoficzna i społeczna. — tom 3 pod redakcją Barbary Skargi. — Warszawa: Książka i Wiedza 1977.
- [702] **Taż**
Edward Abramowski. — „Z Pola Walki”. — 1969, nr 4, s. 22-23.
ŚWIĘCICKI Tadeusz, zob. → **KATELBACH Tadeusz**, List; → **WILKOSZEWSKI Walenty**, Rys.
- [703] **ŚWIĘCICKI Tadeusz**
Jeszcze o wolnomularzach. — „Na antenie”. — 1969, nr 77, s. 24.
LFHZ 75
- [704] **Tenże**
List do Redakcji „Zeszytów Historycznych” z dnia 14 maja 1963 r. — „Zeszyty Historyczne” (Paryż: Instytut Literacki). — 1963, z. 4, s. 173-175. — (Biblioteka „Kultury”; 40).
Komentarz do artykułu T. Katelbacha, Łoże, „ZH” 1963, z. 3. Tom przedrukowany w 1994 i 2005 roku w polskiej reedycji „ZH”.

- [705] **Tenże**
Masoneria w Polsce. „444” czyli „Czysta Ręka”. — „Zeszyty Historyczne” (Paryż: Instytut Literacki). — 1963, z. 4, s. 167-173. — (Biblioteka „Kultury”; 40).
Artykuł przedrukowany w 1994 i 2005 roku w polskiej reedycji „ZH”.
- [706] **(t)**
Zakonspirowana armia żydowska czeka na rozkaz wielkiego inspektora by opanować świat. — „Mały Dziennik”. — 1938, nr 230 z 21 sierpnia, s. 9.
- [707] **t.**
Zakonspirowana armia żydowska. — „Mały Dziennik”. — 1938, nr 243-244 z 4-5 września, s. 7.
NM 52
- [708] **Tajny** reżyser światowych przewrotów. — „Przewodnik Katolicki”. — 1937, nr 5 z 31 stycznia.
N 69; NM 52
- [709] **TARCZYŃSKI Marek** (1938-)
Udział generalicji w ruchu masonskim i stosunek do związków patriotycznych w armii w latach 1814-1830. — w: Tegoż, Generalicja Powstania Listopadowego. — Warszawa: Wydawnictwo Ministerstwa Obrony Narodowej, 1980. — s. 43-56.
- [710] **Tenże**
Toż. — Wydanie II. — Warszawa: Wydawnictwo Ministerstwa Obrony Narodowej, 1988. — s. 43-56. — ISBN 83-11-07410-0.
TARNOWSKI Jan Kazimierz, zob. → **Kościół** od wewnątrz.
- [711] **Telegram** masonerji do Ligi Narodów. — „Gazeta Kościelna”. — 1935, nr 40 z 6 października.
N 66
- [712] **THURSTON Herbert Henry Charles**, ks. jezuita (1856-1939)
O masonerii. — Przekład z angielskiego. — London: F. Mildner, 1945.
Tytuł oryginalny: Freemasonry (1930).
TOKARCZYK A., autor recenzji, zob. → **SIX Jean François**, Od Syllabusa.
TOPIŁOWSKI Krzysztof, pseudonim, zob. → **RYBICKI Bogusław**.

- TOUX DE SALVERT Jean-Luc-Louis de**, zob. → **HASS Ludwik Ferdynand**, La Franc-Maçonnerie; → **Tenże**, Warszawski; → **WOJTOWICZ Jerzy**, Jan Łukasz.
- [713] **Towarzystwo** Kultury Moralnej. — „Roczniki Wolnej Myśli”. — 1962, s. 265-266.
- [714] **TRENTOWSKI Bronisław Ferdynand von** (1808-1869)
System wolnomularstwa loży „Zur Edlen Aussicht”. — „Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej”. — 26:1980, s. 365-375.
- [715] **TRZECIAK Stanisław**, ks. dr (1873-1944)
Demaskujemy idee tajemnych mafii, masoneria agenturą żydowską. — „Mały Dziennik”. — 1938, nr 196 z 17 lipca, s. 1-2.
- [716] **Tenże**
Masoneria agenturą żydowską. — „Mały Dziennik”. — 1938, nr 197 z 19 lipca, s. 1.
NM 52
- [717] **Tenże**
Program światowej polityki żydowskiej: (konspiracja i dekonspiracja) / Stanisław Trzeciak. — Warszawa: Nakładem Gebethnera i Wolffa, 1936. — 147, [1] s.; 22 cm.
Praca poświęcona „Protokołom Mędrców Syjonu” i zagadnieniu ich autentyczności. Przy okazji wolnomularstwo zostaje zdefiniowane jako „instytucja żydowska”.
- [718] **Tenże**
Program światowej polityki żydowskiej: (konspiracja i dekonspiracja). — Wydanie II rozszerzone. — Warszawa: Skład Główny: Księgarnie Gebethner i Wolff, św. Wojciecha, Prabucki, 1936. — 184 s.; 23 cm.
- [719] **Tenże**
Program światowej polityki żydowskiej: (konspiracja i dekonspiracja). — Warszawa: b.w., b.r. [po 1980]. — 147, [1] s.; 21 cm.
Przedruk fotooffsetowy wydania pierwszego.
- [720] **Tenże**
Program światowej polityki żydowskiej: (konspiracja i dekonspiracja). — Warszawa: b.w., b.r. [1983]. — [2], 184, [1] s.; 21 cm.
Wydawnictwo II obiegu. Przedruk fotooffsetowy wydania drugiego rozszerzonego.
- [721] **Trzej** wrogowie faszyzmu. Masoni, Żydzi i bolszewicy. — „Warszawski Dziennik Narodowy”. — 1935, nr 205, s. 3.

NM 36

- [722] **TUROWICZ Jerzy** (1912-1999)
Dialog z masonami. — „Tygodnik Powszechny”. — 1971, nr 36 (1180), z 5 września, s. 7.
Artykuł z cyklu „Co się dzieje w Kościele?”, podpisany „J.T.”
- [723] **Tenże**
Kościół i masoneria. — „Tygodnik Powszechny”. — 1968, nr 19 (1007), z 12 maja, s. 5.
Artykuł z cyklu „Co się dzieje w Kościele?”, podpisany „J.T.”
TURSKI Stanisław, wydawca, zob. → **ZDZIECHOWSKI Marian**, Masonia (wydanie drugie zbioru „W obliczu końca”).
- [724] **TYROWICZ Marian** (1902-1989)
Prasa Galicji i Rzeczypospolitej Krakowskiej 1772-1850. Studia porównawcze. — Kraków: Wydawnictwo Literackie, 1979. — 229, [1] s. W Rozdziale I (Galicja jako teren rozwoju prasy, s. 9-21) poruszony jest temat „Masoneria a prasa galicyjska” (sygnalizowany także w spisie treści).
- [725] **UJEJSKI Józef** (1883-1937)
Król Nowego Izraela. Karta z dziejów mistyki wieku oświeconego. — Warszawa: Wydanie z zasiłku warunkowo zwrotnego Ministerstwa Wyznań religijnych i Oświecenia Publicznego, w zawiadywaniu Kasy im. J. Mianowskiego, instytutu popierania polskiej twórczości naukowej 1924. — 177, [1] s., [1] s. tabl.: il.; 24 cm.
Monografia poświęcona postaci polskiego różokrzyżowca, hrabiego Tadeusza Grabianki (1740-1807), starosty liwskiego. Szeroko omawia dzieje wolnomularstwa. Dedykacja: „Ignacemu Chrzanowskiemu wierny przyjaciel”. E, K 257; KAR (podaje jako wydawcę „L. Bogusławski”) Druk poddany cyfryzacji, dostępny w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej.
- [726] **Tenże**
Dzieje polskiego mesjanizmu do powstania listopadowego włącznie / Józef Ujejski. — Lwów: Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, 1931. — VIII, 344 s.; 20 cm.
- [727] **URBAN Jan**, ks. jezuita
Masoni a ideologia masonska. — Kraków 1925.
Wycinek z „Przeglądu Powszechnego”.
- [728] **URBAŃSKI Jan Niczują**
Łoże masonskie na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej Polskiej w XVIII w. — Księga pamiątkowa ku uczczeniu dwudziestopięciolecia działalności

naukowej prof. Marcelgo Handelsmana. — Warszawa: Nakładem uczniów, 1929.

[729] **Tenże**

Masoneria polska w epoce stanisławowskiej. — w: Sprawozdania z posiedzeń Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Wydział 2. — tom XXI. — Warszawa, 1928. — s. 27-39.

[730] **Tenże**

Mowy masońskie Stanisława Potockiego (Uwagi bibliograficzne i materiały). — „Pamiętnik Literacki”. — 24:1927, s. 359-368.

Podaje dane bibliograficzne 11 drukowanych mów St. Kostki Potockiego, ośmiu z okresu, gdy piastował urząd Wielkiego Mówcy WW Narodowego (1783-1793), trzech - z okresu, gdy piastował urząd Wielkiego Mistrza (1812-1821).

E; K 259

[731] **Uwagi i spostrzeżenia.** — „Przegląd Katolicki”. — 1936, nr 31.

LFHZ 206

VACHTEL, drukarz, zob. → **GODZIEMBA Adam C.**, O wtajemniczonych.

[732] **VILLE Feliks, de**, ks.

Wolnomyślicielstwo i masoneria w Polsce. — w: Pamiętnik Kursu Duszpasterskiego w sprawie sekciarstwa i innowierstwa, urządzonego w Poznaniu w dniach od 10 do 13 lutego 1931 r. z dodatkiem referatów wygłoszonych na zebraniu sekcji kapłańskiej I Krajowego Kongresu Eucharystycznego w Poznaniu dnia 28 czerwca 1930 r. / zebrał ks. Bolesław Cizak, Sekretarz Jeneralny Związku. — Poznań: Nakładem Związku Kapłanów „Unitas”, 1931. — s. 121-135.

VERAX, pseudonim, zob. → **MARQUES-RIVIÈRE Jean**.

[733] **VIRION Pierre**. (1899-1988)

Czy już wnet rząd światowy, anty- i superkościół? (Bientut [sic] un gouvernement mondial, une super et contre-eglise?) / Pierre Virion. — Paryż, 1967 [właściwie: 1981] — [2]. [VI], 263, [5] s; 21 cm.

Przedruk fotooffsetowy z maszynopisu. Przekład z jęz. francuskiego, tłum. nieznanymi. Tytuł oryginalny: „Bientôt un gouvernement mondial, une super- et contre-Eglise”, 1967. Miejsce wydania i rok, zaznaczone na okł., dotyczą oryginału francuskiego. Przedmowa z tego wydania, w niezmienionej postaci, znalazła się w wydaniu z 1999 r. - tam podpisał się pod nią ks. kanonik Henryk Czepułkowski (pod pseudonimem „Paweł Kalina”).

- [734] **W. B. G.**
Masonerja. — Warszawa: Skład Główny w Księgarni Kroniki Rodzinnej, [1926].
W.G., zob. → **GORDON Wincenty**.
- [735] **W Lublinie** ma powstać loża masonerii żydowskiej. — „Warszawski Dziennik Narodowy”. — 1935, nr 69B, s. 7.
NM 45
- [736] **W przepaść**. — „Przewodnik Katolicki”. — 1937, nr 38 z 19 września, s. 639.
N 64; NM 56
W.Z.B., zob. → **BRULIŃSKI Władysław**.
WAGNER H., redaktor naukowy, zob. → **Beförderer**.
WAGNERÓWNA Józefa, autorka opracowania, zob. → **NIEMCEWICZ Julian Ursyn**, Juliana.
- [737] **WAGNERÓWNA Józefa**
Na marginesie artykułu „Mickiewicz a wolnomularstwo”. — „Pamiętnik Literacki”. — XXVIII:1931, nr 2.
Komentarz do artykułu Stanisława → Małachowskiego-Lempickiego. LFHZ 81
- [738] **WALA Jan**
Grabarze Polski. — Cz. 1: Wstęp do badań masonerii w PRL. — Warszawa 1983. — [4], 128 s.; 20 cm.
Biblioteka Narodowa podaje imię i nazwisko jako pseudonim. Tak samo BIBUŁA.
- [739] **WALICKA Janina**
Czyciele szatana. — Warszawa: Towarzystwo Wydawnicze „Rój”, [1930]. — 61, [1] s. — (Biblioteka Historyczno Geograficzna - cykl „Świat Dziwów”; 160).
Na okładce tytuł „Sataniści”. M.in. o kółku Czyńskiego w Warszawie.
K 265
- [740] **Walka o trumnę i cmentarz**. — „Przewodnik Katolicki”. — 1937, nr 42 z 17 października.
N 74
- [741] **Walka z masonerią to walka o Chrystusa**. — „Mały Dziennik”. — 1938, nr 162 z 14 czerwca, s. 5.
NM 53

- [742] **Walka z masonerią w Bułgarii.** — „ABC - Nowiny Codzienne”. — 1934, nr 134 z 17 maja.
LFHZ 223
- [743] **WAŃKOWICZ Melchior** (1892-1974)
W kościołach Meksyku / Melchjor Wańkowicz. — Warszawa: Towarzystwo Wydawnicze „Rój” 1927. — 180, [11] s., [12] s. il.; 18 cm.
WARSZAWSKI Józef, ks. jezuita, zob. → **Kościół** katolicki; → **Kościół** od wewnątrz.
- [744] **WARSZAWSKI Józef**, ks. jezuita (1903-1997)
Akcja antypapieska w Polsce podczas II wojny światowej. — Londyn 1965.
LFHZ 262
- [745] **Tenże**
Związły Komentarz do wydanej przez Kongregację Doktryny Wiary „Deklaracji” o przynależności do stowarzyszeń masońskich. — B.m. [Sopot:] Zespół Wydawniczy Ruchu Narodowego, listopad 1982. — 14, [1] s.; 21 cm.
Komentarz do deklaracji „Sacra Congregatio” z 17 lutego 1981 r. Na końcu broszury fikcyjne „Instrukcje” Alberta Pike’a dla 23 Rad Najwyższych Świata, powtórzone za niemieckim przekładem książki Desa Griffina, Die Herrscher. Luzifers 5. Kolonne („Władcy. Piąta kolumna Lucyfera”), Wiesbaden 1980, s. 77.
BIBUŁA podaje „Gdańsk” jako miejsce wydania.
- [746] **Tenże**
Związły Komentarz do wydanej przez Kongregację Doktryny Wiary „Deklaracji” o przynależności do stowarzyszeń masońskich / o. J. Warszawski, S.J. — [wydanie 2]. — B.m. [Warszawa:] Wydawnictwo „Jestem Polakiem”, 1986. — 14, [2] s.; 21 cm.
Tytuł okładowy. Polski przekład komentownej deklaracji na s. 6.
WASHINGTON George, zob. → **PASTUSIAK Longin Hieronim**, Prezydenci.
- [747] **WASOWSKI Józef**
Rewelacja. — „Epoka”. — 1929, nr 141 z 25 maja, s. 3.
Artykuł opublikowany pod pseudonimem „Widz”.
- [748] **WAWRYN Stanisław**, ks. jezuita (1904-1991)
„Deszcz pada na świątynię” — „Sodalis Marianus”. — 37:1938, nr 1, s. 41-45.
Druga część stałej rubryki „Sygnały - co i jak piszą?”. M.in. o liście otwartym Alberta Lantoine do papieża Piusa XI. Artykuł podpisany „St.W.”

WEBSTER Nesta H., zob. → **GWYNNE Howell Arthur Keir**, Przyczyna; → **STECKA Maria**, U pra-źródł.

WENDE E., wydawca, zob. → **LEWAK Adam**, Od związków; → **DUMAS Alexandre**, Pamiętniki.

[749] **WERYHA Aleksander**

Walka z masonerią. — Warszawa, 1929 (Drukarnia „Społem”). — 40 s.
E, K 269 (podaje omyłkowo „Werycha”)

[750] **Węgry** likwidują dzienniki masońskie. — „Przegląd Katolicki”. — 1938,
nr 33 z 28 sierpnia.
N 74

WIDZ, pseudonim, zob. → **WASOWSKI Józef**.

[751] **Wielcy** wtajemniczeni. — „Pro fide, rege et lege”. — 1926, z. 1, s. 120-
121.

[752] **Wiemy** więcej. — „Gazeta Warszawska”. — 1929, nr 155 z 30 maja, s.
3.
LFHZ 74

WIERZBICKI Andrzej, autor opracowania, zob. → **SMOLEŃSKI Władysław**,
Wolne mularstwo (wydanie 4).

WILCZEWSKI Jerzy, domniemany autor, zob. → **NIEMCEWICZ Julian Ursyn**,
Juliana.

WILKOZIEWSKI Walenty, zob. → **HASS Ludwik Ferdynand**, [Recenzja].

[753] **WILKOZIEWSKI Walenty**

Rys historyczno-chronologiczny Towarzystwa Wolnego Mularstwa w
Polsce / Walenty Wilkoziński; wydał z rękopisu Tadeusz Świącicki. —
Londyn: Oficyna Poetów i Malarzy, 1968 (London: Printed in Great
Britain by Poet's and Painters Press). — 84, XIV, [10] s., errata; 28 cm.
Publikacja sfinansowana przez paryską lożę „Kopernik”. Pierwsza, obok dzieła
przypisywanego J.U. Niemcewiczowi (1815, wyd. 1930) praca poświęcona historii
polskiego wolnomularstwa, opublikowana w 150 lat po napisaniu. Autor w latach 1818-
1820 piastował urząd Wielkiego Archiwisty Wielkiego Wschodu Polski. Rec.: Ludwik →
Hass, „Studia Źródłoznawcze – Commentationes” 15:1971.
BSL 373.

WINIARSKI, szlachcic, zob. → **MAŁACHOWSKI-ŁEMPICKI Stanisław**, Ramzes.

[754] **WITOWSKI Andrzej**

O masonerji. — „Prosto z Mostu”. — 2:1936, nr 38 (92), s. 4.

Recenzja z: J. de → Boistel, Rotary-Klub a masonerja, oraz J. → Marques-Rivière, Wolnomularstwo a szkoła. Druk poddany cyfryzacji, dostępny w Elektronicznej Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego.

- [755] **WIŚNIEWSKI Michał**
Przyczyny antysemityzmu w Niemczech. — „Myśl Narodowa”. — 1933, nr 18-20.
- [756] **WITT P.**
Do mnie, dzieci wdowy. — „Kultura” (Warszawa). —, 1977, nr 24.
- [757] **WŁODARZ Błażej**
Prześciancie tworzyć sekty! — Warszawa, 1933. — s. 9-14.
LFHZ 86
- [758] **WOJTKOWSKI A.**
Zatarg o kazania przeciw masonerii w Poznaniu r. 1820. — w: Księga pamiątkowa Sodalicji Mariańskiej Akademików w Poznaniu / [redakcja Ignacy Domachowski i in.]. — Poznań: Sodalicja Marjańska Akademików, 1928.
- WOJTOWICZ Jerzy**, zob. → **Beförderer**; → **RIETZ Henryk**, Wolnomularstwo.
- [759] **WOJTOWICZ Jerzy** (1924-1996)
Fryderyk Münter – duński podróżnik, wolnomularz i działacz Oświecenia. — „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki”. — 1983, nr 2, s. 329-345.
- [760] **Tenże**
Jan Łukasz Thoux de Salverte – wolnomularz i okultysta. Z dziejów wolnomularstwa polskiego epoki stanisławowskiej — w: Polska-Francja XVIII-XIX. Studia z dziejów kultury i polityki poświęcone Profesorowi Andrzejowi Zahorskiemu. — Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1983. — s. 163-172.
- [761] **Tenże**
O badaniu ideologii wolnomularskiej. Postulaty - Uwagi - Próby. — „Przegląd Humanistyczny”. — 1982, nr 10, s. 1-16.
- [762] **Tenże**
Wolnomularstwo. — w: Tegoż, Miasto europejskie w epoce Oświecenia i Rewolucji Francuskiej. — Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1972. — s. 259-273.

Jednostka tekstu z rozdziału IV: „Instytucje, formy, środki tworzenia i przekazywania kultury”, punkt 5. Wolnomularstwo.

- [763] **Wolnomularstwo** i Polska. — „Gazeta Warszawska”. — 1932, nr 218 z 21 lipca, s. 3.

- [764] **Wolnomularstwo** w Polsce. — „Światowid”. — 1927, nr 4.
Artykuł opatrzony kolorowymi ilustracjami.

- [765] **Wolnomularstwo** w świetle encyklopedyj. Wypisy. — Warszawa [1934]
Skład Główny: „Dom Książki Polskiej” S.A. (Warszawa: Drukarnia i Litografja „Jan Cotty”). — 4, IV, 352 s.

Dzieło przygotowane przez anonimowych redaktorów i tłumaczy z Wielkiej Łoży Narodowej Polski. Jedyne w polskiej literaturze masońskiej zbiór wypisów i przekładów z encyklopedii zagranicznych i polskich. Druk poddany cyfryzacji, dostępny w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej.

WOLTER (właściwie: François-Marie Arouet), zob. → **MAŁACHOWSKI-ŁEMPICKI Stanisław**, Wolter.

- [766] **WOŁOSZYN Stefan** (1911-2004)
Korczak / Stefan Wołoszyn. — Warszawa: Wiedza Powszechna, 1978. — (Myśli i Ludzie).

Tenże

Toż, 1982.
Wydanie 2

- [767] **WOTOWSKI Stanisław Antoni**

Tajemnice masonerii i masonów. Obrzędy, rytuały, wtajemniczenia, loże, kobiety masonki, masoneria a Żydzi, kult szatana, istotna treść masonerii i jej rola w życiu współczesnym w Polsce: z dwunastoma ilustracjami przedstawiającymi masońskie ceremonje / St. A. Wotowski. — Warszawa: Wydawnictwo Księgarni F. Korna, 1926 (Siedlce: Podlaska Drukarnia Udziałowa). — 47, [1] s.: il.; 21 cm. — (Biblioteka Wiedzy Tajemnej).

Wśród ilustracji rysunki Éliphasa Léviiego (właściwie: Alphonse Louis Constant), nie podpisane.

E, K 275, BSL 378; KAR

WROCKI Edward, redaktor serii, zob. → **MAŁACHOWSKI-ŁEMPICKI Stanisław**, Wolnomularstwo polskie a muzyka.

- [768] **Wspomnienia** o Andrzeju Strugu / wstępem opatrzył i opracował Samuel Sandler. — Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy, 1965. — 319 s.; 20 cm.
- [769] **Wspomnienia** o Januszu Korczaku / wybór i oprac. Ludwika Barszczewska, Bolesław Milewicz; Instytut Badań Pedagogicznych. Zakład Badań Systemów Wychowawczych. Pracownia Korczakowska. - Warszawa: Nasza Księgarnia, 1981. (Janusz Korczak: źródła i studia / red. nauk. Aleksander Lewin; t. 1)
Wstęp: Igor Neverly.
- WYBICKI Józef**, zob. → **LEWAK Adam**, Masoński.
- WYBRANOWSKI Kazimierz**, pseudonim, zob. → **DMOWSKI Roman**.
- [770] **Wybuch bomby** przed lokalem masonów. — „Gazeta Kartuska”. — 1938, nr z 17 maja.
LFHZ 203
- [771] **Wyniki** wyborów a masoneria. — „Gazeta Warszawska”. — 1922, nr 338, s. 3.
NM 59
- [772] **Wypierają się** masonerii. — „Gazeta Kościelna”. — 1937, nr 12 z 21 marca.
N 72
- WYSZYŃSKI F.**, drukarz, zob. → **DELACROIX J.**, Masonerja; → **GLUZIŃSKI Tadeusz**, Zmierzch; → **GRABOWSKI Ignacy Oksza**, Masonerja.
- [773] **Wytyczne** prac S[prawiedliwej].: i D[oskonałej].: L[oży].: matki „Kopernik”. — [Warszawa 1935].
Dokument zawierający wskazówki dla programu reform życia publicznego w Polsce, w którym aktualną sytuację świata określano jako „kryzys strukturalny”. Znajdowały się tam również zalecenia dotyczące sposobu poszukiwania kandydatów, kierunków działalności łóż, tematyki ich posiedzeń. Opracowany w I połowie 1935 r., został wydany drukiem w drugiej połowie roku i rozesłany placówkom podległym WLNP do przedyskutowania.
LLL 78, LFHZ 178
- [774] **x.**
Konfiskata, której nie było. — „Gazeta Polska”. — 1938, nr 193 z 16 lipca, s. 4.
W związku z artykułem Leona → Kozłowskiego.

- [775] **X.J.**
Ich dien. Uwagi na temat hasel masońskich. — „Myśl Narodowa”. — 1937, nr 1, s. 11.
K 276
YALLOP David, zob. → **KOZŁOWSKI Zbigniew**, Mordy; → **Mord**.
Z.Ł., zob. → **STULGIŃSKA Zofia**.
- [776] **Z ostatniej** chwili. — „Express Poranny”. — 1930, nr 241 z 31 sierpnia, s. 10.
Dotyczy sprawy Czyńskiego.
LFHZ 86
ZAHORSKI Andrzej, adresat dedykacji, zob. → **WOJTOWICZ Jerzy**, Jan Łukasz.
- [777] **ZAHORSKI Andrzej** (1923-1995)
Masoneria. — w: Dzieje Warszawy. — redakcja Stefan Kieniewicz. — Tom 2: Warszawa w latach 1526-1795. — Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1984. — ISBN 83-01-03323-1.
Jednostka tekstu w rozdziale VII: „Kultura umysłowa”, należącym do Części III: „1720-1795”, będącej w całości tekstem autorstwa Zahorskiego.
- [778] **Zakon masoński** do walki z antysemityzmem. — „Gazeta Warszawska”. — 1935, nr 142, s. 5.
Dotyczy działalności Ligi do Walki ze Zniesławieniem Zakonu B'nei B'rith.
- [779] **Zakulisowa walka** masonerii światowej. — „Przegląd Katolicki”. — 1935, nr 43 z 3 listopada.
N 75
ZAŁĘSKI Stanisław, ks. jezuita, zob. → **GWYNNE Howell Arthur Keir**, Przyczyna; → **JANUSZ Bohdan**, Fanaberie; → **KOZŁOWSKI Tadeusz**, Polska bibliografia.
- [780] **Założenie** pierwszej polskiej loży w New Yorku. — „Gazeta Warszawska”. — 1928, nr 367 z 13 grudnia, s. 5.
O loży „Kościuszko” nr 1085 należącej do Wielkiej Loży Nowego Jorku.
- [781] **ZAREMBA Zygmunt**
O stanowisko partii. — „Trybuna”. — 1921, nr 25 z 25 czerwca, s. 4.
- [782] **Zarządzenie** Ministra Spraw Wewnętrznych z 15 grudnia 1938 roku o likwidacji zrzeszeń wolnomularskich. — „Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych”. — 1938, nr 37, poz. 223.
LFHZ 199

- ZBARASKI Zygmunt**, pseudonim, zob. → **MUSZYŃSKI Jerzy**.
- ZAJĄC T.**, pseudonim, zob. → **HASS Ludwik Ferdynand**, Bolesław.
- ZAWADA Jerzy**, współautor, zob. → **DMOWSKI Roman**, Dziedzictwo.
- [783] **Zbiory** rękopisów w bibliotekach i muzeach w Polsce. / opracowała Danuta Kamolowa przy współudziale Krystyny Muszyńskiej. — Warszawa: Biblioteka Narodowa, 1988. — s. 64, 96, 130, 133, 171, 189, 204, 288, 327.
Wymienia zachowane zbiory rękopisów masonskich.
- [784] **ZDZIECHOWSKI Marian** (1861-1938)
Masonia. Jej cele i ideały. — w: Tegoż, W obliczu końca. Studia i szkice. — Wilno: Grafika, 1937.
W artykule autor omawia dwa dzieła autorstwa Gottholda E. Lessinga: „Ernst und Falk” (seria pięciu dialogów o wolnomularstwie) oraz „Nathan der Weise” („Natan mędrzec”) – sztukę sceniczną, uznawaną za testament filozoficzny Lessinga.
- [785] **Tenże**
Toż. — Wydanie drugie uzupełnione. — Wilno: Wydawnictwo Stanisława Turskiego, 1938.
 Druk poddany cyfryzacji. Dostępny w Kujawsko-Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej.
- [786] **ZEMBRZUSKI Stefan**
Pro Christo. Powieść na tle prześladowania katolików w Meksyku / Stefan Zembrzusi. — Poznań: Bezpłatny dodatek do „Dziennika Poznańskiego”, 1938 (Poznań: Czcionkami Drukarni Dziennika Poznańskiego T.A.)
- [787] **ZETOWSKI Stanisław**
Mickiewicz i Słowacki w kręgu sugestii wolnomularskich. — „Ruch Literacki”. — 1937, nr 2.
- [788] **ZIELIŃSKI T.**
Tajne stowarzyszenia i sekty religijne w Bydgoszczy. — „Dziennik Bydgoski”. — 1922, nr 250, 251, 255.
Materiał z którego korzystali później członkowie Towarzystwa Miłośników Miasta Bydgoszczy, pisząc o loży „Janus” i masonerii bydgoskiej.
- [789] **Źródła** do historii wolnomularstwa w Polsce. Zeszyt 2. Podręcznik dla brata „uczni” wolnomularza (pierwszy stopień symboliczny). — Warszawa: Wszechświatowy Związek Wolnomularski Rytuauł Szkockiego i Uznanego, b.r. [po 1920]. — 31 s.; 23 cm.

- [790] **ZELECHOWSKI S.**
Kilka uwag na czasie z broszury z przed dwóch lat. — Kościan, 1928. —
8 s.
K 293
- ŻEROMSKI Stefan**, zob. → **MAŁACHOWSKI-ŁEMPICKI Stanisław**,
Wolnomularstwo u Reymonta i Żeromskiego.
- ŻUROWSKI M.**, autor opracowania, zob. → **CALLOIS Roger**, Dzieje człowieka.
- [791] **Żydo-masoneria** i postęp, Poznaj Żyda. Talmud i dusza żydowska. —
Poznań: Wydawnictwo „Samoobrony Narodu”, 1937.
Pozycja niepewna, wpisana na podstawie słabo opisanej kompilacji współczesnej, łączącej
prawdopodobnie aż trzy różne wydawnictwa z początków XX wieku.
- [792] **Żydowskie** znaczenie symboli masońskich. — „Mały Dziennik”. —
1938, nr 229-230 z 21-22 sierpnia, s. 7.
- [793] **Żydzi** i masoneria prowadzili rozkładową działalność w armii polskiej. —
„Mały Dziennik”. — 1938, nr 114, s. 1.
NM 45

Polish Bibliography of Freemasonry

Polish Bibliography of Freemasonry (Polska Bibliografia Wolnomularstwa – PBW) is a privately developed project by Maciej B. Stępień, published on internet since 2004. The project aims to list all masonic literature by Poles, about Poles and of Polish interest from the mid-18th century beginnings of freemasonry in the Republic of Two Nations, Polish and Lithuanian, to the present day. Its methodological foundations are inclusive with regard to Polish emigration literature, foreign-language polonica and all prints related to foreign masonic activity within the changing borders of Poland during the past three centuries. In particular the 19th century masonica presented themselves a methodological challenge since in this century Polish nation lived and fought without sovereignty over its lands, divided between three absolutist powers. During that period many foreign lodges have been established on what used to be or eventually would become the area of the Polish State. In response to the growing popular interest in local history of freemasonry in the areas of former partitions and the areas incorporated by Poland after the World War II the project aims to gather bibliographical data concerning the past masonic activity in these parts of modern Poland as well.

PBW is split in four parts covering four periods in which Polish masonic literature (or that of Polish interest) was printed: (i) from the beginnings to 1850, (ii) from 1851 to 1917, (iii) from 1918 to 1988 and (iv) from 1989 to the present day. Consecutive, improved and enlarged versions of these four parts are issued every time new bibliographical data is collected or rectified. Instead of traditional issue numbering a version-number style has been adopted to indicate the scale of improvement of each issue, with the list of what's new included at the end of the introduction. Addenda to PBW cover three areas: (i) Polish lexicographical entries on freemasonry; (ii) the contents of dedicated Polish masonic journals, and (iii) Polish digital prints related to freemasonry available in public domain.

All readers and users are kindly requested to support the project by sending in information which would improve and expand currently published versions. To contact the author directly please email maciejbstepien@gmail.com.